(1)

CUMELA
Brancheorganisatie voor groen, grond en infra

Cumela Nederland
[redacted]
[redacted]
T (033) 247 49 00
E info@cumela.nl
I www.cumela.nl

IBAN NL08 RABO 0364 2084 30
KvK 40477842
BTW NL0026.10.590.B01

06 JAN 2025

Gemeente Staphorst
T.a.v. het college van B en W
[redacted]
[redacted] Staphorst

Datum : 5 januari 2026
Betreft : **Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie Staphorst 2.0**

Per gewone post
Per aangetekende post

Geacht college,

De afgelopen periode is het ontwerp van de omgevingsvisie Staphorst 2.0 opgesteld. Dit ontwerp doorloopt een zienswijze- en overlegprocedure voor de periode van zes weken tot en met 28 januari 2026.

Namens de cumelabedrijven (leden) van Cumela Nederland die in de gemeente Staphorst zijn gevestigd en werkzaam zijn, wordt een zienswijze ingediend in relatie tot de Omgevingsvisie. In deze zienswijze worden naast de motivatie als belanghebbende, de activiteiten van de cumelasector en diens maatschappelijke uitdagingen nader toegelicht. Tot slot wordt ingegaan op enkele inhoudelijke thema's.

Belanghebbende

Cumela Nederland is de brancheorganisatie van de ondernemers die met mensen en materieel als specialisten in de groen-, grond- en infrasector werken. Dat doen zij als dienstverlener voor belangrijke opdrachtgevers als agrariërs, gemeenten, waterschappen, provincies, Rijkswaterstaat, bedrijven en natuurschappen. De werkzaamheden van cumelabedrijven bestaan onder andere uit (agrarisch) loonwerk, grondwerkzaamheden, cultuurtechnische werkzaamheden, mestaanwending, infrastructurele projecten, be- en verwerking van meststoffen, compostering en onderhoud van (openbare)groenvoorzieningen, natuurgebieden en oppervlaktewater.

Eén van de kerntaken van Cumela Nederland is het behartigen van de belangen van de bedrijven in deze sector in de breedste zin van het woord. Namens onze leden die in de gemeente Staphorst zijn gevestigd wordt deze zienswijze ingediend.

Binnen de gemeente Staphorst is een aantal leden gevestigd. Deze bedrijven bieden een stabiele werkgelegenheid en dragen bij aan een sterk markteconomisch aandeel van de kern Staphorst en het omliggende landelijk gebied. Deze ondernemingen 'bewerken' op enigerlei wijze, als cumelabedrijf in de vorm van verhuur of (onder)aanneming, op basis van inschatting 80 - 85% van de gronden (landbouw, watergangen, natuur, infrastructuur, groen-blauwe sector, stedelijk gebied etc.) binnen de gemeente.

CUMELA

Cumela Nederland kan derhalve worden aangemerkt als belanghebbende. Om de belangen van en omgevingswaarden voor deze bedrijven te beschermen is deze zienswijze ingediend.

Maatschappelijke uitdagingen en verantwoordelijkheden van de cumelasector

De cumelasector speelt met haar dienstverlening een belangrijke rol bij veel maatschappelijke uitdagingen in het algemeen alsmede bij 'uitdagingen' welke u als gemeente ook grotendeels benoemd in onderhavige visie, waarvan de meeste direct of indirect een positieve bijdrage leveren aan:

- De verbetering van lucht- en water- en bodemkwaliteit;
- De verbetering van waterveiligheid;
- Ecologisch verantwoord beheer van de groene ruimte;
- Bestendigen van duurzame landbouw en voedselproductie;
- Het creëren van korte circulaire stromen waarbij minder afval ontstaat;
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid;
- Het versnellen van de energietransitie;
- Het versterken van het landschap en natuur;
- Het behouden en versterken van werkgelegenheid en participatie in plattelandsgemeenten.

Hoe dragen cumelabedrijven bij aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en wat hebben ze daarvoor nodig

Cumelabedrijven dragen bij aan deze maatschappelijke opgaven vanuit hun technologische kennis, hun natuurlijke drang om te innoveren en hun mentaliteit om altijd hard te willen werken en probleemoplossend bezig te zijn. Hieronder zijn de belangrijkste pijlers voor cumelabedrijven weergegeven.

1. *Vakbekwaam en goed opgeleid personeel*

De basis voor ieder cumelabedrijf is gemotiveerd, goed opgeleid en getraind personeel. Maatschappelijke ontwikkelingen verlangen een steeds bredere en diepere vakkennis van de ondernemer en diens medewerkers. Ze moeten niet alleen kunnen uitleggen wat ze doen, maar ook waarom ze dit doen. Ondernemers doen dit door hun vakkrachten voortdurend op te leiden, te trainen en bij te scholen. Naast persoonlijke opleidingen en trainingen maakt ook procescertificering op bedrijfsniveau hier onderdeel van uit. Bovendien hebben cumelabedrijven door hun jarenlange ervaring zeer nuttige regio-specifieke gebiedskennis waardoor zij hun werkzaamheden effectief en rendabel realiseren.

Kennis van cumelabedrijven door opleiding of certificering bestaat o.a. uit:

- Veiligheid
- Keuring en onderhoud machines
- Green Deal 'Het nieuwe draaien' (efficiënt & zuinig machines bedienen)
- Bodemkunde
- Bemesting & teelt (precisielandbouw)
- (Water-)bodemverbetering
- Voedselveiligheid

CUMELA

2. *Innovatief machinepark & dito werkwijze*

Naast vakbekwame mensen is het moderne machinepark de tweede belangrijke pijler voor een cumela-ondernemer. Cumela-ondernemers onderhouden hun machines zorgvuldig, maken optimaal gebruik van technologische mogelijkheden en innovaties en staan regelmatig zelf aan de wieg van nieuwe ontwikkelingen. Oplossingen die zij voor de maatschappelijke uitdagingen bedenken zijn zeer uiteenlopend en divers.
Concrete voorbeelden zijn:

- Precisielandbouw met gebruik van
  - GPS-technologie
  - Drone-technologie
  - Drukwisselsystemen / lage bandendruk
- Natuurbeheer met gebruik van bovengenoemde systemen
- Gebruik van een jong machinepark, vervanging iedere 6 – 10 jaar
- Uitrusting nieuwe machines met
  - Roetfilter en scr.-katalysator
  - Hybride technologie
  - Retrofit nabehandelingssystemen
- Gebruik schonere biobrandstoffen
- Ontwikkeling en aanschaf van emissievrije aandrijvingen
  - Elektrisch
  - Waterstof

3. *Moderne bedrijfslocaties, lokaal in het landelijk werkgebied*

Cumela-ondernemers onderzoeken bij bestaande en nieuwe bedrijfslocaties steeds de mogelijkheden om de impact op de omgeving te minimaliseren en hun bedrijfsprocessen optimaal in te richten. Keuzes op het gebied van bovengenoemde maatschappelijke doelen worden weloverwogen gemaakt. Bij cumelabedrijven c.q. loonbedrijven heeft er de laatste jaren inherent aan de ontwikkelingen van het buitengebied in brede zin, een herverdeling van werkvelden plaatsgevonden. Niet enkel de agrariërs zijn beheerder van het buitengebied of opdrachtgever voor het uitvoeren van werken.
De feitelijke activiteiten en de aard van de cumelabedrijven op de bedrijfslocatie, zijn de afgelopen jaren beperkt gewijzigd. De ruimte van het bedrijfsterrein van een cumelabedrijf wordt hoofdzakelijk gebruikt voor:

Cumelasector: De bedrijven in de cumelasector zijn uniek in hun soort. De sector bestaat uit circa 3.000 bedrijven met een gemiddelde bedrijfsomvang van circa 15 FTE per bedrijf. De gemiddelde bedrijfsoppervlakte bedraagt ongeveer 1.25 hectare. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat de cumelasector de grootste werkgever is voor personeel in (en uit) het landelijk gebied met een totale jaarlijkse bruto omzet van vier miljard euro. Circa 90% - 95% van de bedrijven in de cumelasector zijn gevestigd in het buitengebied.

Definitie cumelabedrijf: bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het leveren van goederen en diensten in het landelijk gebied, aan agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven en overheden, waaronder begrepen dienstverlening ten behoeve van landbouw, grondverzet, groenbeheer, natuur, bosbouw, cultuurtechniek en infra, waarbij gebruik wordt gemaakt van (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines / shovels) en transportmaterieel, met inbegrip van een strategische werkvoorraad aan hulp-, bouw-, grond- of reststoffen (circulariteit).

- Stalling van landbouwmachines, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen en overige hulpmiddelen.
- Onderhoud en reparatie aan eigen materieel.
- Ruimte t.b.v. een strategische werkvoorraad van grond- en circulaire stoffen, welke primair vrijkomen bij eigen werkzaamheden en weer lokaal toegepast kunnen worden (hoofdzakelijk groen en grond).
- Voldoende ranggeerruimte om veilig te kunnen werken.

Tot slot is de beschikbaarheid van een bedrijfswoning essentieel in de organisatie van de cumelabedrijven. Door de platte organisatie is een korte lijn tussen directie en uitvoering zowel bedrijfsmatig als economisch van groot belang.

Cumelabedrijven zijn hoofdzakelijk actief in het buitengebied. Het is derhalve essentieel dat deze bedrijven centraal in het werkgebied zijn gelegen met de bedrijfslocatie. Het is van groot belang dat deze positie van deze specifieke bedrijfstak in én voor het landelijk gebied (in brede zin) erkend wordt en behouden blijft, zodat deze bedrijven met inachtneming van de omgevingswaarden de bijdrage kunnen blijven leveren (continuïteit) voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Zienswijze ontwerp omgevingsvisie Staphorst 2.0

Middels deze zienswijze verzoeken wij u, om het bestaansrecht van onze (lid-)bedrijven – in het buitengebied – te erkennen en om qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn inzake de fysieke leefomgeving. Dit geldt in relatie tot de vigerende vestigingslocatie alsmede aangaande de uitvoering van werken i.c. 'de plicht' die onze bedrijven hebben om invulling te geven aan de omgevingswaarden, beheer en behoud van de openbare ruimte in brede zin alsmede op het gebied van lokale circulaire economie en duurzaamheid.

Aangaande de ambitie in de visie vervullen de cumelabedrijven reeds een belangrijke rol voor het landelijk gebied in relatie tot aanleg, behouden en versterken van natuur, landschap, economie en passend hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.

Gezien de omvang van de activiteiten, deels agrarisch maar ook aanverwant niet-agrarisch, het materieel en materiaal dat wordt toegepast en de ligging ten aanzien van de opdrachtgevers (veelal in het buitengebied) is de ligging van de bedrijfslocaties van cumelabedrijven in het buitengebied essentieel. In de visie wordt een transformatie van de landbouw beoogd. Dit kan en gaat niet zonder de inbreng en participatie van de cumelabedrijven. Zij zorgen voor een groot deel van het agrarische beheer en productie van de landbouwgronden. Daarnaast dragen de bedrijven zorg voor de aanleg, het onderhoud en het beheer van de overige gronden binnen de gemeente.

Wij vragen u dan ook om mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging in het buitengebied mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities.

Een belangrijk kenmerk hierbij is, zoals genoemd, de vestigingsplaats van de cumelabedrijven in het buitengebied. Dit typeert deze bedrijfstak, alsmede de concurrentiepositie in de sector.

CUMELA

Door cumelabedrijven niet naar een industrieterrein te verplaatsen worden mogelijke hinderlijke situaties voorkomen. Ontsluitingswegen nabij een industrieterrein zijn vaak niet op de machines berekend en het werk is veelal in het buitengebied. Zo worden onnodige verkeersbewegingen voorkomen (hetgeen bijdraagt aan de ambitie in de visie inzake 'goede toegankelijkheid en veiligheid').

Wij verzoeken u om het bestaansrecht van cumelabedrijven in het buitengebied te erkennen en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.

Cumelabedrijven in de gemeente Staphorst zijn ook deels gevestigd in de bebouwde kom op daartoe gevestigde bedrijfslocaties. Van belang hierbij, is dat er een goede bereikbaarheid is van de bedrijfslocaties voor groot materieel. Ook dienen de plaatsen waar werk uitgevoerd wordt in de gemeente goed bereikbaar te zijn. Ontsluitingswegen in en rondom de gehele gemeente dienen daarom goed bruikbaar te zijn voor het materieel van onze leden. Het materieel bestaat onder andere uit (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines / shovels) en transportmaterieel.

Wij verzoeken u om bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van cumelabedrijven.

Vanuit Cumela Nederland nemen wij (tevens) onze verantwoordelijkheid aangaande (landbouw)verkeer, milieueffecten, natuur, biodiversiteit, energie en duurzaamheid alsmede circulariteit (circulaire economie).

Deze thema's zien wij ook reeds terug in uw visie. Aangaande deze onderwerpen kan de cumelasector een belangrijke bijdrage leveren in uw gemeente. De transitie naar een circulaire economie zal voor alle economische sectoren een omschakeling in productie- en logistieke processen betekenen. Uitdagingen hierbij zijn onder meer:

- de optimalisatie van de inzet van energie en grondstoffen;
- ketensamenwerking en het sluiten van kringlopen;
- zoeken naar andere productieprocessen en verdienmodellen.

Het hoogwaardig hergebruik van afval- en reststromen staat volop in de belangstelling. In september 2016 heeft het Kabinet het Rijksbrede programma Nederland circulair in 2040 gepresenteerd. Hierin zet zij het perspectief op een circulaire economie uiteen: een economie waarin onder meer biotische grondstoffen efficiënt worden ingezet en optimaal worden hergebruikt. Ook beleidsambities met betrekking tot de biobased economy leiden tot een herwaardering van (met name organische) reststromen, namelijk als grondstof voor hoogwaardige biobased producten.

Als organisatie en de afzonderlijke bedrijven zijn wij reeds doende met genoemde 'transitie'. Voormelde ontwikkelingen zijn voor opdrachtgevers en cumelabedrijven reeds aanleiding om 'anders' te 'kijken' naar de reststromen die zij produceren, bijvoorbeeld groenafvalstromen die vrijkomen bij het beheer van groenstroken en wegbermen of grond die beschikbaar komt als gevolg van verschraling van natuurgebieden. Niet langer zien zij deze stromen als 'waardeloos afval', maar veel meer als potentiële grondstoffen voor nuttige toepassingen. Voor het uitvoering geven aan een circulaire economie is voldoende (buiten)opslag noodzakelijk.

CUMELA

Wij verzoeken u om bij de bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.

Cumelabedrijven oriënteren en investeren steeds vaker in de productie en opslag van duurzame energie. Zonnepanelen komen reeds op menig cumelabedrijf voor. Er zijn cumelabedrijven die de komende jaren de zelf opgewekte elektrische energie willen opslaan in een energiehub. Door te investeren in energieopslagsystemen kunnen cumelabedrijven zelf voorzien in hun energiebehoefte, bijvoorbeeld door overdag opgewekte energie tijdelijk op te slaan en in de nachtperiode elektrisch materieel mee op te laden. Ook de productie van waterstof is voor sommige cumelabedrijven een gerede optie in combinatie met een windmolen en/of zonnepanelen.

Wij verzoeken u om bij de bedrijfslocatie van cumelabedrijven voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.

Resumé

Zonder uitputtend te zijn herkennen wij ons als organisatie (namens onze leden) reeds in grote mate in de voorliggende visie. Desalniettemin zijn er ook diverse thema's c.q. aspecten, zoals voormeld, welke specifiek en in belangrijke mate voor deze 'unieke' bedrijven bijzondere aandacht behoeven en redelijkerwijs erkend dan wel betrokken dienen te worden in de visie (en bij de verdere uitwerking van instrumenten in het kader van de Omgevingswet).

In de visie komt de uitnodiging om het met elkaar te doen nadrukkelijk tot uiting. Als organisatie gaan wij graag op deze uitnodiging in. Ten eerste via deze zienswijze, maar ook op andere wijze willen / kunnen wij participeren bij de verdere uitwerking van de ambities.

Gewijzigd vaststellen

Verzocht wordt deze zienswijze gegrond te verklaren en conform de beleidslijn van de Omgevingswet, waarbij de gedachte gericht is op *'Ja, mits.....'*, de ontwerp omgevingsvisie gemeente Staphorst op grond van de genoemde aspecten gewijzigd vast te stellen i.c. de genoemde aspecten in deze visie c.q. het op te stellen omgevingsplan te betrekken.

Verzocht wordt om samen met ons als belangrijke sector te kijken naar reële mogelijkheden om het grondgebied van de gemeente Staphorst veiliger, mooier en beter te maken. Wij verzoeken u derhalve om met inachtneming van onderhavige zienswijze deze belangen en gevolgen te heroverwegen.

CUMELA

Indien nadere informatie of een toelichting gewenst is, dan zijn wij uiteraard meer dan bereid om daaraan te voldoen. U en uw medewerkers zijn van harte welkom bij enkele van onze cumelabedrijven om een beter inzicht te krijgen in de uitdagingen en verantwoordelijkheden die onze leden elke dag weer aangaan en thema's gerelateerd aan het buitengebied zoals ruimtegebruik, duurzaamheid, verkeersveiligheid, de kringloop economie en afstanden tot gevoelige objecten te bespreken.

Voor (inhoudelijke) vragen, toelichting e.d. wordt verzocht u te wenden tot ondergetekenden, [redacted] of [redacted]
E: [redacted]@cumela.nl).

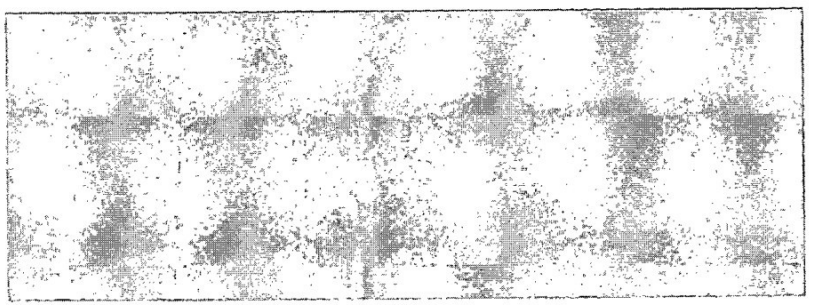
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Juridisch adviseurs Omgevingsrecht

Cumela Nederland is een brancheorganisatie voor de veehouderij. Cumela Nederland is statutair gevestigd aan de Stationsstraat 5 te Ede, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 40177842.

CUMELA

Brancheorganisatie voor
groen, grond en infra

Afzender
CUMELA Nederland
Postbus 1156
3860BD NIJKERK GLD

[redacted] P

POSTNL Aangetekend Pakket

Gemeente Staphorst
[redacted]
7950AA [redacted]

AD

Alleen Huisadres
Handtekening voor ontvangst

1 Colli

3SXASC6016844

	ZL-G-F	ZL-AF 1003/ ZL-AF 1983(Z)

[redacted]

Naam: STH-MA

[redacted]

(2)

Gemeente Staphorst

Betreft: zienswijze op de omgevingsvisie

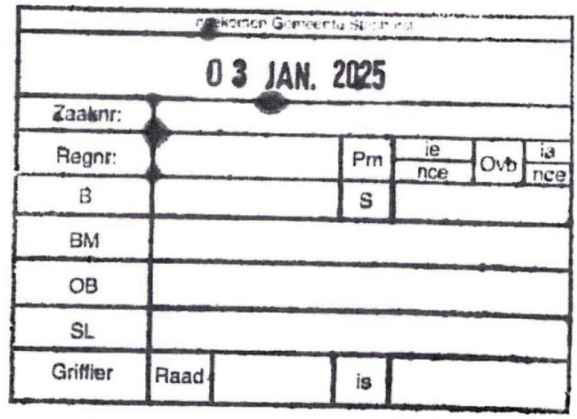
Staphorst, 2 januari 2026

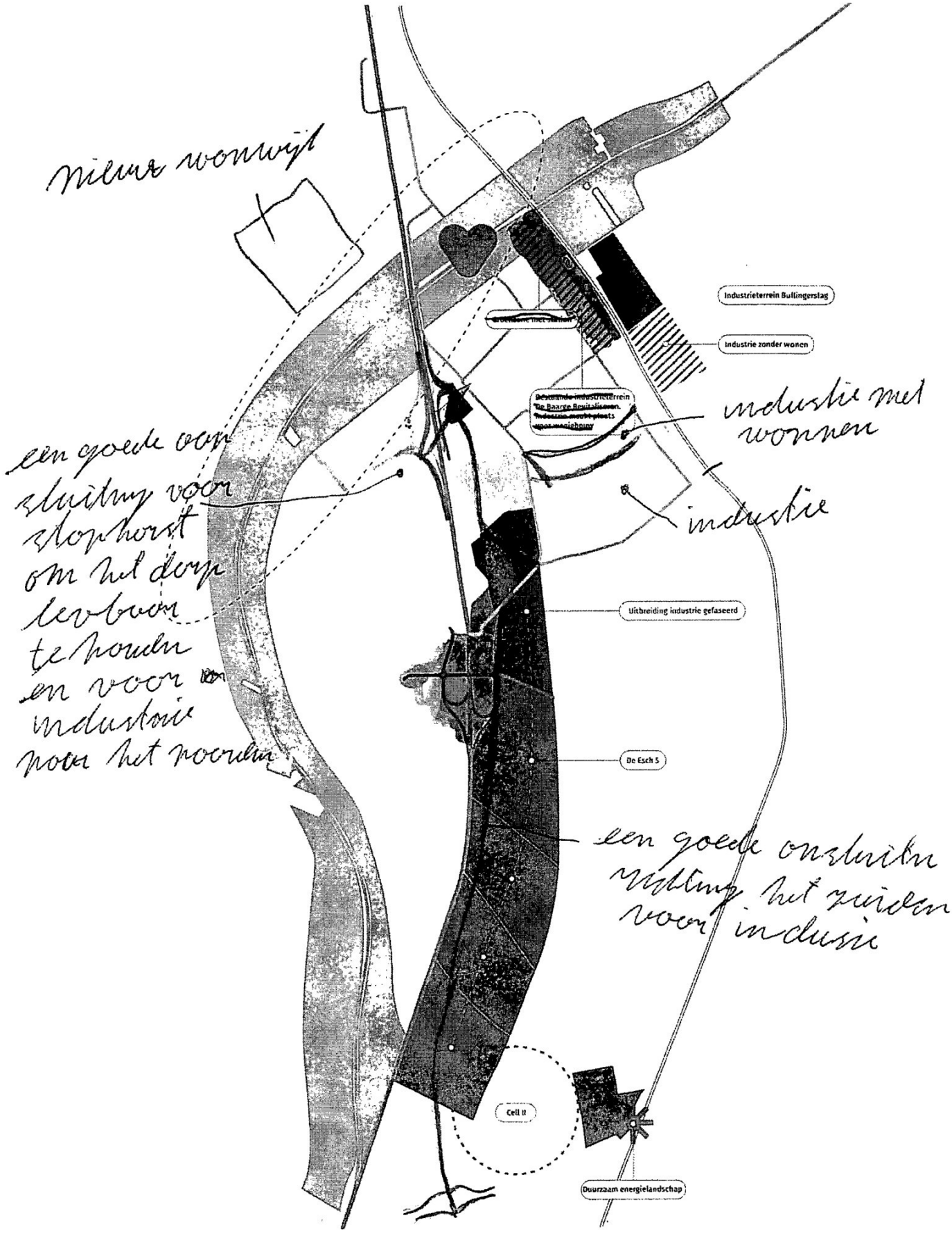
Zoals u op de tekening kunt zien heb ik daar een parallelweg naar de Lichtmis ingetekend. Daardoor krijgt de industrie een goede aansluiting op het zuiden. Als dan de af- en opritten bij de Middenwolderweg neergelegd worden creëer je ook een goede aansluiting voor de industrie naar het noorden. En je houdt het dorp bereikbaar en leefbaar met het oog op het verkeer. Daardoor ontstaat er niet veel sluipverkeer richting het noorden. En ook de aansluiting voor het provinciale verkeer wat over de Conrad aankomt rijden wat richting Hoogeveen-Duitsland moet . Om verder Staphorst ook leefbaar en minder minder processen te creëren zou het een hele goede oplossing wezen dat er een nieuwe woonwijk tussen Jan Arendsland Oude Rijksweg Vlakkenweg en d'Olde Dijk kwam te liggen. Niet op het manegeterrein want dan krijg je weer processen met Rijkswaterstaat over geluidsoverlast. Daardoor komt de strook tussen de bestaande Slagen en de Gorterlaan vrij en kan gebruikt worden voor industrie. Nu het wonen op het industrie door de windmolens op de Bullingerslag niet meer mogelijk is kunnen we dat creëren om een nieuwe weg tussen Gebr. Mussche en Dulasta aan te leggen richting de Buitenes. Dan kun je daar woningen met bedrijfsruimtes aan de Gorterlaankant langs zetten met de bedrijfsaansluiting aan een andere weg op het industrieterrein die er achter langs komt te liggen. Want er blijft altijd behoefte aan bedrijven met woning op kleine schaal. Zo druk als het nu op de spoorlijn is, om de 2 a 3 minuten een trein zou het heel goed wenselijk zijn dat er ongelijksvloerse kruisingen komen, daarom stel ik voor om de viaductweg met een viaduct over de spoorlijn te maken en aan de oostzijde een t-splitsing te maken met een aansluiting op de Klaas kloosterweg oost en een aansluiting op de Bullingerdwarsweg. Daardoor creëer je een goede rondweg aan de noordzijde van het dorp. Bij de gemeenteweg een tunnel onder de spoorlijn door, dat je bij de westerparellelweg richting de industrie naar beneden gaat, dan onder het spoor door en de stationsstraat weer richting de gemeenteweg dan kunnen ze daar boven gelijk een station creëren in de toekomst als ze de onderdoorgang maken. Bij de gorterlaan een onderdoorgang, bij de leidijk een fiets en wandelonderdoorgang en bij de Whemeweg ook een viaduct dat je daardoor een goede aansluiting richting Rouveen en Staphorst houdt. En langs weerszijden van de spoorlijn een fatsoenlijke weg .

En ik hoop dat jullie nog tot andere gedachten komen over de aansluiting van de af- en opritten bij Dekkersweg-Gorterlaan, dat jullie niet de situatie straks misbruiken dat jullie de S0 al zo ver mee gevorderd zijn. Als het mocht door hem gestuurd toch nog voor Staphorst goede aansluitingen bij het dorp worden neergelegd. Ga het alstublieft niet verknallen voor Staphorst.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

BURO DE HAAN

Gis kaart Ondernemend Staphorst - A0
24-11-2025

3

Van [redacted]
Verzonden: woensdag 24 december 2025 16:14
Aan: Het Omgevingsloket <[redacted]@staphorst.nl>
Onderwerp: Zienswijze Omgevingsvisie 2.0 – Beschermd dorpsgebied Ouderijksweg / Lichtmis

Geachte heer/mevrouw,

Namens [redacted] gevestigd aan de Ouderijksweg [redacted] Rouveen, dienen wij hierbij een zienswijze in ten aanzien van de **Ontwerp Omgevingsvisie 2.0** van de gemeente Staphorst, specifiek met betrekking tot de aanwijzing van het beschermd dorpsgebied.

In de ontwerpvisie wordt de gehele Ouderijksweg tot aan de Lichtmis aangemerkt als beschermd dorpsgebied. Wij zijn van mening dat deze aanwijzing te ruim is en onvoldoende aansluit bij de feitelijke situatie ter plaatse, met name voor het gebied vanaf de afrit A28 (Lichtmis) tot aan de kruising.

Dit deel van de Ouderijksweg heeft een duidelijk ander karakter dan het historische dorpslint van Rouveen. De omgeving rond de Lichtmis wordt gekenmerkt door een verkeerskundige, infrastructurele en functionele inrichting, waaronder:

- de directe ligging aan en invloed van de A28;
- de aanwezigheid van een ambulancepost;
- een rijschool;
- een carpoolplaats;
- diverse bedrijfsmatige functies, waaronder ons autobedrijf.

Deze functies zijn primair gericht op bereikbaarheid, dienstverlening en verkeer en passen niet binnen het karakter van een beschermd dorps- of cultuurhistorisch gebied. Ook ontbreken in dit deel van de Ouderijksweg de historische bebouwingsstructuren, landschappelijke waarden en cultuurhistorische kenmerken die doorgaans bepalend zijn voor de aanwijzing als beschermd dorpsgebied.

De huidige aanduiding brengt onnodige beperkingen met zich mee voor bestaande en toekomstige bedrijfsvoering en ontwikkeling, terwijl deze beperkingen niet in verhouding staan tot de ruimtelijke en functionele kwaliteiten van dit gebied.

Wij verzoeken de gemeente Staphorst daarom om:

- het gebied rondom de Lichtmis (afrit A28 tot aan de kruising) niet langer aan te merken als beschermd dorpsgebied, dan wel
- in de Omgevingsvisie 2.0 een duidelijke ruimtelijke scheiding aan te brengen tussen het historische dorpslint van Rouveen en het infrastructurele en bedrijfsmatige gebied rond de Lichtmis.

Wij verzoeken u deze zienswijze mee te nemen in de verdere besluitvorming rondom de Omgevingsvisie 2.0 en vertrouwen erop dat de visie op dit punt wordt aangepast.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

4

Gemeente Staphorst

[redacted]

[redacted]

IJhorst 5 januari 2026

Geacht college,

In reactie op de ter visielegging van de Omgevingsvisie 2,0 zou ik graag een wens inbrengen. In 2024 heb ik een recreatiewoning gekocht op het terrein 't Veldhuis aan de Veldhuisweg[redacted] Het valt me op dat de wandelroute vanuit dit park naar het dichtstbij gelegen Carsterbos onhandig is. De snelste route loopt over het Landgoed het Reestdal, terwijl er aan de overkant van de Veldhuisweg een mooi bosperceel ligt met zo op het oog een prima wandelweg naar de Bomertsweg. Helaas staat er aan de oostkant van deze route een verbodsbord voor voetgangers. Aan de westkant ontbreekt een dergelijk bord overigens. Wat zou het mooi zijn als de gebruikers van 't Veldhuis over dat terrein naar de Bomertsweg zouden kunnen lopen voor een ommetje door het Carsterbos. Dat kan via de bestaande wandelbrug of idealiter via een nieuw bruggetje aansluitend op de wandelroute door het bosperceel, waardoor een mooi rondje gemaakt kan worden.

Als ik de Omgevingsvisie zo lees zijn er voldoende aanknopingspunten.

- 'een beweegvriendelijke leefomgeving' (p22)
- 'de toeristische basis, bestaande uit de bewegwijzering van fiets- en wandelroutes brengen en houden we op orde' (p26)
- 'We zetten in op het verbeteren van fiets- en wandelknooppunten' (p27)
- 'We willen wandelen in de directe leefomgeving in onze gemeente stimuleren' (p29)
- 'We zetten in op het aanleggen, verbeteren en behouden van meer wandelpaden' (p29)

Gezien deze intenties zou het toch mogelijk moeten zijn om uw invloed aan te wenden om bovenstaande wandelroutesuggestie te realiseren. In de Omgevingsvisie zou u daarvoor de juiste ruimtelijk juridische voorwaarde kunnen creëren door op de Omgevingskaart 'Staphorst voor elkaar' ter hoogte van de Veldhuisweg 1 een symbool op te nemen 'Ommetjes ontwikkelen'.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

5

Gemeente Staphorst
t.a.v. college van burgemeester en wethouders
[redacted]
[redacted]

Per e-mail verstuurd: [redacted]@staphorst.nl

Datum: 20 januari 2026 **Plaats, Meppel**

Zienswijze: inzake ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0.

Betreft: verzoek tot verwijderen woningbouw Slingenberg uit de omgevingsvisie en bijlagen

Geacht college,

Ondergetekende dient hierbij een zienswijze in tegen de ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0 van de gemeente Staphorst met daarbij het verzoek tot verwijdering van de vermelding woningbouw Slingenberg uit het ontwerp omgevingsvisie 2.0 en alle bijlagen. Ter rechtvaardiging dient het volgende:

1. Rechtmatige grondslag voor woningbouw is niet gebleken.

1. Bij raadsbesluit van 15 april 2025 is door de gemeenteraad de op 28 mei 2024 door het college opgelegde geheimhouding op niet bekende locaties, waaronder Slingenberg, opgeheven.

2. Bij raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 op voorstel d.d. 28 mei 2024 van het college had de raad al besloten, dat deze niet bekende locaties alleen politiek, bestuurlijk en ambtelijk (waar strikt noodzakelijk) binnen de organen van de Gemeente Staphorst mochten worden gedeeld.
Niet is gebleken, dat externe partijen/derden, waaronder ketenpartners van de Gemeente, tot de kring van geheimhouders behoorden, met wie de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding is gedeeld.

3. Zolang dat niet deugdelijk is gemaakt, kan woningbouw Slingenberg **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

2. Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

1. Bestaand ruimtelijk-ordeningsbeleid is bij raadsbesluit van 23 april 2024 nader ingekaderd en voorzien van een bindend standpunt van de gemeente d.d. 26 maart 2024, terwijl dit beleid bovendien wordt gedragen door gerechtelijke uitspraken.
2. Dit bestaande beleidskader geniet daarmee een verhoogde mate van rechtszekerheid en kan niet door nieuw RO-beleid worden uitgehold of terzijde worden geschoven zonder een expliciete, kenbaar gemotiveerde en rechtmatig genomen besluitvorming.
3. Niet is deugdelijk gemaakt op welke wijze nieuw RO-beleid het bestaande beleid rechtmatig kan doorkruisen of aantasten.

3. Verzoek tot aanpassing

Het verzoek is daarom expliciet om:

- de vermelding van woningbouw in Slingenberg uit het de ontwerp-Omgevingsvisie en alle bijlagen, waaronder een kaart, te verwijderen;

Aldus kan worden voorkomen dat de Omgevingsvisie uitgaat van onjuiste feiten en aannames, hetgeen de juridische houdbaarheid en zorgvuldigheid van het document ten goede komt. Doorgaan komt voor eigen risico van de gemeente. Indien en voor zover de gemeente meent dat herstel mogelijk is, wordt dit standpunt uitdrukkelijk betwist en voorbehouden voor een later stadium.

Hoogachtend,

deze brief is digitaal aangemaakt en daarom niet van handtekening voorzien

6

Gemeente Staphorst
t.a.v. college van burgemeester en wethouders
[redacted]
[redacted]

Per e-mail verstuurd: [redacted]@staphorst.nl

Datum: 20 januari 2026 **Plaats, Staphorst/Meppel**

Zienswijze: inzake ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0.

Betreft: verzoek tot verwijderen woningbouw Slingenberg uit de omgevingsvisie en bijlagen

Geachte college,

De ondergetekenden dienen hierbij een zienswijze in tegen de ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0 van de gemeente Staphorst met daarbij het verzoek tot verwijdering van de vermelding woningbouw Slingenberg uit het ontwerp omgevingsvisie 2.0 en alle bijlagen. Ter rechtvaardiging dient het volgende:

1. Rechtmatige grondslag voor woningbouw is niet gebleken.

1. Bij raadsbesluit van 15 april 2025 is door de gemeenteraad de op 28 mei 2024 door het college opgelegde geheimhouding op niet bekende locaties, waaronder Slingenberg, opgeheven. Geheimhouding rustte overigens via de lex-specialis werking van art 87 t/m 89 Gemeentewet en gebleken ondeelbare werkzaamheden op geheel Slingenberg.

2. Bij raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 op voorstel d.d. 28 mei 2024 van het college had de raad al besloten, dat deze niet bekende locaties alleen politiek, bestuurlijk en ambtelijk (waar strikt noodzakelijk) binnen de organen van de Gemeente Staphorst mochten worden gedeeld.

3. Met externe partijen/derden, waaronder publiekrechtelijke ketenpartners van de Gemeente en andere privaatrechtelijke partijen, is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding ook gedeeld. Niet is gebleken, dat deze derden tot de door de raad op 26 juni 2024 vastgestelde kring van geheimhouders behoorden.

4. Van de (strikte) noodzaak voor het verstrekken van de locatie Slingenberg, intern als extern, is ook niets gebleken. Er is in onze optiek louter sprake van wens denken.

5. Zolang beide niet deugdelijk zijn gemaakt, kan woningbouw Slingenberg **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

2. Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

1.Bestaand ruimtelijk-ordeningsbeleid is bij raadsbesluit van 23 april 2024 nader ingekaderd en voorzien van een bindend standpunt van de gemeente d.d. 26 maart 2024, terwijl dit beleid bovendien wordt gedragen door gerechtelijke uitspraken.

2.Dit bestaande beleidskader geniet daarmee een verhoogde mate van rechtszekerheid en kan niet door nieuw RO-beleid worden uitgehold of terzijde worden geschoven zonder een expliciete, kenbaar gemotiveerde en rechtmatig genomen besluitvorming.

3. Niet is deugdelijk gemaakt op welke wijze nieuw RO-beleid het bestaande beleid rechtmatig kan doorkruisen of aantasten.

3. Verzoek tot aanpassing

Het verzoek is daarom expliciet om:

- de vermelding van woningbouw in Slingenberg uit het de ontwerp-Omgevingsvisie en alle bijlagen, waaronder een kaart, te verwijderen;

Aldus kan worden voorkomen dat de Omgevingsvisie uitgaat van onjuiste feiten en aannames, hetgeen de juridische houdbaarheid en zorgvuldigheid van het document ten goede komt. Doorgaan komt voor eigen risico van de gemeente. Indien en voor zover de gemeente meent dat herstel mogelijk is, wordt dit standpunt uitdrukkelijk betwist en voorbehouden voor een later stadium.

Hoogachtend,

[redacted]
Staphorst

[redacted]
Meppel

deze brief is digitaal aangemaakt en daarom niet van handtekening voorzien

(7)

27 JAN. 2026
Zaaknr: 58857
Regnr: 986043

Gemeente Staphorst
t.a.v. college van burgemeester en wethouders
[redacted]
[redacted]

Per e-mail verstuurd: [redacted]@staphorst.nl

Datum: 26 januari 2026 **Plaats, Meppel**

Zienswijze: inzake ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0.

Betreft: verzoek tot verwijderen woningbouw ontwikkeling Slingenberg en of aanverwante vermelding uit de omgevingsvisie en bijlagen

Geacht college,

De ondergetekende dient hierbij een (nadere) zienswijze in tegen de ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0 van de gemeente Staphorst met daarbij het verzoek tot verwijdering van de vermelding woningbouw ontwikkeling Slingenberg en/of aanverwante vermeldingen uit het ontwerp omgevingsvisie 2.0 en alle bijlagen. Ter rechtvaardiging dient het volgende:

1. Rechtmatige grondslag voor woningbouw is niet gebleken.

1. Bij raadsbesluit van 15 april 2025 is krachtens art 89 lid 4 Gemeentewet door de gemeenteraad de op 28 mei 2024 bij collegebesluit door het college opgelegde geheimhouding krachtens art 87 jo art 88 Gemeentewet op niet bekende locaties, waaronder locatie Slingenberg, opgeheven.

2. Door de lex-specialis werking van art 87 t/m 89 Gemeentewet t.o.v. art 2.5 AWB in combinatie met uit e-mail verkeer gebleken ondeelbare werkzaamheden uitgevoerd door derden in de periode van geheimhouding, rustte deze geheimhouding vanaf 28 mei 2024 op de hele locatie Slingenberg.

3. Bij raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 had de gemeenteraad krachtens art 88 lid 6 Gemeentewet op voorstel van het college d.d. 28 mei 2024 al besloten en daarmee was voorgeschreven, dat deze niet bekende locaties ten behoeve van het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma (MPW) d.d. 13 mei 2025, alleen politiek, bestuurlijk en ambtelijk (waar strikt noodzakelijk) binnen de organen van de gemeente Staphorst mochten worden gedeeld, om het risico op grondspeculatie te vermijden.

3a. Dit volkshuisvestingsprogramma is op haar beurt de grondslag voor woningbouw in Slingenberg, zoals vermeld in het voorliggende ontwerp omgevingsvisie Staphorst 2.0.

4. Uit e-mail verkeer en andere documenten blijkt dan, dat de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding niet alleen intern binnen de gemeente Staphorst is gedeeld.

5. Ook met publiekrechtelijke externe ketenpartners van de gemeente Staphorst, waaronder het waterschap, de gemeente Meppel, de omgevingsdienst en provincie Overijssel is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding gedeeld. Al deze partijen waren ingeschakeld voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma.

5.a) Zo is van de provincie Overijssel in ruil voor het delen van de locatie Slingenberg een subsidie van € 50.000 verkregen voor het woningbouwproces in Slingenberg.

6. Daarnaast is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding ook gedeeld met privaatrechtelijke externe partijen, zoals [redacted]. Ook deze partijen zijn ingeschakeld voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma.

7. Last but not least is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding gedeeld met [redacted]

8. Voor het bewijs van de ondeelbare werkzaamheden op en het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met deze derden, verwijzen wij naar al het e-mail verkeer en documenten die gedestilleerd zijn uit de vanaf 14 augustus 2025 openbaar gemaakte Woo-documenten op dit dossier. De inhoud van dat e-mail verkeer en die documenten behoort genoegzaam bekend te zijn bij de gemeente Staphorst.

Ontbreken rechtmatig

9. Niet is gebleken, dat iedere externe partij/derde, waarmee de locatie Slingenberg is gedeeld, behoorde tot de door de gemeenteraad op 26 juni 2024 vastgestelde kring van geheimhouders ex art 88 lid 6 Gemeentewet. **Evenmin is gebleken,** dat het voorschrift van art 89 lid 1 Gemeentewet voor de schriftelijke stukken, waarop de locatie Slingenberg vermeld stond, bij het delen met externe partijen dien aangaande ten allen tijde correct is nageleefd.

10. Zolang de juridische drempel van punt **9** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

11. Van de (strikte) noodzaak voor het verstrekken van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding, zowel intern als extern, is, indien en voor zover in het licht van voornoemde nog relevant, **evenmin gebleken.**

11a. In onze optiek was het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding enkel wenselijk en geheel op eigen risico van gemeente Staphorst, maar zeker niet noodzakelijk. Zie hiervoor ook **2.** als we komen te spreken over: Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

12. Zolang ook deze juridische drempel onder punt **11** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

13. De gemeente Staphorst beroept zich ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding in relatie tot enkele privaatrechtelijke derden dan o.a. op contractuele geheimhoudingsplicht op grond van inkoopvoorwaarden.

13a. Dat blijkt uit een brief van de gemeente Staphorst d.d. 12 november 2025 aan een klagende omwonende. Dit beroep op deze voorwaarden is echter tevergeefs en daarmee niet toereikend. Want zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit punt niet aan de orde en daarmee irrelevant.

14. Anderzijds wijst de beoordeling van die inkoopvoorwaarden al uit, dat uit die inkoopvoorwaarden helemaal **niet is gebleken**, dat er aan de hand daarvan geheimhouding rust op de geheim te houden locatie Slingenberg ex art 87 jo 88 lid 6 Gemeentewet jo art 2.5 AWB vanaf 28

mei 2024 t/m 15 april 2025 op straffe van art 272 Sr in het licht van de voorgenomen woningbouw in Slingenberg.
Daarmee kunnen deze voorwaarden niet toereikend zijn en niet meer toereikend worden. Ook is **niet gebleken**, dat de inkoopvoorwaarden op iedere privaatrechtelijke derde in de periode van geheimhouding m.b.t. de geheim te houden locatie Slingenberg, van toepassing waren verklaard.

15. In de brief van 12 november 2025 heeft de gemeente Staphorst wel toegegeven, dat het meermaals delen van de locatie Slingenberg me[redacted] in maart 2025 in strijd is geweest met art 87 t/m 89 Gemeentewet. Anderzijds heeft ze niet toegegeven, dat het delen van de locatie Slingenberg met[redacted] augustus 2024 dan ook strijdig is met art 87 t/m 89 Gemeentewet

15a. Ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg me[redacted] in augustus 2024 beroept de gemeente Staphorst zich in de brief van 12 november 2025 dan op een zogenaamd regulier traject met[redacted]

15b. Ook deze poging tot rechtvaardiging is tevergeefs en niet toereikend. Wederom geldt: zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit ingebrachte punt door de gemeente te vergeefs. De vraag is ook of een regulier traject überhaupt relevant kan zijn in dit kader. Het antwoord daarop is: nee. En tot slot: van een regulier traject me[redacted] in de periode van geheimhouding is overigens en bovendien **niet gebleken**, waardoor het ook daarom niet toereikend kan zijn.

16. Dat de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding wel met[redacted]s gedeeld, is in onze optiek zo wie zo niet deugdelijk te maken, omdat het doel voor het opleggen van de geheimhouding ingegeven was door het feit dat projectontwikkelaars niet mochten weten waar de gemeente Staphorst woningbouw plannen had, zoals uit e-mail verkeer van april 2024 blijkt en ook vermeld staat in het college besluit en raadsvoorstel van 28 mei 2024.

16a. En voor de goede orde: Dat raadsvoorstel met bijbehorend raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 is de grondslag voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma bij raadsvoorstel 13 mei 2025.

16b. Het in oktober 2023 bekendgemaakte woonbehoefte onderzoek 2023 (zie punt 2. kopje Nieuw Ro beleid…) is op haar beurt de grondslag van het raadsvoorstel 28 mei 2024, waarbij de stedenbouwkundige doorvertaling woonbehoefte onderzoek 2023 is gepubliceerd.

17. Kortom: zolang de zaken onder punt 9 en 11 en al het andere niet deugdelijk zijn gemaakt, kan woningbouw ontwikkeling in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

18. Wij laten die consequenties en alles wat het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met derden verder betekent voor de houdbaarheid van de woningbouw plannen in Slingenberg nu even gaan.

18a. We behouden ons het recht voor om op een later moment, indien en voor zover noodzakelijk, hierop terug te mogen komen.

18b. We kunnen ons namelijk ook goed voorstellen, dat deze zaken en deze consequenties door de gemeente Staphorst zelf op goede wijze zijn in te vullen, omdat ze volledige kennis van zaken draagt/behoort te dragen van dit dossier.

2. Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

19. Onder kennisneming van het door de Wethouder in oktober 2023 bekend gemaakte woonbehoefte onderzoek 2023, is aan de hand van de daarin vermelde woningbouwopgave tot 2040 in de gemeente Staphorst door de gemeenteraad op 27 mei 2025 ingestemd met het voornoemde volkshuisvesting woonprogramma voor de periode t/m 2040, welk programma ook al aangekondigd stond in het raadsvoorstel van 28 mei 2024 als verplicht programma onder de omgevingsvisie.

20. Ondertussen is in de tussenliggende periode bestaand ruimtelijk-ordeningsbeleid in Slingenberg bij raadsbesluit van 23 april 2024 op raadsvoorstel van de Wethouder d.d. 26 maart 2024 nogmaals bevestigd, nader ingekaderd en voorzien van een bindend en bewust ingenomen standpunt van de gemeente Staphorst d.d. 26 maart 2024, bevestigd door de provincie Overijssel.

21. Slingenberg behoort tot het open agrarisch buitengebied van de gemeente Staphorst en is geen stedelijke laag staat dan vermeld in een reactie op een zienswijze.

22. Daarnaast en bovendien wordt dit bestaande RO beleid gedragen door gerechtelijke uitspraken van 18 november 2022 en 28 augustus 2024 (Raad van State). Als gevolg van die gerechtelijke uitspraken mogen bijvoorbeeld de percelen 1635 en 1638 in het agrarisch buurtschap Slingenberg niet bebouwd worden. Daarom staat in het ruimtelijk kwaliteitsplan op een kaart ingetekend hoe op deze percelen natuur ontwikkeling behouden moet blijven.

23. Dit bestaande beleidskader geniet daarmee een zeer sterk en verhoogde mate van rechtszekerheid en kan niet door nieuw RO-beleid worden uitgehold of terzijde worden geschoven zonder een expliciete, kenbaar gemotiveerde en rechtmatig genomen besluitvorming.

24. Het door de gemeente Staphorst gebruikte uitgangspunt voor de woningbouw in Slingenberg, te weten part. herziening bestemmingplan 6a1, kan, last but not least, ook niet deugdelijk zijn. In dat plan is louter een bestaande hinderlijke bedrijfslocatie van 1,3 ha van het voormalige sloop/aannemersbedri[redacted]met bestemming bedrijf her bestemd tot woning. Ten behoeve van het voorliggende volkshuisvestingsprogramma in het agrarisch buurtschap Slingenberg wordt 7,4 ha agrarische grond met waarde opgeofferd.

25. Kortom: niet is deugdelijk gemaakt op welke wijze nieuw RO-beleid het bestaande beleid rechtmatig kan doorkruisen of aantasten.

3. Verzoek tot aanpassing

Het verzoek is daarom expliciet om:

- de vermelding van woningbouw Slingenberg en /of aanverwante vermeldingen uit het de ontwerp-Omgevingsvisie en alle bijlagen, waaronder een gebieds/visie kaart, te verwijderen;

Aldus kan worden voorkomen dat de Omgevingsvisie uitgaat van onjuiste feiten en aannames, hetgeen de juridische houdbaarheid en zorgvuldigheid van het document ten goede komt. Niet verwijderen komt voor eigen risico van de gemeente.

Indien en voor zover de gemeente meent dat herstel mogelijk is, wordt dit standpunt uitdrukkelijk betwist en voorbehouden voor een later stadium.

Hoogachtend,

[redacted]

Staphorst

Gemeente Staphorst
t.a.v. college van burgemeester en wethouders
[redacted]
[redacted]

Per e-mail verstuurd: [redacted]@staphorst.nl

Datum: 26 januari 2026 **Plaats, Meppel**

Zienswijze: inzake ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0.

Betreft: **verzoek tot verwijderen woningbouw ontwikkeling Slingenberg en of aanverwante vermelding uit de omgevingsvisie en bijlagen**

Geacht college,

De ondergetekende dient hierbij een (nadere) zienswijze in tegen de ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0 van de gemeente Staphorst met daarbij het verzoek tot verwijdering van de vermelding woningbouw ontwikkeling Slingenberg en/of aanverwante vermeldingen uit het ontwerp omgevingsvisie 2.0 en alle bijlagen. Ter rechtvaardiging dient het volgende:

1. Rechtmatige grondslag voor woningbouw is niet gebleken.

1. Bij raadsbesluit van 15 april 2025 is krachtens art 89 lid 4 Gemeentewet door de gemeenteraad de op 28 mei 2024 bij collegebesluit door het college opgelegde geheimhouding krachtens art 87 jo art 88 Gemeentewet op niet bekende locaties, waaronder locatie Slingenberg, opgeheven.

2. Door de lex-specialis werking van art 87 t/m 89 Gemeentewet t.o.v. art 2.5 AWB in combinatie met uit e-mail verkeer gebleken ondeelbare werkzaamheden uitgevoerd door derden in de periode van geheimhouding, rustte deze geheimhouding vanaf 28 mei 2024 op de hele locatie Slingenberg.

3. Bij raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 had de gemeenteraad krachtens art 88 lid 6 Gemeentewet op voorstel van het college d.d. 28 mei 2024 al besloten en daarmee was voorgeschreven, dat deze niet bekende locaties ten behoeve van het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma (MPW) d.d. 13 mei 2025, alleen politiek, bestuurlijk en ambtelijk (waar strikt noodzakelijk) binnen de organen van de gemeente Staphorst mochten worden gedeeld, om het risico op grondspeculatie te vermijden.

3a. Dit volkshuisvestingsprogramma is op haar beurt de grondslag voor woningbouw in Slingenberg, zoals vermeld in het voorliggende ontwerp omgevingsvisie Staphorst 2.0.

4. Uit e-mail verkeer en andere documenten blijkt dan, dat de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding niet alleen intern binnen de gemeente Staphorst is gedeeld.

5. Ook met publiekrechtelijke externe ketenpartners van de gemeente Staphorst, waaronder het waterschap, de gemeente Meppel, de omgevingsdienst en provincie Overijssel is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding gedeeld. Al deze partijen waren ingeschakeld voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma.

5.a) Zo is van de provincie Overijssel in ruil voor het delen van de locatie Slingenberg een subsidie van € 50.000 verkregen voor het woningbouwproces in Slingenberg.

6. Daarnaast is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding ook gedeeld met privaatrechtelijke externe partijen, zoals [redacted] deze partijen zijn ingeschakeld voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma.

7. Last but not least is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding gedeeld met [redacted]

8. Voor het bewijs van de ondeelbare werkzaamheden op en het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met deze derden, verwijzen wij naar al het e-mail verkeer en documenten die gedestilleerd zijn uit de vanaf 14 augustus 2025 openbaar gemaakte Woo-documenten op dit dossier. De inhoud van dat e-mail verkeer en die documenten behoort genoegzaam bekend te zijn bij de gemeente Staphorst.

Ontbreken rechtmatig

9. Niet is gebleken, dat iedere externe partij/derde, waarmee de locatie Slingenberg is gedeeld, behoorde tot de door de gemeenteraad op 26 juni 2024 vastgestelde kring van geheimhouders ex art 88 lid 6 Gemeentewet. **Evenmin is gebleken,** dat het voorschrift van art 89 lid 1 Gemeentewet voor de schriftelijke stukken, waarop de locatie Slingenberg vermeld stond, bij het delen met externe partijen dien aangaande ten allen tijde correct is nageleefd.

10. Zolang de juridische drempel van punt **9** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

11. Van de (strikte) noodzaak voor het verstrekken van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding, zowel intern als extern, is, indien en voor zover in het licht van voornoemde nog relevant, **evenmin gebleken.**

11a. In onze optiek was het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding enkel wenselijk en geheel op eigen risico van gemeente Staphorst, maar zeker niet noodzakelijk. Zie hiervoor ook **2.** als we komen te spreken over: Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

12. Zolang ook deze juridische drempel onder punt **11** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

13. De gemeente Staphorst beroept zich ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding in relatie tot enkele privaatrechtelijke derden dan o.a. op contractuele geheimhoudingsplicht op grond van inkoopvoorwaarden.

13a. Dat blijkt uit een brief van de gemeente Staphorst d.d. 12 november 2025 aan een klagende omwonende. Dit beroep op deze voorwaarden is echter tevergeefs en daarmee niet toereikend. Want zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit punt niet aan de orde en daarmee irrelevant.

14. Anderzijds wijst de beoordeling van die inkoopvoorwaarden al uit, dat uit die inkoopvoorwaarden helemaal **niet is gebleken**, dat er aan de hand daarvan geheimhouding rust op de geheim te houden locatie Slingenberg ex art 87 jo 88 lid 6 Gemeentewet jo art 2.5 AWB vanaf 28

mei 2024 t/m 15 april 2025 op straffe van art 272 Sr in het licht van de voorgenomen woningbouw in Slingenberg.
Daarmee kunnen deze voorwaarden niet toereikend zijn en niet meer toereikend worden. Ook is **niet gebleken**, dat de inkoopvoorwaarden op iedere privaatrechtelijke derde in de periode van geheimhouding m.b.t. de geheim te houden locatie Slingenberg, van toepassing waren verklaard.

15. In de brief van 12 november 2025 heeft de gemeente Staphorst wel toegegeven, dat het meermaals delen van de locatie Slingenberg met [redacted] in maart 2025 in strijd is geweest met art 87 t/m 89 Gemeentewet. Anderzijds heeft ze niet toegegeven, dat het delen van de locatie Slingenberg met [redacted] augustus 2024 dan ook strijdig is met art 87 t/m 89 Gemeentewet

15a. Ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg met [redacted] in augustus 2024 beroept de gemeente Staphorst zich in de brief van 12 november 2025 dan op een zogenaamd regulier traject met [redacted]

15b. Ook deze poging tot rechtvaardiging is tevergeefs en niet toereikend. Wederom geldt: zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit ingebrachte punt door de gemeente te vergeefs. De vraag is ook of een regulier traject überhaupt relevant kan zijn in dit kader. Het antwoord daarop is: nee. En tot slot: van een regulier traject me[redacted] in de periode van geheimhouding is overigens en bovendien **niet gebleken**, waardoor het ook daarom niet toereikend kan zijn.

16. Dat de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding wel met [redacted] gedeeld, is in onze optiek zo wie zo niet deugdelijk te maken, omdat het doel voor het opleggen van de geheimhouding ingegeven was door het feit dat projectontwikkelaars niet mochten weten waar de gemeente Staphorst woningbouw plannen had, zoals uit e-mail verkeer van april 2024 blijkt en ook vermeld staat in het college besluit en raadsvoorstel van 28 mei 2024.

16a. En voor de goede orde: Dat raadsvoorstel met bijbehorend raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 is de grondslag voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma bij raadsvoorstel 13 mei 2025.

16b. Het in oktober 2023 bekendgemaakte woonbehoefte onderzoek 2023 (zie punt 2. kopje Nieuw Ro beleid…) is op haar beurt de grondslag van het raadsvoorstel 28 mei 2024, waarbij de stedenbouwkundige doorvertaling woonbehoefte onderzoek 2023 is gepubliceerd.

17. Kortom: zolang de zaken onder punt 9 en 11 en al het andere niet deugdelijk zijn gemaakt, kan woningbouw ontwikkeling in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

18. Wij laten die consequenties en alles wat het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met derden verder betekent voor de houdbaarheid van de woningbouw plannen in Slingenberg nu even gaan.

18a. We behouden ons het recht voor om op een later moment, indien en voor zover noodzakelijk, hierop terug te mogen komen.

18b. We kunnen ons namelijk ook goed voorstellen, dat deze zaken en deze consequenties door de gemeente Staphorst zelf op goede wijze zijn in te vullen, omdat ze volledige kennis van zaken draagt/behoort te dragen van dit dossier.

2. Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

19. Onder kennisneming van het door de Wethouder in oktober 2023 bekend gemaakte woonbehoefte onderzoek 2023, is aan de hand van de daarin vermelde woningbouwopgave tot 2040 in de gemeente Staphorst door de gemeenteraad op 27 mei 2025 ingestemd met het voornoemde volkshuisvesting woonprogramma voor de periode t/m 2040, welk programma ook al aangekondigd stond in het raadsvoorstel van 28 mei 2024 als verplicht programma onder de omgevingsvisie.

20. Ondertussen is in de tussenliggende periode bestaand ruimtelijk-ordeningsbeleid in Slingenberg bij raadsbesluit van 23 april 2024 op raadsvoorstel van de Wethouder d.d. 26 maart 2024 nogmaals bevestigd, nader ingekaderd en voorzien van een bindend en bewust ingenomen standpunt van de gemeente Staphorst d.d. 26 maart 2024, bevestigd door de provincie Overijssel.

21. Slingenberg behoort tot het open agrarisch buitengebied van de gemeente Staphorst en is geen stedelijke laag staat dan vermeld in een reactie op een zienswijze.

22. Daarnaast en bovendien wordt dit bestaande RO beleid gedragen door gerechtelijke uitspraken van 18 november 2022 en 28 augustus 2024 (Raad van State). Als gevolg van die gerechtelijke uitspraken mogen bijvoorbeeld de percelen 1635 en 1638 in het agrarisch buurtschap Slingenberg niet bebouwd worden. Daarom staat in het ruimtelijk kwaliteitsplan op een kaart ingetekend hoe op deze percelen natuur ontwikkeling behouden moet blijven.

23. Dit bestaande beleidskader geniet daarmee een zeer sterk en verhoogde mate van rechtszekerheid en kan niet door nieuw RO-beleid worden uitgehold of terzijde worden geschoven zonder een expliciete, kenbaar gemotiveerde en rechtmatig genomen besluitvorming.

24. Het door de gemeente Staphorst gebruikte uitgangspunt voor de woningbouw in Slingenberg, te weten part. herziening bestemmingplan 6a1, kan, last but not least, ook niet deugdelijk zijn. In dat plan is louter een bestaande hinderlijke bedrijfslocatie van 1,3 ha van het voormalige sloop/aannemersbedrij[redacted]net bestemming bedrijf her bestemd tot woning. Ten behoeve van het voorliggende volkshuisvestingsprogramma in het agrarisch buurtschap Slingenberg wordt 7,4 ha agrarische grond met waarde opgeofferd.

25. Kortom: niet is deugdelijk gemaakt op welke wijze nieuw RO-beleid het bestaande beleid rechtmatig kan doorkruisen of aantasten.

3. Verzoek tot aanpassing

Het verzoek is daarom expliciet om:

- de vermelding van woningbouw Slingenberg en /of aanverwante vermeldingen uit het de ontwerp-Omgevingsvisie en alle bijlagen, waaronder een gebieds/visie kaart, te verwijderen;

Aldus kan worden voorkomen dat de Omgevingsvisie uitgaat van onjuiste feiten en aannames, hetgeen de juridische houdbaarheid en zorgvuldigheid van het document ten goede komt. Niet verwijderen komt voor eigen risico van de gemeente.

Indien en voor zover de gemeente meent dat herstel mogelijk is, wordt dit standpunt uitdrukkelijk betwist en voorbehouden voor een later stadium.

Hoogachtend,

[redacted]
Meppel

[redacted]
Meppel

6. Daarnaast is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding ook gedeeld met privaatrechtelijke externe partijen, zoals [redacted] Ook deze partijen zijn ingeschakeld voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma.

7. Last but not least is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding gedeeld met [redacted]

8. Voor het bewijs van de ondeelbare werkzaamheden op en het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met deze derden, verwijzen wij naar al het e-mail verkeer en documenten die gedestilleerd zijn uit de vanaf 14 augustus 2025 openbaar gemaakte Woo-documenten op dit dossier. De inhoud van dat e-mail verkeer en die documenten behoort genoegzaam bekend te zijn bij de gemeente Staphorst.

Ontbreken rechtmatig

9. Niet is gebleken, dat iedere externe partij/derde, waarmee de locatie Slingenberg is gedeeld, behoorde tot de door de gemeenteraad op 26 juni 2024 vastgestelde kring van geheimhouders ex art 88 lid 6 Gemeentewet. **Evenmin is gebleken,** dat het voorschrift van art 89 lid 1 Gemeentewet voor de schriftelijke stukken, waarop de locatie Slingenberg vermeld stond, bij het delen met externe partijen dien aangaande ten allen tijde correct is nageleefd.

10. Zolang de juridische drempel van punt **9** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

11. Van de (strikte) noodzaak voor het verstrekken van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding, zowel intern als extern, is, indien en voor zover in het licht van voornoemde nog relevant, **evenmin gebleken.**

11a. In onze optiek was het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding enkel wenselijk en geheel op eigen risico van gemeente Staphorst, maar zeker niet noodzakelijk. Zie hiervoor ook **2.** als we komen te spreken over: Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

12. Zolang ook deze juridische drempel onder punt **11** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

13. De gemeente Staphorst beroept zich ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding in relatie tot enkele privaatrechtelijke derden dan o.a. op contractuele geheimhoudingsplicht op grond van inkoopvoorwaarden.

13a. Dat blijkt uit een brief van de gemeente Staphorst d.d. 12 november 2025 aan een klagende omwonende. Dit beroep op deze voorwaarden is echter tevergeefs en daarmee niet toereikend. Want zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit punt niet aan de orde en daarmee irrelevant.

14. Anderzijds wijst de beoordeling van die inkoopvoorwaarden al uit, dat uit die inkoopvoorwaarden helemaal **niet is gebleken**, dat er aan de hand daarvan geheimhouding rust op de geheim te houden locatie Slingenberg ex art 87 jo 88 lid 6 Gemeentewet jo art 2.5 AWB vanaf 28

mei 2024 t/m 15 april 2025 op straffe van art 272 Sr in het licht van de voorgenomen woningbouw in Slingenberg.
Daarmee kunnen deze voorwaarden niet toereikend zijn en niet meer toereikend worden. Ook is **niet gebleken**, dat de inkoopvoorwaarden op iedere privaatrechtelijke derde in de periode van geheimhouding m.b.t. de geheim te houden locatie Slingenberg, van toepassing waren verklaard.

15. In de brief van 12 november 2025 heeft de gemeente Staphorst wel toegegeven, dat het meermaals delen van de locatie Slingenberg met [redacted] in maart 2025 in strijd is geweest met art 87 t/m 89 Gemeentewet. Anderzijds heeft ze niet toegegeven, dat het delen van de locatie Slingenberg met [redacted] n augustus 2024 dan ook strijdig is met art 87 t/m 89 Gemeentewet

15a. Ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg met [redacted] in augustus 2024 beroept de gemeente Staphorst zich in de brief van 12 november 2025 dan op een zogenaamd regulier traject met [redacted]

15b. Ook deze poging tot rechtvaardiging is tevergeefs en niet toereikend. Wederom geldt: zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit ingebrachte punt door de gemeente te vergeefs. De vraag is ook of een regulier traject überhaupt relevant kan zijn in dit kader. Het antwoord daarop is: nee. En tot slot: van een regulier traject met [redacted] in de periode van geheimhouding is overigens en bovendien **niet gebleken**, waardoor het ook daarom niet toereikend kan zijn.

16. Dat de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding wel met [redacted] is gedeeld, is in onze optiek zo wie zo niet deugdelijk te maken, omdat het doel voor het opleggen van de geheimhouding ingegeven was door het feit dat projectontwikkelaars niet mochten weten waar de gemeente Staphorst woningbouw plannen had, zoals uit e-mail verkeer van april 2024 blijkt en ook vermeld staat in het college besluit en raadsvoorstel van 28 mei 2024.

16a. En voor de goede orde: Dat raadsvoorstel met bijbehorend raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 is de grondslag voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma bij raadsvoorstel 13 mei 2025.

16b. Het in oktober 2023 bekendgemaakte woonbehoefte onderzoek 2023 (zie punt 2. kopje Nieuw Ro beleid…) is op haar beurt de grondslag van het raadsvoorstel 28 mei 2024, waarbij de stedenbouwkundige doorvertaling woonbehoefte onderzoek 2023 is gepubliceerd.

17. Kortom: zolang de zaken onder punt 9 en 11 en al het andere niet deugdelijk zijn gemaakt, kan woningbouw ontwikkeling in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

18. Wij laten die consequenties en alles wat het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met derden verder betekent voor de houdbaarheid van de woningbouw plannen in Slingenberg nu even gaan.

18a. We behouden ons het recht voor om op een later moment, indien en voor zover noodzakelijk, hierop terug te mogen komen.

18b. We kunnen ons namelijk ook goed voorstellen, dat deze zaken en deze consequenties door de gemeente Staphorst zelf op goede wijze zijn in te vullen, omdat ze volledige kennis van zaken draagt/behoort te dragen van dit dossier.

2. Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

19. Onder kennisneming van het door de Wethouder in oktober 2023 bekend gemaakte woonbehoefte onderzoek 2023, is aan de hand van de daarin vermelde woningbouwopgave tot 2040 in de gemeente Staphorst door de gemeenteraad op 27 mei 2025 ingestemd met het voornoemde volkshuisvesting woonprogramma voor de periode t/m 2040, welk programma ook al aangekondigd stond in het raadsvoorstel van 28 mei 2024 als verplicht programma onder de omgevingsvisie.

20. Ondertussen is in de tussenliggende periode bestaand ruimtelijk-ordeningsbeleid in Slingenberg bij raadsbesluit van 23 april 2024 op raadsvoorstel van de Wethouder d.d. 26 maart 2024 nogmaals bevestigd, nader ingekaderd en voorzien van een bindend en bewust ingenomen standpunt van de gemeente Staphorst d.d. 26 maart 2024, bevestigd door de provincie Overijssel.

21. Slingenberg behoort tot het open agrarisch buitengebied van de gemeente Staphorst en is geen stedelijke laag staat dan vermeld in een reactie op een zienswijze.

22. Daarnaast en bovendien wordt dit bestaande RO beleid gedragen door gerechtelijke uitspraken van 18 november 2022 en 28 augustus 2024 (Raad van State). Als gevolg van die gerechtelijke uitspraken mogen bijvoorbeeld de percelen 1635 en 1638 in het agrarisch buurtschap Slingenberg niet bebouwd worden. Daarom staat in het ruimtelijk kwaliteitsplan op een kaart ingetekend hoe op deze percelen natuur ontwikkeling behouden moet blijven.

23. Dit bestaande beleidskader geniet daarmee een zeer sterk en verhoogde mate van rechtszekerheid en kan niet door nieuw RO-beleid worden uitgehold of terzijde worden geschoven zonder een expliciete, kenbaar gemotiveerde en rechtmatig genomen besluitvorming.

24. Het door de gemeente Staphorst gebruikte uitgangspunt voor de woningbouw in Slingenberg, te weten part. herziening bestemmingplan 6a1, kan, last but not least, ook niet deugdelijk zijn. In dat plan is louter een bestaande hinderlijke bedrijfslocatie van 1,3 ha van het voormalige sloop/aannemersbedrijf [redacted] met bestemming bedrijf her bestemd tot woning. Ten behoeve van het voorliggende volkshuisvestingsprogramma in het agrarisch buurtschap Slingenberg wordt 7,4 ha agrarische grond met waarde opgeofferd.

25. Kortom: niet is deugdelijk gemaakt op welke wijze nieuw RO-beleid het bestaande beleid rechtmatig kan doorkruisen of aantasten.

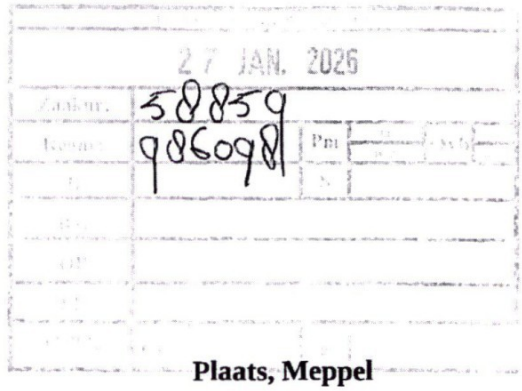
3. Verzoek tot aanpassing

Het verzoek is daarom expliciet om:

- de vermelding van woningbouw Slingenberg en /of aanverwante vermeldingen uit het de ontwerp-Omgevingsvisie en alle bijlagen, waaronder een gebieds/visie kaart, te verwijderen;

Aldus kan worden voorkomen dat de Omgevingsvisie uitgaat van onjuiste feiten en aannames, hetgeen de juridische houdbaarheid en zorgvuldigheid van het document ten goede komt. Niet verwijderen komt voor eigen risico van de gemeente.

(10)

Gemeente Staphorst
t.a.v. college van burgemeester en wethouders
[redacted]
[redacted]

Per e-mail verstuurd: [redacted]@staphorst.nl

Datum: 26 januari 2026 **Plaats, Meppel**

Zienswijze: inzake ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0.

Betreft: verzoek tot verwijderen woningbouw ontwikkeling Slingenberg en of aanverwante vermelding uit de omgevingsvisie en bijlagen

Geacht college,

De ondergetekende dient hierbij een (nadere) zienswijze in tegen de ontwerp-Omgevingsvisie Staphorst 2.0 van de gemeente Staphorst met daarbij het verzoek tot verwijdering van de vermelding woningbouw ontwikkeling Slingenberg en/of aanverwante vermeldingen uit het ontwerp omgevingsvisie 2.0 en alle bijlagen. Ter rechtvaardiging dient het volgende:

1. Rechtmatige grondslag voor woningbouw is niet gebleken.

1. Bij raadsbesluit van 15 april 2025 is krachtens art 89 lid 4 Gemeentewet door de gemeenteraad de op 28 mei 2024 bij collegebesluit door het college opgelegde geheimhouding krachtens art 87 jo art 88 Gemeentewet op niet bekende locaties, waaronder locatie Slingenberg, opgeheven.

2. Door de lex-specialis werking van art 87 t/m 89 Gemeentewet t.o.v. art 2.5 AWB in combinatie met uit e-mail verkeer gebleken ondeelbare werkzaamheden uitgevoerd door derden in de periode van geheimhouding, rustte deze geheimhouding vanaf 28 mei 2024 op de hele locatie Slingenberg.

3. Bij raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 had de gemeenteraad krachtens art 88 lid 6 Gemeentewet op voorstel van het college d.d. 28 mei 2024 al besloten en daarmee was voorgeschreven, dat deze niet bekende locaties ten behoeve van het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma (MPW) d.d. 13 mei 2025, alleen politiek, bestuurlijk en ambtelijk (waar strikt noodzakelijk) binnen de organen van de gemeente Staphorst mochten worden gedeeld, om het risico op grondspeculatie te vermijden.

3a. Dit volkshuisvestingsprogramma is op haar beurt de grondslag voor woningbouw in Slingenberg, zoals vermeld in het voorliggende ontwerp omgevingsvisie Staphorst 2.0.

4. Uit e-mail verkeer en andere documenten blijkt dan, dat de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding niet alleen intern binnen de gemeente Staphorst is gedeeld.

5. Ook met publiekrechtelijke externe ketenpartners van de gemeente Staphorst, waaronder het waterschap, de gemeente Meppel, de omgevingsdienst en provincie Overijssel is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding gedeeld. Al deze partijen waren ingeschakeld voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma.

5.a) Zo is van de provincie Overijssel in ruil voor het delen van de locatie Slingenberg een subsidie van € 50.000 verkregen voor het woningbouwproces in Slingenberg.

6. Daarnaast is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding ook gedeeld met privaatrechtelijke externe partijen, zoal [redacted] Ook deze partijen zijn ingeschakeld voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma.

7. Last but not least is de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding gedeeld met [redacted]

8. Voor het bewijs van de ondeelbare werkzaamheden op en het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met deze derden, verwijzen wij naar al het e-mail verkeer en documenten die gedestilleerd zijn uit de vanaf 14 augustus 2025 openbaar gemaakte Woo-documenten op dit dossier. De inhoud van dat e-mail verkeer en die documenten behoort genoegzaam bekend te zijn bij de gemeente Staphorst.

Ontbreken rechtmatig

9. Niet is gebleken, dat iedere externe partij/derde, waarmee de locatie Slingenberg is gedeeld, behoorde tot de door de gemeenteraad op 26 juni 2024 vastgestelde kring van geheimhouders ex art 88 lid 6 Gemeentewet. **Evenmin is gebleken,** dat het voorschrift van art 89 lid 1 Gemeentewet voor de schriftelijke stukken, waarop de locatie Slingenberg vermeld stond, bij het delen met externe partijen dien aangaande ten allen tijde correct is nageleefd.

10. Zolang de juridische drempel van punt **9** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

11. Van de (strikte) noodzaak voor het verstrekken van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding, zowel intern als extern, is, indien en voor zover in het licht van voornoemde nog relevant, **evenmin gebleken.**

11a. In onze optiek was het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding enkel wenselijk en geheel op eigen risico van gemeente Staphorst, maar zeker niet noodzakelijk. Zie hiervoor ook **2.** als we komen te spreken over: Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

12. Zolang ook deze juridische drempel onder punt **11** niet genomen kan worden, kan woningbouw in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

13. De gemeente Staphorst beroept zich ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding in relatie tot enkele privaatrechtelijke derden dan o.a. op contractuele geheimhoudingsplicht op grond van inkoopvoorwaarden.

13a. Dat blijkt uit een brief van de gemeente Staphorst d.d. 12 november 2025 aan een klagende omwonende. Dit beroep op deze voorwaarden is echter tevergeefs en daarmee niet toereikend. Want zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit punt niet aan de orde en daarmee irrelevant.

14. Anderzijds wijst de beoordeling van die inkoopvoorwaarden al uit, dat uit die inkoopvoorwaarden helemaal **niet is gebleken**, dat er aan de hand daarvan geheimhouding rust op de geheim te houden locatie Slingenberg ex art 87 jo 88 lid 6 Gemeentewet jo art 2.5 AWB vanaf 28

mei 2024 t/m 15 april 2025 op straffe van art 272 Sr in het licht van de voorgenomen woningbouw in Slingenberg.
Daarmee kunnen deze voorwaarden niet toereikend zijn en niet meer toereikend worden. Ook is **niet gebleken**, dat de inkoopvoorwaarden op iedere privaatrechtelijke derde in de periode van geheimhouding m.b.t. de geheim te houden locatie Slingenberg, van toepassing waren verklaard.

15. In de brief van 12 november 2025 heeft de gemeente Staphorst wel toegegeven, dat het meermaals delen van de locatie Slingenberg met [redacted] in maart 2025 in strijd is geweest met art 87 t/m 89 Gemeentewet. Anderzijds heeft ze niet toegegeven, dat het delen van de locatie Slingenberg met [redacted] augustus 2024 dan ook strijdig is met art 87 t/m 89 Gemeentewet

15a. Ter rechtvaardiging voor het delen van de locatie Slingenberg met [redacted] in augustus 2024 beroept de gemeente Staphorst zich in de brief van 12 november 2025 dan op een zogenaamd regulier traject met [redacted]

15b. Ook deze poging tot rechtvaardiging is tevergeefs en niet toereikend. Wederom geldt: zolang de juridische drempel van punt **9** en **11** niet genomen kan worden, is dit ingebrachte punt door de gemeente te vergeefs. De vraag is ook of een regulier traject überhaupt relevant kan zijn in dit kader. Het antwoord daarop is: nee. En tot slot: van een regulier traject me[redacted] in de periode van geheimhouding is overigens en bovendien **niet gebleken**, waardoor het ook daarom niet toereikend kan zijn.

16. Dat de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding wel me[redacted]is gedeeld, is in onze optiek zo wie zo niet deugdelijk te maken, omdat het doel voor het opleggen van de geheimhouding ingegeven was door het feit dat projectontwikkelaars niet mochten weten waar de gemeente Staphorst woningbouw plannen had, zoals uit e-mail verkeer van april 2024 blijkt en ook vermeld staat in het college besluit en raadsvoorstel van 28 mei 2024.

16a. En voor de goede orde: Dat raadsvoorstel met bijbehorend raadsbesluit d.d. 26 juni 2024 is de grondslag voor het tot stand brengen van het volkshuisvestingsprogramma bij raadsvoorstel 13 mei 2025.

16b. Het in oktober 2023 bekendgemaakte woonbehoefte onderzoek 2023 (zie punt 2. kopje Nieuw Ro beleid…) is op haar beurt de grondslag van het raadsvoorstel 28 mei 2024, waarbij de stedenbouwkundige doorvertaling woonbehoefte onderzoek 2023 is gepubliceerd.

17. Kortom: zolang de zaken onder punt 9 en 11 en al het andere niet deugdelijk zijn gemaakt, kan woningbouw ontwikkeling in Slingenberg, mede in het licht van de consequenties die voortvloeien uit het delen, **niet als dragend uitgangspunt in de omgevingsvisie** worden opgenomen.

18. Wij laten die consequenties en alles wat het delen van de locatie Slingenberg in de periode van geheimhouding met derden verder betekent voor de houdbaarheid van de woningbouw plannen in Slingenberg nu even gaan.

18a. We behouden ons het recht voor om op een later moment, indien en voor zover noodzakelijk, hierop terug te mogen komen.

18b. We kunnen ons namelijk ook goed voorstellen, dat deze zaken en deze consequenties door de gemeente Staphorst zelf op goede wijze zijn in te vullen, omdat ze volledige kennis van zaken draagt/behoort te dragen van dit dossier.

2. Nieuw RO beleid kan bestaand RO beleid niet uitkleden.

19. Onder kennisneming van het door de Wethouder in oktober 2023 bekend gemaakte woonbehoefte onderzoek 2023, is aan de hand van de daarin vermelde woningbouwopgave tot 2040 in de gemeente Staphorst door de gemeenteraad op 27 mei 2025 ingestemd met het voornoemde volkshuisvesting woonprogramma voor de periode t/m 2040, welk programma ook al aangekondigd stond in het raadsvoorstel van 28 mei 2024 als verplicht programma onder de omgevingsvisie.

20. Ondertussen is in de tussenliggende periode bestaand ruimtelijk-ordeningsbeleid in Slingenberg bij raadsbesluit van 23 april 2024 op raadsvoorstel van de Wethouder d.d. 26 maart 2024 nogmaals bevestigd, nader ingekaderd en voorzien van een bindend en bewust ingenomen standpunt van de gemeente Staphorst d.d. 26 maart 2024, bevestigd door de provincie Overijssel.

21. Slingenberg behoort tot het open agrarisch buitengebied van de gemeente Staphorst en is geen stedelijke laag staat dan vermeld in een reactie op een zienswijze.

22. Daarnaast en bovendien wordt dit bestaande RO beleid gedragen door gerechtelijke uitspraken van 18 november 2022 en 28 augustus 2024 (Raad van State). Als gevolg van die gerechtelijke uitspraken mogen bijvoorbeeld de percelen 1635 en 1638 in het agrarisch buurtschap Slingenberg niet bebouwd worden. Daarom staat in het ruimtelijk kwaliteitsplan op een kaart ingetekend hoe op deze percelen natuur ontwikkeling behouden moet blijven.

23. Dit bestaande beleidskader geniet daarmee een zeer sterk en verhoogde mate van rechtszekerheid en kan niet door nieuw RO-beleid worden uitgehold of terzijde worden geschoven zonder een expliciete, kenbaar gemotiveerde en rechtmatig genomen besluitvorming.

24. Het door de gemeente Staphorst gebruikte uitgangspunt voor de woningbouw in Slingenberg, te weten part. herziening bestemmingplan 6a1, kan, last but not least, ook niet deugdelijk zijn. In dat plan is louter een bestaande hinderlijke bedrijfslocatie van 1,3 ha van het voormalige sloop/aannemersbedrijf [redacted] met bestemming bedrijf her bestemd tot woning. Ten behoeve van het voorliggende volkshuisvestingsprogramma in het agrarisch buurtschap Slingenberg wordt 7,4 ha agrarische grond met waarde opgeofferd.

25. Kortom: niet is deugdelijk gemaakt op welke wijze nieuw RO-beleid het bestaande beleid rechtmatig kan doorkruisen of aantasten.

3. Verzoek tot aanpassing

Het verzoek is daarom expliciet om:

- de vermelding van woningbouw Slingenberg en /of aanverwante vermeldingen uit het de ontwerp-Omgevingsvisie en alle bijlagen, waaronder een gebieds/visie kaart, te verwijderen;

Aldus kan worden voorkomen dat de Omgevingsvisie uitgaat van onjuiste feiten en aannames, hetgeen de juridische houdbaarheid en zorgvuldigheid van het document ten goede komt. Niet verwijderen komt voor eigen risico van de gemeente.

Indien en voor zover de gemeente meent dat herstel mogelijk is, wordt dit standpunt uitdrukkelijk betwist en voorbehouden voor een later stadium.

Hoogachtend,

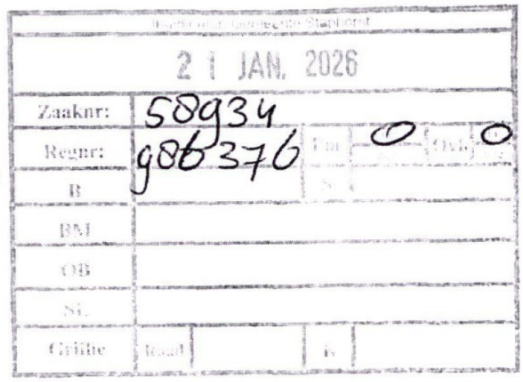
[redacted]

(11)

ProRail

AANGETEKEND

Het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Staphorst
[redacted]

Datum	22 januari 2026	Eigenaar	Team Ruimtelijke Ontwikkeling
Ons kenmerk	LJV / TRO / ZW / #24335	Bijlagen	2
Onderwerp	Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Staphorst	E-mail	[redacted]@prorail.nl

Geacht College,

Financiën
Leefomgeving, Juridische zaken en Vastgoed

Bezoekadres
Tulpenburgh
[redacted]
Nederland

Postadres
[redacted]
Nederland

www.prorail.nl

Met veel interesse heeft ProRail kennisgenomen van de Ontwerp Omgevingsvisie Staphorst (verder genoemd: de visie) die uw college ter inzage heeft gelegd. De visie spreekt van ambitie en maakt keuzes om in de beperkte ruimte binnen uw gemeente, de grote opgaven en kansen op het terrein van bereikbaarheid, klimaat, wonen, werken en energie in samenhang te realiseren. ProRail heeft hier waardering voor.

Met aandacht is uw visie gelezen, door collega's van de regiodirectie en op landelijk niveau, en is deze brief opgesteld. Met deze brief vraagt ProRail aandacht voor haar belangen en betrokkenheid bij de uitwerking van de visie in concrete omgevingsplannen. In uw gemeente ligt een spoornetwerk[1]. Het spoornetwerk heeft ruimte nodig om nu en in de toekomst te functioneren en de effecten op de omgeving te beperken. Hierover is ProRail al regelmatig met u in gesprek.

1 Bescherming van het spoornetwerk en haar omgeving

ProRail ziet bereikbaarheid van gemeenten als een samenspel tussen ruimtelijke keuzes en het mobiliteitssysteem. Ontwikkelingen in de nabijheid van het spoornetwerk kunnen de bereikbaarheid van woningen en werklocaties versterken. Echter, soms kunnen ontwikkelingen en spoor elkaar belemmeren. Om dit te voorkomen denkt ProRail graag vroegtijdig mee bij ontwikkelingen in de nabijheid van het spoornetwerk. Lees voor een verdere toelichting op ontwikkelen en verdichten nabij het spoor ook op onze website www.prorail.nl[2].

Rondom de hoofdspoorweginfrastructuur (HSWI) ligt een beperkingengebied (Omgevingsbesluit, artikel 3.5), ongeveer tot 11 meter buiten de HSWI. Doel van dit beperkingengebied is om het huidig functioneren en de veiligheid rondom het spoornetwerk zeker te stellen. Daarom is het bouwen in dit gebied vergunningplichtig. Meer informatie over het indienen van aanvragen of het doen van meldingen onder de Omgevingswet vindt u op onze website. Daarnaast vraagt ProRail u om de instructieregel uit artikel 5.163 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bij de uitwerking van de visie in omgevingsplannen te respecteren. Deze regel vraagt dat u in een omgevingsplan dat van toepassing is op de HSWI in beheer bij

[1] Het gehele netwerk van sporen, vrije baan, stations, emplacementen en spoorgebonden bouwwerken naast of nabij de sporen. Spoorgebonden gebouwen zijn alle gebouwen en bouwwerken, niet zijnde stationsgebouwen, die nodig zijn voor het functioneren van de *spoorinfrastructuur, zoals onderstations, relaishuizen, verkeersleidingsposten.*

[2] Klik in de balk bovenin op "samenwerken", dan op "overheden" en dan onder de foto op de tekst op "ontwikkelen en verdichten nabij het spoor".

ProRail geen regels mogen worden gesteld die het gebruik, de instandhouding, de verbetering of de vernieuwing van die infrastructuur belemmeren.

Voor uw visie betekent dit dat bij het ontwikkelen van nieuwe woon- en werklocaties naast het spoor, ProRail u vraagt om toekomstige uitbreidingen van het spoornetwerk mogelijk te houden en de omgevingseffecten op de woon- en werklocaties te verminderen. Dit kan door het houden van de juiste afstand tot het spoor en door een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp.

ProRail herkent in uw visie ontwikkelingen richting het spoor die een relatie hebben met het bestaande en beoogde onderhoud, gebruik en vernieuwing van het spoor. Hierbij wil ProRail u erop wijzen dat het bouwen boven of op de HSWI vergunningplichtig is, privaatrechtelijke toestemming van ProRail vereist en een exclusief recht van ProRail is. Aan de vergunning en toestemming worden voorschriften verbonden met het oog op het voorkomen van nadelige gevolgen voor de staat en werking van de hoofdspoorwegen en uitbreiding daarvan.

Specifiek vraagt ProRail uw aandacht voor deze ambities die geformuleerd zijn op de Visiekaart en mogelijke overlap hebben met het spoor:

1. De locaties nabij het spoor die geduid zijn als "Voorzieningen laten meegroeien".
2. De uitbreidingslocaties voor woningbouw.
3. Het zoekgebied voor een duurzaam bedrijvenlandschap.
4. Het zoekgebied voor windenergie.
5. De locaties voor wonen en zorg, de vergroening van de leefomgeving en een klimaatbestendige en gezonde inrichting.

Naar aanleiding van de mogelijke overlap is het verzoek van ProRail aan uw gemeente om bij de ambities voldoende afstand te houden tot het spoor en rekening te houden met het beperkingengebied. Daarnaast vraagt ProRail om in een vroegtijdig stadium bij de verdere uitwerking van de ambities betrokken te worden.

Verder merkt ProRail over de door de gemeente gewenste ontwikkelingen het volgende op:

1. De wens voor een station is bij ProRail bekend. Het is aan de gemeente om deze wens eerst met het ministerie, de provincie en de vervoerder te bespreken. Als daarover bestuurlijke afspraken gemaakt zijn, dan kan met ProRail de uitvoering en inpassing verder onderzocht worden.
2. Een onderdoorgang voor het wegverkeer aan de Gorterlaan is zowel onderwerp van onderzoek bij ProRail (een onderzoek naar alle overwegen tussen Zwolle en Groningen) als onderwerp van gesprekken die de gemeente voert bij het rijk. Als daarover bestuurlijke afspraken gemaakt zijn, dan kan met ProRail de uitvoering en inpassing verder onderzocht worden. Het verzoek van ProRail is, om in de visie aan te geven dat de onderdoorgang nog onderwerp van onderzoek en besluitvorming is.

Daarnaast vindt ProRail het noodzakelijk om uw aandacht te vragen voor het combineren van functies dicht op het spoor in combinatie met het aanwezige goederenvervoer. Dit goederenvervoer kent afstandsbeperkingen en regels op basis van Basisnet. Het duidelijk opnemen van deze regels bij de ruimtelijke keuzes in uw gemeente is naar ons idee nodig om de verwachtingen richting de omgeving en betrokkenen te beheersen.

2 Voorkomen belemmeringen voor functioneren en veiligheid spoornetwerk

Het spoornetwerk maakt gebruik van elektriciteit dat via onderstations, relaiskasten, ondergrondse infrastructuur en bovenleidingen naar de trein en stations wordt geleid. Deze voorzieningen zijn noodzakelijk voor de elektriciteitsvoorziening van de hoofdspoorweginfrastructuur en daarmee voor het rijden van treinen. In de uitwerking van uw plannen verzoekt ProRail uw college om deze

onderstations en relaiskasten niet in te sluiten door bebouwing, bebouwing te realiseren op te dichte afstand en te allen tijde bereikbaar te houden voor onderhouds- en hulpdiensten. Voor deze voorzieningen dient rekening te worden gehouden met een afstand van 5 meter gemeten vanaf de gevel met een hekwerk op de 5 meter-grens. Het functioneren van deze voorzieningen mag niet worden beïnvloed door ontwikkelingen in de omgeving. Dit geldt ook voor het overbouwen, onderbouwen of overkragen van deze voorzieningen.

Uit onderzoek blijkt dat zicht op de hoofdingang de beste manier is om het station te vinden. Zichtlijnen naar het station spelen daar een belangrijke rol in en ProRail wil graag dat binnen de planontwikkelingen de zichtlijnen geborgd blijven.

3 Bescherming van de omgeving tegen effecten van het spoor

Bij het ontwikkelen in de nabijheid van het spoornetwerk, is het voor een goede leefomgeving belangrijk dat eventuele nadelige effecten van het gebruik van het spoor op een zorgvuldige wijze worden gemitigeerd. Bij de uitwerking van de visie naar omgevingsplannen, vraagt ProRail aandacht voor de volgende aspecten (in bijlage 1 zijn deze verder toegelicht):

- Externe veiligheid;
- Geluid;
- Trillingen;
- Overwegveiligheid;
- Waterpeil/stabiliteit;
- Windbeleving en windhinderrisico's;
- Schaduwwerking op zonnepanelen;
- Zonneparken / reflectie in relatie tot hoofdspoorweginfrastructuur.

4 Bureau Spoorbouwmeester

Bureau Spoorbouwmeester is in 2001 op initiatief van de directies van NS en ProRail opgericht als een onafhankelijk adviserend orgaan voor ontwerp en vormgevingsopgaven binnen de spoorsector. Sinds het ontstaan van het bureau wordt aan en met het Spoorbeeld gewerkt, te vinden op www.spoorbeeld.nl. Waar mogelijk kunt u hiervan gebruik maken bij de uitwerking van de visie.

5 Contact

ProRail wenst u veel succes met de vaststelling van de visie en de uitwerking daarvan in concrete plannen. Graag denkt ProRail vroegtijdig mee over plannen in de nabijheid van het spoor. U kunt hiervoor contact opnemen met [redacted] D regiodirecteur Noord-Oost.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Directeur Leefomgeving, Juridische zaken en Vastgoed

Windbeleving en windhinderrisico's
Hoogbouw rond het station heeft invloed op de windbeleving van de reiziger. Gemiddeld wachten reizigers 7 tot 10 minuten op een trein en dat doen ze bij voorkeur op het perron waar de trein stopt. Wachten met veel wind draagt niet bij aan een positieve stationsbeleving. Reizigers wachten bij voorkeur warm, beschut en comfortabel. Helaas is er echter niet voldoende wachtgelegenheid voor elke reiziger. Daardoor is het van belang dat in de omgeving rekening wordt gehouden met de windbeleving op het perron. Hoogbouw rond het station heeft ook invloed op de windcirculatie/windstromen en kan risico's opleveren voor omliggende bebouwing (zoals schade aan daken/kappen) door veranderende windbelastingen.

Schaduwwerking op zonnepanelen
ProRail stelt zich als doel om in 2030 CO2 neutraal te opereren. Dat betekent dat vele daken en perronoverkappingen voorzien zijn of worden van zonnepanelen om zo voldoende stroom op te wekken voor verlichting, reisinformatie, liften en roltrappen. ProRail verzoekt u bij het maken van plannen rekening te houden met mogelijke schaduwwerking op de ProRail zonnepanelen en indien nodig met ProRail in contact te treden.

Zonneparken / reflectie in relatie tot hoofdspoorweginfrastructuur
Uit een risicoanalyse moet blijken dat zonnepanelen c.a. op bijvoorbeeld parkeerplaatsen en /of geluidschermen en/of langs spoorwegen geen negatief effect hebben op de hoofdspoorweginfrastructuur. Dat moet onder meer uit de vereiste EMC (elektromagnetische compatibiliteit) berekening blijken. En dan met name de weerstandsbeïnvloeding (geen aardingen/aansluitpunten in buurt van het spoor conform bijgevoegde RLN00398) en diverse aspecten met betrekking tot aansluiting op het hoogspanningsnet. Ook voor de weerkaatsing van licht van zonnepanelen dient aangetoond te worden dat aanwezige seinen niet "overstraald" kunnen worden door lichtweerkaatsing door de zonnepanelen.
ProRail adviseert u om deze risico's te laten berekenen en voordat gestart wordt met de realisatie van het zonnepark ProRail te voorzien van de uitkomsten.

ProRail

Assetmanagement

Richtlijn

Beleid elektromagnetische beïnvloeding van hoogspanningsverbindingen op de hoofdspoorweginfrastructuur.

Beherende instantie:	*AM Techniek*
Inhoud verantwoordelijke:	*AM Treinbeveiliging lokale systemen*
Status:	*Definitief*

Datum van kracht:	Versie:	Documentnummer:
		D [redacted]398

© 2025 Behoudens de in of krachtens de Auteurswet 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

© 2025 Apart from the exceptions in or by virtue of the 1912 copyright law no part of this document may be reproduced or published by print, photocopying, microfilm or any other means without written permission from the author

INHOUD

1 Revisiegegevens 3
2 Algemeen 4
2.1 Scope 4
2.2 Van kracht verklaarde voorschriften en normen 4
2.3 Geraadpleegde literatuur 5
2.4 Definities en afkortingen 6
3 Inleiding 7
4 Opsomming van ongewenste gebeurtenissen 8
5 Beleid ten aanzien van hoogspanningsverbindingen 9
5.1 Algemeen 9
5.2 Eisen aan hoogspanningslijnen en hoogspanningskabels 9
5.3 HVDC-verbindingen 12
5.4 Eisen aan hoogspanningslijnen en -kabels bij railinfrastructuur met 25 kV AC TEV 13
5.5 Unity study (in ontwikkeling) 13
5.6 EMC-detailstudie 13
5.6.1 Rapportage EMC-detailstudie 14
5.6.2 EMC-maatregelen vastleggen 14
6 Uitgangspunten ten behoeve van modellering 15
6.1 Algemeen 15
6.2 Modellering Hoogspanningsverbinding 15
6.3 Faalwijzen Hoogspanningsverbinding/-kabel 17
6.4 Modellering Railinfrastructuur 17
6.5 Faalwijzen Railinfrastructuur 18
6.6 Modellering van de koppelweg 19
7 Beoordelingscriteria 20
8 Uitgangspunten tbv modellering mitigerende maatregelen 22
Bijlage 1: B1 bovenleidingsysteem geleiderconfiguratie 24
Bijlage 2: 50 Hz immuniteit enkelbenige spoorstroomlopen 25
Bijlage 3: Template tbv basisrapportage EMC 30
Bijlage 4: Checklist tbv RLN00398 EMC-detailstudies 34

1 Revisiegegevens

Datum	Versie	Hoofdstuk/ paragraaf	Wijziging
01-11-2013	001		Initiële versie
01-12-2020	002		Kleine wijzigingen uitgevoerd naar aanleiding van datums/versienummers geactualiseerde normen, vrijgegeven wijzigingen in OVS00111 en aangepaste RIS informatie.
01-11-2021	003		Kleine wijzigingen doorgevoerd in volledige richtlijn op basis van input van verschillende stakeholders (o.a. H5).
01-06-2025	004		Verschillende wijzigingen doorgevoerd. Integraal de richtlijn beter geschikt gemaakt voor gebruikers, o.a flowcharts toegevoegd, eisen geactualiseerd, etc..

2 Algemeen

Deze richtlijn beschrijft het beleid van ProRail met betrekking tot de toegestane elektromagnetische invloed van hoogspanningsverbindingen in beheer bij derden op de hoofdspoorweginfrastructuur (hswi) in Nederland.

2.1 Scope

Deze richtlijn is van toepassing op hoogspanningslijnen en hoogspanningskabels — niet zijnde ProRail lijnen en kabels — met een nominale spanning van > 1 kV en een nominale bedrijfsfrequentie van 50 Hz (AC) en 0 Hz (DC) op, onder, boven of naast de hoofdspoorweginfrastructuur. Tevens is de richtlijn van toepassing op hoogspanningslijnen en hoogspanningskabels — niet zijnde ProRail lijnen en kabels — in de zone buiten het terrein behorende tot de hoofdspoorweginfrastructuur, voor zover het betreft:

1. Het beperkingengebied als beschreven in artikel 3.5 (beperkingengebied hoofdspoorweginfrastructuur) van het Omgevingsbesluit;
2. Het gebied daarbuiten, voor zover genoemde lijnen en kabels elektromagnetische ontoelaatbare invloed hebben op de spoorweginfrastructuur.

Dit document bevat de eisen aan de hoogspanningsverbindingen in beheer bij derden en geeft een onderbouwing van deze eisen. Deze onderbouwing vloeit voort uit de eisen voor de veiligheid voor personen die zich op of nabij de spoorbaan bevinden en uit de RAMSHE eisen aan de systemen en apparatuur van de hoofdspoorweginfrastructuur.

Het feit dat de scope van deze richtlijn hoogspanningskabels > 1 kV betreft, betekent dat ook kabels aangeduid als middenspanningskabels met een nominale bedrijfsfrequentie van 50 Hz binnen de scope van deze richtlijn vallen.

Voor potentiële elektromagnetische beïnvloeding vanuit hoogspannings-gelijkstroomverbindingen (HVDC) wordt verwezen naar paragraaf 5.3.

2.2 Van kracht verklaarde voorschriften en normen

Deze paragraaf geeft een opsomming van de referenties die gebruikt worden in dit voorschrift. Daar waar in dit voorschrift verwezen wordt naar een referentie, maakt deze referentie onderdeel uit van dit voorschrift.

Indien eisen conflicteren dient de volgende prioriteitsvolgorde te worden aangehouden:

1. Wettelijke eisen (de Nederlandse wetgeving is van toepassing);
2. ProRail Ontwerpvoorschriften en Richtlijnen;
3. Overige ProRail bedrijfsvoorschriften;
4. NEN-EN-IEC-, NEN-EN- en NEN-normen voor railtoepassingen;
5. Overige NEN-EN-IEC-, NEN-EN- en NEN-normen;
6. Overige (internationale) normering.

Bij aanvang van elk project dient tussen betrokken partijen afgesproken en vastgelegd te worden welke versies gehanteerd worden van de genoemde normen en bedrijfsvoorschriften. Zonder expliciete afspraak hierover, is altijd de laatst gepubliceerde versie van de norm of voorschrift van toepassing.

Ref. nr.	Naam document	Nummer
[A]	Vervallen	
[B]	Bovengrondse elektrische lijnen boven 45 kV wisselspanning - Deel 1: Bovengrondse hoogspanningslijnen voor wisselspanning hoger dan 1 kV - Deel 1: Algemene eisen - Gemeenschappelijke specificaties Deel 2-15: Overhead electrical lines exceeding AC 1 kV – Part 2-15: National Normative Aspects (NNAs) for the Netherlands (based on EN 50341-1:2012) Deel 3: Verzameling van nationale normatieve aspecten	NEN-EN 50341-1:2013 NEN-EN 50341-2-15:2019 inclusief aanvullingen en correcties
[C]	Spoorwegen en soortgelijk geleid vervoer - Isolatiecoördinatie - Deel 1: Basiseisen - Slagwijdten en kruipwegen voor alle elektrische en elektronische uitrusting	NEN-EN 50124-1:2017 inclusief aanvullingen en correcties
[D]	Spoorwegen en soortgelijk geleid vervoer - Vaste installaties - Elektrische veiligheid, aarding en retourstromen - Deel 1: Eisen in verband met bescherming tegen elektrische schok	NEN-EN 50122-1:2022
[E]	Spoorwegen en soortgelijk geleid vervoer - Elektromagnetische compatibiliteit - Deel 4: Emissie en immuniteit van sein- en telecommunicatie-apparatuur	NEN-EN 50121-4:2016
[F]	Spoorwegen en soortgelijk geleid vervoer - Elektromagnetische compatibiliteit - Deel 5: Emissie en immuniteit van vast opgestelde voedingsinstallaties en apparatuur	NEN-EN 50121-5:2017
[G]	Ontwerpvoorschrift Tractieenergievoorzieningsysteem; Bovenleiding Bovenleidingsysteem B1	OVS00024-5.1-V005
[H]	Spoorwegen en soortgelijk geleid vervoer - Elektromagnetische compatibiliteit - Deel 3-1: Rollend materieel - Treinen en complete voertuigen	NEN-EN 50121-3-1:2017
[I]	Ontwerpvoorschrift Treindetectie; Laagfrequent spoorstroomlopen 75 Hz secties in ET-gebied	OVS60111-2-V003
[J]	Ontwerpvoorschrift Treindetectie; Laagfrequent spoorstroomlopen 75 Hz enkel- en dubbelbenige secties in ET-gebied	OVS60111-3-V001
[K]	Ontwerpvoorschrift Treinbeveiligingsysteem; Tekenvoorschrift OR-bladen;	OVS60091-3-V008

2.3 Geraadpleegde literatuur

Ref. nr.	Naam document
[1]	[redacted] D Grenswaarden voor homopolaire stromen Statistische analyse van metingen aan een 110 kV-kabel (Hoogeveen) en twee 220 kV-lijnen (Hessenweg), Movares, Kenmerk [redacted] D - Versie 2.0, Utrecht, 13 april 2012
[2]	[redacted] D R.M. Paulussen, UITGANGSPUNTEN EM-BEÏNVLOEDING BETUWEROUTE - BESTAANDE PRORAIL INFRASTRUCTUUR, POBR, 29 september 2005 Versie 2.2
[3]	[redacted] D [redacted] D [redacted] D Frank Gerritsen, Uitgangspunten EM-beïnvloeding van de HSL-Zuid op de bestaande ProRail infrastructuur voor "Vrijgavetraject wijzigingen ProRail voorschriften; fase 3" t.b.v. parallelloop met de HSL-Zuid, Holland Railconsult, IF114250_320.02, Versie 2.0, 11 maart 2005
[4]	[redacted] D Onderbouwing werkhypothesen m.b.t. GRS enkelbenige- en dubbelbenige geïsoleerde spoorstroomlopen. Aanvulling voor "Vrijgavetraject wijzigingen ProRail voorschriften; fase 3" t.b.v. parallelloop met de HSL-Zuid, ProRail BB21/25kV Kenmerk BB21-25kV-060281, Versie 1.0, 11 januari 2007
[5]	[redacted] D G.W. Keijzer, [redacted] D Onderbouwing werkhypothesen m.b.t. GRS enkelbenige- en dubbelbenige geïsoleerde spoorstroomlopen voor "Vrijgavetraject wijzigingen ProRail voorschriften; fase 3" t.b.v. parallelloop met de HSL-Zuid, Holland Railconsult, IF127500_230_3A0, Versie 1.5, 20 mei 2005
[6]	[redacted] D Toegestane 50Hz CM stroom door het spoor bij dubbelbenige spoorstroomlopen op de parallelloop met 25kV baanvakken, Movares, VS-HDI-20100122-01, versie 2, 19 maart 2010

[7]	ITU-T K26 04/2008 Protection of telecommunication lines against harmful effects from electric power and electrified railway lines
[8]	RICHTLIJN 2013/35/EU VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 26 juni 2013 betreffende de minimumvoorschriften inzake gezondheid en veiligheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (elektromagnetische velden) (twintigste bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) en tot intrekking van Richtlijn 2004/40/EG. Publicatieblad van de Europese Unie, L 179/1-21, 29 juni 2013
[9]	Vervallen
[10]	ICNIRP GUIDELINES for 'Limiting exposure to time-varying electric and magnetic fields (1 Hz – 100 kHz)', gepubliceerd in: HEALTH PHYSICS 99(6):818-836; 2010
[11]	Mail [redacted] van 28 maart 2013
[12]	Mail V.J.P. Plasmeijer / [redacted] dd. 21 november 2012
[13]	Besluit van 12 december 2016, houdende regels inzake elektromagnetische compatibiliteit van uitrusting ter implementatie van richtlijn 2014/30/EU (Besluit elektromagnetische compatibiliteit 2016)
[14]	Eindrapportage Onderzoeksfase homopolaire stroom [2021_0186], referentie [5] ESP-2023-008 Samenvatting onderzoekspoor 2 homopolaire stroom v1.0, 29-09-2023

2.4 Definities en afkortingen

Term	Verklaring
AC	Alternating Current = wisselstroom (& wisselspanning)
BS	Bovenkant spoorstaaf
CM	Common Mode
DC	Direct Current = gelijkstroom (& gelijkspanning)
DM	Differential Mode
EM	Elektromagnetische
EMC	Elektromagnetische compatibiliteit
GRS	General Railway Signalling
hswi	Hoofdspoorweginfrastructuur
HVDC	High Voltage DC
IB-kabel	Interlokale blokkabel t.b.v. treinbeveiligingsinstallaties
IT-kabel	Interlokale telecomkabel (telecomkabel)
LCL	Longitudinal Conversion Loss
OR-blad	Overzicht Retour tekening van treinbeveiligingsinstallaties
OS	Onderstation van Energievoorziening
RAMSHE	Reliability, Availability, Maintainability, Safety, Health, Environment
RIS	Regeling indienststelling spoorvoertuigen
RH	Relaishuis van Treinbeveiliging
SPW	Spoorwegwet
TPR	Track Repeater Relais
VLD	Voltage Limiting Device

3 Inleiding

In het geval van een hoogspanningsverbinding, dat wil zeggen een hoogspanningslijn of hoogspanningskabel in de nabijheid van de hoofdspoorweginfrastructuur (hswi) moet rekening worden gehouden met de elektromagnetische beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding op de hswi. Er is sprake van ontoelaatbare beïnvloeding in die gevallen dat de beïnvloeding kan leiden tot onveilige situaties voor personen en/of de aantasting van de RAMSHE criteria van de hswi.

Deze richtlijn geeft invulling aan het beleid van ProRail in hoedanigheid van beheerder van de hswi met betrekking tot de aanleg, wijziging en instandhouding van hoogspanningsverbindingen. Deze richtlijn zal worden gehanteerd bij de behandeling van aanvragen voor een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet, artikel 5.1, tweede lid, sub f onder 4[1], maar ook in (geschillen-)procedures in het kader van omgevingsvergunningen, bestemmingsplannen of tracébesluiten.
Tevens dient deze richtlijn te worden gehanteerd bij spoorse functiewijzigingsprojecten, welke uitgevoerd worden in de nabijheid van bestaande hoogspanningsverbindingen. Daarbij geldt dat dit van toepassing is voor functiewijzigingsprojecten waarbij één of meer van de volgende aspecten aan de orde is:

- de positie van het spoor verandert (verplaatsing spoor, aanleg extra sporen);
- aanpassingen aan of leggen van IT/IB kabels;
- aanpassingen aan treindetectiesystemen;
- (ver)plaatsing van technische ruimtes.

Hoofdstuk 4 bevat een opsomming van ongewenste gebeurtenissen ten aanzien van personen en systemen.

Hoofdstuk 5 bevat het ProRail beleid ten aanzien van hoogspanningsverbindingen in beheer bij derden.

Hoofdstuk 6 beschrijft de modellering van de locatiespecifieke EMC-detailstudie.

Hoofdstuk 7 beschrijft de beoordelingscriteria van de EMC-detailstudie.

Hoofdstuk 8 beschrijft hoe mitigerende maatregelen bepaald en gemodelleerd dienen te worden.

[1] Het oogmerk van deze omgevingsvergunning voor activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot de hoofdspoorweginfrastructuur en de algemene regels in hoofdstuk 9 van het Besluit algemene regels leefomgeving is "het behoeden van de staat en werking van hoofdspoorwegen voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorwegen, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die spoorwegen behoort."

4 Opsomming van ongewenste gebeurtenissen

In het geval van een hoogspanningsverbinding in de nabijheid van de hswi moet rekening worden gehouden met de risico's van elektromagnetische beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding op de hswi.
Wanneer de beïnvloeding te groot wordt kan dit leiden tot onveilige situaties, verstoring van de functionaliteit van de hswi en/of de treindienstregeling of versnelde veroudering van de hswi.
Spoorvoertuigen kunnen ook hinder ondervinden van de beïnvloeding van hoogspanningsverbindingen. Daar waar dit beïnvloedingsmechanisme bekend is, is dit in deze richtlijn aangegeven. Algemeen geldt dat voldaan moet worden aan het Besluit elektromagnetische compatibiliteit 2016 [13] die geldt voor de elektromagnetische beïnvloeding.

De volgende ongewenste gebeurtenissen worden onderscheiden:

1. gevaar voor elektrisering of electrocutie van personen op spoorwegterrein
    a) Personen kunnen blootgesteld worden aan te hoge aanraakspanningen, bijvoorbeeld bij het aanraken van metalen objecten en het werken aan kabels en (boven-)leidingen;
    b) Personen kunnen blootgesteld worden aan capacitieve ontladingen, bijvoorbeeld bij het aanraken van metalen objecten en het werken aan kabels en (boven-)leidingen.
2. beïnvloeding van systemen in de hswi
    a) De goede werking van treindetectiecircuits, van het type GRS spoorstroomlopen, kan verstoord worden door 50 Hz verzadiging;
    b) Spoorvoertuigen kunnen, ten gevolge van de 50 Hz-beïnvloeding tussen bovenleiding en spoorstaaf, te hoge 75 Hz stoorstromen produceren en daarmee de goede werking van treindetectie verstoren. Dit geldt ook voor ATB op basis van GRS spoorstroomlopen;
    c) Relaisschakelingen met diode (bijv. grendel/HRDR) kunnen verstoord worden door 50 Hz beïnvloeding;
    d) Apparatuur kan ten gevolge van te hoge 50 Hz spanningen defect raken bij kortsluitingen in het hoogspanningsnet;
    e) Overspanningsbeveiligingen kunnen defect raken ten gevolge van 50 Hz beïnvloeding.

5 Beleid ten aanzien van hoogspanningsverbindingen

5.1 Algemeen

Het beleid ten aanzien van hoogspanningsverbindingen en de bijbehorende eisen zijn beschreven in hoofdstuk 5, inclusief de bijbehorende eisen. De flowchart in paragraaf 5.2 beschrijft de generieke eisen en is van toepassing op potentiële beïnvloeding van niet-geëlektrificeerde railinfrastructuur en geelektrificeerde railinfrastructuur voorzien van 1500 V DC Tractie-energievoorziening (TEV).

Voor potentiële beïnvloeding vanuit HVDC-verbindingen van de netbeheerder geldt het gestelde in paragraaf 5.3.

Voor potentiële beïnvloeding op railinfrastructuur voorzien van 25 kV AC TEV geldt het gestelde in paragraaf 5.4.

Deze richtlijn dient toegepast te worden bij aanleg, wijziging en instandhouding van hoogspanningsverbindingen. Onder wijziging van hoogspanningsverbindingen wordt hierbij verstaan wijziging van o.a.:

- Maximale ontwerpstroom[2] en homopolaire stroom in normaal bedrijf en/of kortsluitsituaties; (bijv. door wijziging van: Geleiderdoorsnede, Geleiderpositie's, Fasevolgorde, Transposities, etc.)
- Wijze van aarding; (bijv.: direct geaard, blusspoel geaard, aanpassing aarddraden, etc.);
- Tracé hoogspanningsverbinding;
- Aantal circuits per mast.

Daarnaast werkt deze richtlijn er naartoe doormiddel van een flowchart zo snel mogelijk te filteren, zodat alleen de relevante situaties leiden tot een volledige EMC-detailstudie.

5.2 Eisen aan hoogspanningslijnen en hoogspanningskabels

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de eisen aan hoogspanningslijnen en hoogspanningskabels voor 50 Hz-systemen. De flowchart in Figuur 1 is wel geschikt voor zowel lijn- en kabelverbindingen.

Topeisen:

- Bij elke beschouwing conform deze Richtlijn dient de onderbouwing en uitkomst van onderstaande flowchart te worden geleverd.
- Deze beschouwing dient qua opbouw en inhoud altijd minimaal invulling te geven aan het gevraagde conform de templates[3], welke van toepassing zijn.

Voor hoogspanningslijnen dient in aanvulling op bovenstaande eisen tevens te worden aangetoond dat voldaan wordt aan onderstaande eisen.

De volgende eisen aangaande hoogspanningslijnen zijn aanvullend aan de flowchart:

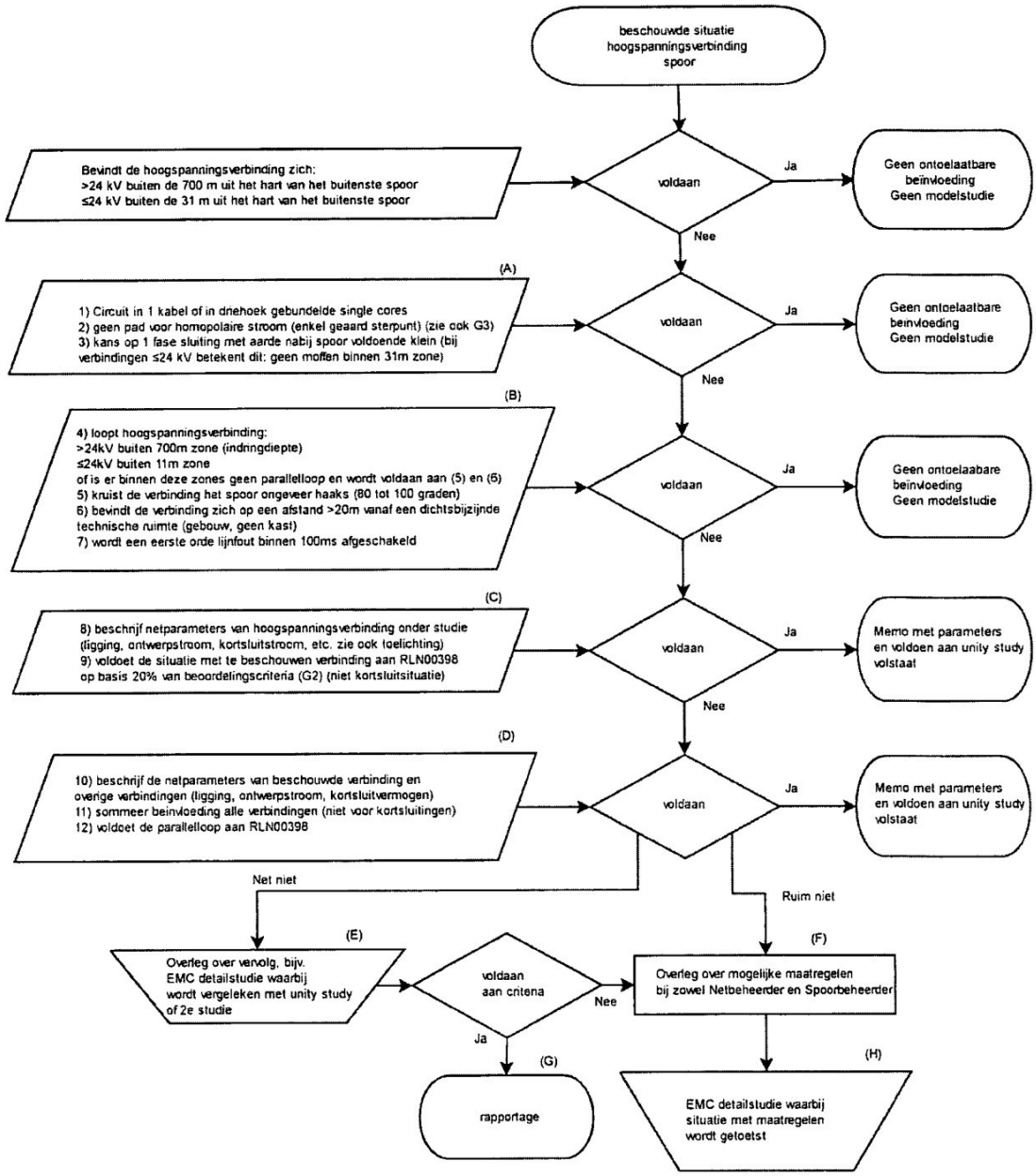
- De minimale afstand (clearance) van de hoogspanningslijn tot de bovenleiding dient te voldoen aan NEN-EN 50341-1 en NEN-EN 50341-2-15 [B].
- De hoogspanningslijn dient in het kruisende veld met de spoorbaan in de masten aan weerszijden voorzien te zijn van een ophanging bestaande uit minimaal 2 isolatoren /

[2] Dit is de maximale bedrijfsstroom die kan lopen ook rekening houdend met zomer/winterwaarden, Dynamic Line Rating, etc.
[3] Voor de eenvoudigere beschouwingen voldoet generiek de 'Template tbv basisrapportage EMC', wanneer een EMC-detailstudie nodig is dient het rapport te voldoen aan het gevraagde in de checklist van bijlage 4.

isolatorkettingen. Dit als impactreducerende maatregelen bij het enkelvoudig falen van de geleiderophanging aan de mast.

Doormiddel van het aantoonbaar voldoen aan de bovenstaande eisen en daarmee ook aan de eisen zoals genoemd in de flowchart wordt aangetoond dat er geen ontoelaatbare beïnvloeding kan zijn van de hoogspanningsinfrastructuur op het spoorse systeem.
Onder de flowchart staat voor de punten waarvoor dat relevant is een toelichting; er dient voldaan te worden aan wat aangegeven en gevraagd wordt in de toelichting.

De flowchart geeft aan wanneer een unity study (zie paragraaf 5.5) en/of een EMC-detailstudie uitgevoerd dient te worden zoals beschreven in paragraaf 5.6.

Figuur 1: Flowchart ten behoeve bepaling benodigde beschouwing

Toelichting bij bovenstaande flowchart.
Algemeen:

- Bij het doorlopen van een stap (A t/m D), dient aan alle eisen in het daarbij behorende blok te worden voldaan;
- Per eis dient een onderbouwing aangeleverd te worden waarom er wel of niet aan wordt voldaan;
- Als een aspect niet van toepassing is mag dat beschouwd worden als voldaan. Dit dient expliciet in de rapportage vermeld te worden, inclusief reden;
- Tot aan (C) is het op basis van bekende parameters bepalen of het voldoet; vanaf (C) zijn er berekeningen nodig

5.4 Eisen aan hoogspanningslijnen en -kabels bij railinfrastructuur met 25 kV AC TEV

Indien de railinfrastructuur is uitgerust met 25 kV AC Tractie-EnergieVoorziening (TEV), gelden niet alle eisen van paragraaf 5.2. De reden is dat het 25 kV AC TEV-systeem een 'hard geaard' systeem is en met 50 Hz wisselspanning opereert, in tegenstelling tot de 'conventionele' railinfrastructuur die een 1500 V DC TEV-systeem met gelijkspanning heeft.

Er dient bij 25 kV AC TEV systemen voldaan te worden aan de volgende eisen:

1. De minimale afstand (clearance) van de hoogspanningslijn tot de bovenleiding dient te voldoen aan NEN-EN 50341-1 en NEN-EN 50341-2-15 [B];
2. De hoogspanningslijn dient in het kruisende veld met de spoorbaan in de masten aan weerszijden voorzien te zijn van een ophanging bestaande uit minimaal 2 isolatoren / isolatorkettingen. Dit als impactreducerende maatregelen bij het enkelvoudig falen van de geleiderophanging aan de mast.

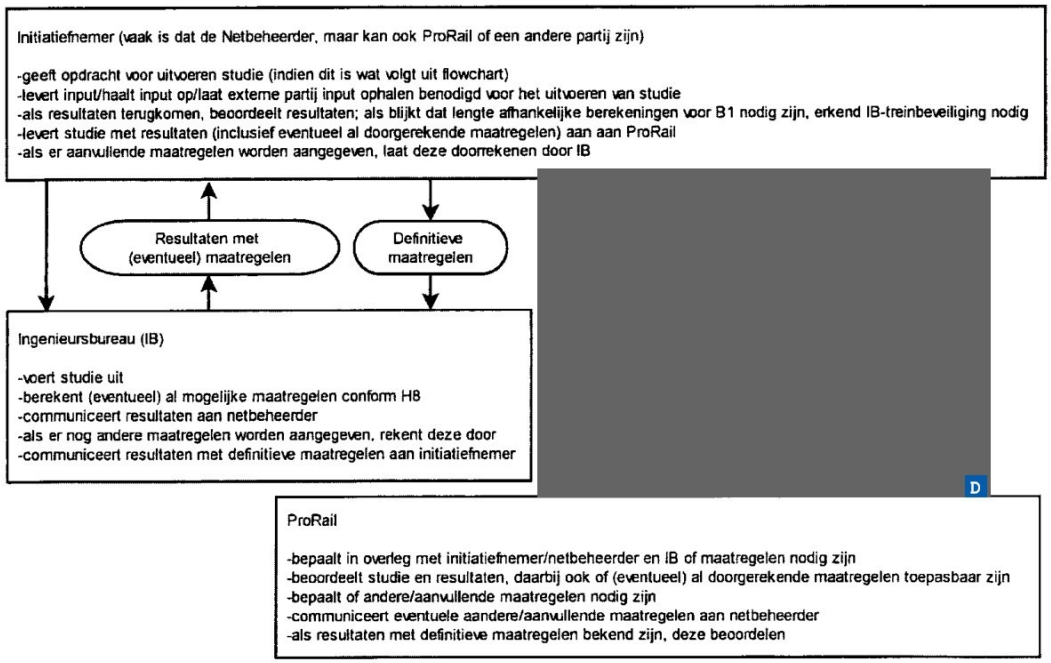
Dit betreffen alleen eisen aan hoogspanningslijnen. Voor kabelverbindingen zijn geen verdere eisen gesteld.

5.5 Unity study (in ontwikkeling)

Er is op dit moment een 'unity study' in ontwikkeling. Met deze unity study wordt het gat tussen de verificatie van een aantal ingangseisen (A & B uit de flowchart) en een locatiespecifieke EMC-detailstudie gevuld. De unity study is gereedschap waarmee op basis van gestandardiseerde doorgerekende situaties de EM-beïnvloeding van een specifieke situatie kan worden ingeschat.
De toepassing van deze unity study is op hoofdlijnen al verwerkt in deze versie van de RLN00398. Dit zodat bij gereedkomen van de unity study deze eenvoudig verwerkt kan worden in de volgende versie van de RLN00398.
Er is besloten verwijzingen naar de unity study op te nemen. Daarmee is voor de gebruikers van de RLN00398 nu al inzichtelijk welke plaats de unity study gaat krijgen in de RLN00398. Echter omdat de unity study nog niet gereed is dient gebruiker op dit moment nog over te gaan op het uitvoeren van een EMC-detailstudie zodra verwezen wordt naar het toepassen van de unity study.

5.6 EMC-detailstudie

Hieronder wordt aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn indien vanuit de flowchart in paragraaf 5.2 blijkt dat een locatiespecifieke EMC-detailstudie uitgevoerd dient te worden. Indien een EMC-detailstudie moet worden uitgevoerd dient afstemming plaats te vinden tussen de partij die de EMC-detailstudie uitvoert, de netbeheerder die verantwoordelijk is voor de betreffende hoogspanningsverbinding en ProRail. In de flowchart in figuur 2 is beschreven hoe dat proces er uitziet. Wat de flowchart poogt weer te geven is niet dat er in meerdere stappen/overlegmomenten bepaald moet worden wat er met de resultaten van de EMC-detailstudie dient te gebeuren. Wat de flowchart wel poogt weer te geven is dat ProRail graag betrokken is bij het bekijken en definiëren van maatregelen. Daarbij kan een IB wel al zelf initiatief nemen om bepaalde maatregelen door te rekenen. De flowchart in hoofdstuk 8 geeft daar kaders voor. Wat voorkomen dient te worden is dat er maatregelen doorgerekend worden die technisch of inpassingstechnisch niet mogelijk zijn aan ProRail zijde. Dat is zonde van de modelleringstijd.
Het is niet zo dat alleen op de pijltjesmomenten in de flowchart contact mogelijk is. Het staat de netbeheerders of het IB wat de berekeningen uitvoert vrij om op elk gewenst moment contact te zoeken met ProRail.

Figuur 2: Flowchart ten behoeve van EMC-detailstudie proces

5.6.1 Rapportage EMC-detailstudie

Vanuit ProRail is er geen generieke template voor deze rapportage beschikbaar. Er dient een rapportage te worden geleverd waarin de in 'Bijlage 4: Checklist tbv RLN00398 EMC-detailstudies' genoemde aspecten terugkomen. De hier genoemde checklist is een ingangscontrole checklist die niet als rapportage template gebruikt kan worden maar wel aangeeft welke aspecten relevant zijn. De door TenneT gehanteerde template is in lijn met de checklist uit Bijlage 4.

5.6.2 EMC-maatregelen vastleggen

Indien een EM-beïnvloedingssituatie is beschouwd en leidt tot mitigerende maatregelen dient het gebied waartoe de maatregelen zijn getroffen te worden gemarkeerd als parallelloop op de betreffende OR-bladen. Dit dient te worden aangegeven volgens OVS60091-3 paragraaf 6.12.2, 6.12.3 en 6.12.4 op de OR-bladen. Het beïnvloedingsgebied wordt gemarkeerd, zijnde het gebied tussen het TEV-onderstation voor en na betreffende parallelloop.
Deze markering dient te worden aangebracht, zodat toekomstige projecten in dit gebied een verwijzing aantreffen aangaande EMC. Doel hiervan is dat deze projecten nauwlettend EMC meenemen in hun projectuitwerking.
Uitgangspunt hierbij is dat het realisatie project dat de mitigerende maatregelen realiseert ook zorg draagt voor de aanpassing op de OR-bladen inclusief het aangeven van de mitigerende maatregelen conform OVS60091-3 paragraaf 6.9.16 en/of 6.9.17.

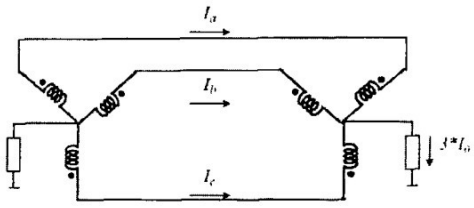
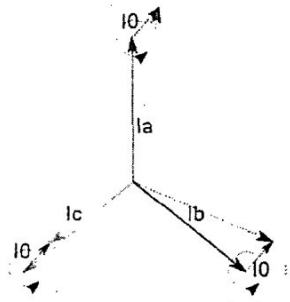
6 Uitgangspunten ten behoeve van modellering

6.1 Algemeen

Nr.	Uitgangspunt	Bron, achtergrond en toelichting
G1	Vervallen	Vervallen
G2	Indien een nieuwe hoogspanningsverbinding een bijdrage levert van maximaal 20% van het beoordelingscriterium voor alle bedrijfstoestanden, uitgezonderd kortsluitingen, behoeven niet alle bestaande verbindingen te worden gemodelleerd. Bij een hogere bijdrage dan 20% moeten ook de bestaande verbindingen binnen een afstand van 700 m worden meegenomen in de berekeningen.	Wanneer op basis van G2 andere verbindingen meegenomen moeten worden, geldt dit alleen voor verbindingen met een nominale spanning > 24 kV en hoeven de andere verbindingen alleen in de normale bedrijfssituatie meegenomen te worden.
G3	Drie-aderige driefase hoogspanningskabels ≤ 24 kV of in driehoek gebundelde driefase een-aderige kabels ≤ 24 kV mogen buiten beschouwing gelaten worden. Drie-aderige driefase hoogspanningskabels > 24 kV of in driehoek gebundelde een-aderige kabels > 24 kV mogen buiten beschouwing gelaten worden, indien er in de normale bedrijfssituatie geen homopolaire aardstroom groter dan 1 A kan gaan lopen.	Voor verbindingen met een nominale spanning > 24 kV aannemelijk maken dat de homopolaire stroom in de normale bedrijfssituatie lager ligt dan 1 A, bijvoorbeeld indien het een drie aderige kabelverbinding betreft, waarbij van ten hoogste één zijde de aangesloten transformator het sterpunt is geaard.
G4	Capacitieve beïnvloeding: Dit wordt niet berekend.	Capacitieve beïnvloeding is geregeld in de overige ProRail regelgeving, zowel ten aanzien van de werkvoorschriften in de omgeving van hoogspanningsverbindingen, als voor de ontwerpvoorschriften voor het plaatsen van geleidende objecten onder en in de omgeving van hoogspanningsverbindingen.
G5	Uitgangspunt bij de aanwezigheid van 50 Hz spoorstroomlopen is dat deze omgebouwd worden van 50 Hz naar 75 Hz spoorstroomlopen.	Op basis van historische casussen is gebleken dat 50 Hz spoorstroomlopen dusdanig gevoelig zijn dat er altijd overschrijdingen van de beoordelingscriteria zijn. De aanpassing is technisch gezien relatief eenvoudig. Deze mitigerende maatregel daarom in geval 50 Hz spoorstroomlopen direct meenemen. Daarbij dient wel getoetst te worden aan het 75 Hz criterium B1.

6.2 Modellering Hoogspanningsverbinding

Nr.	Uitgangspunt	Bron, achtergrond en toelichting
T1	De hoogspanningslijn/-kabel wordt gemodelleerd volgens het werkelijke mastbeeld/werkelijke kabelbed.	
T2	Bij hoogspanningslijnen dient voor het bepalen van de magnetische velden bij een spoorlijn, rekening gehouden te worden met de minimale hoogten van de geleiders volgens het ontwerp. De minimale hoogte van de geleiders is gebaseerd op de hoogste geleidertemperatuur, de hoogte van de masten en de afstand tussen de masten. Voor de mechanische beïnvloeding dient met breuk in één van de velden in een vak, niet zijnde het kruisende veld, rekening te worden gehouden met een grotere zeeg. Toepassing van speciale ophangingen (halfverankeringen) of afspanningen aan beide zijden van de kruising kunnen het extra doorhangen van de geleiders bij breuk in een ander veld verkleinen. De minimale afstand boven spoorstaven bij breuk dient te voldoen aan NEN-EN 50341-1:2001 en NEN-EN 50341-2-15 artikel 5.9.4 NL2 & NL3 en 5.9.5 NL3 [B]. Voor het berekenen van de inductieve beïnvloeding van een hoogspanningslijn wordt de hoogte van de geleiders berekend door de gemiddelde ophanghoogte van een geleider aan beide zijden van het veld te verminderen met 2/3 deel van de maximale zeeg.	Bij geleiderbreuk wordt de hoogspanningslijn direct (normaliter binnen 100 ms) afgeschakeld. In de praktijk wordt hier voor wat betreft de elektrische beinvloeding dan ook geen rekening mee gehouden. Voor mechanische beïnvloeding (minimale afstand boven de spoorstaven en boven het bovenleidingsysteem) moet er echter wel rekening mee worden gehouden.
T3	Bij de berekening van lijnen en kabels dient minimaal rekening te worden gehouden met:	Onder onderhoud wordt verstaan de situatie dat bij het uitschakelen van een verbinding het totale vermogen wordt overgenomen door de overblijvende verbinding(en).

	• De maximale stroombelasting bij normaal bedrijf per circuit (op basis van de ontwerpstroom); • De maximale stroombelasting bij afwijkend bedrijf per circuit (onderhoud, op basis van de ontwerpstroom); • De maximale één-fase kortsluitstromen; • De maximale drie-fase kortsluitstroom, in geval van een blusspoel geaard netwerk. Kortsluitingen in grondkabels ten gevolge van werkzaamheden worden niet gemodelleerd.	Opmerking: Indien de netbeheerder de stroom / het kortsluitvermogen laat toenemen boven de bij T3 bepaalde waardes, dan dient deze situatie opnieuw getoetst te worden op basis van RLN00398.
T4	Bij de berekening dient voor de stroom in de fasegeleiders rekening te worden gehouden met een aanvullende homopolaire stroom I_0 die 5% van de maximale normale component van de fasestroom is. De faserichting van de homopolaire stroom dient zo te worden gekozen dat de optelling bij het beïnvloede systeem maximaal is. Deze maximale normale component is afhankelijk van de bedrijfstoestand. Voor niet-getransponeerde gecombineerde[5] hoogspanningslijnen dient 10% van de maximale normale component van de fasestroom te worden gehanteerd. $I_0 = \frac{I_a + I_b + I_c}{3}$ De bedrijfstoestanden dienen te bevatten: • Normaal bedrijf; • Onderhoud. Bij onderhoud wordt het circuit dat in onderhoud is 2 zijdig geaard. Voor het circuit dat niet in onderhoud is dient de maximale homopolaire stroom genomen te worden. Voor een dubbelcircuit verbinding dient dan in de modellering gerekend te worden met een homopolaire stroom van 5% van de ontwerpwaarde (10% bij niet-getransponeerde gecombineerde hoogspanningslijnen). Homopolaire stroom dient niet te worden meegenomen als deze door de netwerktopologie onmogelijk kan lopen. Een voorbeeld is een zwevend middenspanningsnet waarbij het aannemelijk is dat de homopolaire impedantie groter dan 10 kΩ is. De netwerkbeheerder dient hiervoor een onderbouwing aan te leveren.	Op basis van onderbouwingsdocumentatie [14] is vast komen te staan dat gerekend moet worden met 5% homopolaire stroom voor alle verbindingen, behoudens niet-getransponeerde gecombineerde hoogspannings lijnen, daarvoor dient 10% te worden gehanteerd. Voorbeeld modellering homopolaire stromen in normaal bedrijf (geen combilijn): - Een dubbelcircuit verbinding is ontworpen op een maximale stroom van 4000 A per circuit (en dus per fase); - In normaal bedrijf loopt er in dit voorbeeld maximaal 50% van deze ontwerpstroom per circuit in verband met N-1, dus 2000 A per circuit; - Per fase dient 5% van deze stroom opgeteld te worden. Dat is in normaal bedrijf dan 100 A per fase (5% van 2000 A). Merk op: - Momenteel wordt aangenomen dat bij meerdere circuits de onderlinge homopolaire stromen in fase zijn. Dit is beschouwd als een conservatieve aanpak. Maar het is niet uit te sluiten dat dit in de praktijk zo uitpakt. Indien project specifiek dan wel generiek een voldoende onderbouwde verscherping wordt aangeleverd. Ook de geaarde retourgeleiders in het bronsysteem, zoals de bliksemdraden en mantels van kabels dienen voor de berekening correct te worden meegenomen. De stromen door alle geaarde geleiders inclusief de fasehoeken dienen in de beïnvloedingsberekening meegenomen te worden. Op basis van deze berekende stroomverdeling dient de beinvloeding bepaald te worden. - De aarddraden in het TenneT hoogspanningsnet zijn over de hele lengte van de verbindingen doorverbonden. - De inverse component is nul verondersteld. Sommatie homopolaire stroom: Omdat de hoek tussen de normale en homopolaire stroom niet is vast te stellen kan er voor worden gekozen de invloed van homopolaire stroom en normale component apart uit te rekenen en de absolute uitkomsten bij elkaar op te tellen. Hetzelfde geld voor meerdere circuits voor de homopolaire stroom en zelfs de normale stroom indien faserelatie niet bekend is.

[5] Hoogspanningslijnen met meerdere spanningsniveau's gecombineerd op één mast; dit worden ook wel combilijnen genoemd.

T5	Indien een beveiliging wordt toegepast waarbij een deel van het hoogspanningscircuit vertraagd wordt afgeschakeld (niet binnen 100 ms), zoals mogelijk is bij distantiebeveiliging, dient dit te worden gespecificeerd en indien van toepassing apart te worden gemodelleerd.	Hierbij dient rekening te worden gehouden met de "total clearance" tijd van de vermogensschakelaar. De kans op falen van de vermogensschakelaar/relais tijdens een kortsluiting wordt voldoende klein geacht, het falen behoeft dus niet te worden meegenomen.

6.3 Faalwijzen Hoogspanningsverbinding/-kabel

Nr.	Uitgangspunt	Bron, achtergrond en toelichting
FT1	Bij kortsluitingen dient rekening te worden gehouden met: • 1 fase kortsluitingen; • 3 fase kortsluiting indien het een blusspoel geaard net betreft.	De opdrachtgever van de EMC-detailstudie dient te onderbouwen welke vigerende faalwijzen van toepassing zijn. Bij direct geaarde verbindingen hoeft geen rekening te worden gehouden met de driefasen kortsluiting.

6.4 Modellering Railinfrastructuur

Nr.	Uitgangspunt	Bron, achtergrond en toelichting
P1	Bovenleidingsysteem geleiderconfiguratie: zie bijlage 1.	Voor de modellering wordt bovenleidingsysteem B1 toegepast.
P2	Locaties van onder- en schakelstations dienen conform vigerende OR bladen te worden gemodelleerd.	OR bladen kunnen opgevraagd worden via www.spoordata.nl onder https://www.spoordata.nl/stel-een-vraag of via tel. 088-2315700.
P3	Locaties van dwarsverbindingen tussen sporen dienen conform vigerende OR bladen te worden gemodelleerd.	OR bladen kunnen opgevraagd worden via www.spoordata.nl onder https://www.spoordata.nl/stel-een-vraag of via tel. 088-2315700.
P4	Afleidweerstand van spoorstaven: beschouwd worden configuraties met een spoorstaaf-aarde weerstand van 100, 10 en 2,5 Ωkm.	Genoemde waarden zijn per spoorstaaf.
P5	Retour van DC baanvakken worden afgesloten met een karakteristieke impedantie van: $Z_{afsluit}=\sqrt{(R_{afleid} \times Z_{langs})}$	Z_{langs} (voor 50 Hz) berekenen uit de som van de parallelle impedantie van de spoorstaven en de impedantie van het retourpad aarde waarbij: • Weerstand spoorstaven: 0,044 Ω/km per spoorstaaf • retourpad aarde bij 50 Hz: (0,050 + j 0,330) Ω/km Modellering van Z_{langs} mag ook op basis van meetwaarden.
P6	De minimale 50 Hz onderstationsimpedantie (tussen bovenleiding en spoorstaven) op het 1500 V DC-baanvak is: (0,007 + j0,082) Ω.	Zie [2]
P7	Bij het recuperen van een trein (energie terugleveren) kan de gelijkrichter in een onderstation sperren.	Voor 50 Hz stromen gedraagt het onderstation zich als een open verbinding; de 50 Hz spanning tussen bovenleiding en spoor is dan maximaal. Er kan vanuit gegaan worden dat de gelijkrichters in het onderstation uit diodegelijkrichters bestaan.
P8	Voor de afstand van het kabelbed tot het hart van het buitenste spoor dient 4,5 m te worden gehanteerd.	

P9	Het kabelbed bij parallelloop bevat: 3 kV 75 Hz kabel (2x16 mm²) met een aardscherm van 16 mm². De 3 kV kabel is tweezijdig geaard bij de onderstations. De totale DC weerstand van de kabelmantel en twee aardverspreidingsweerstanden is 7,5 Ω. IB-kabel (62 x 0,8 mm² aderig), zwevend uitgevoerd. IT kabel: Gearmeerde PIWY-IT-kabel met een kabelscherm van 30 mm², zwevend uitgevoerd.	Conform [2], [3]. Voor de modellering wordt de 3 kV kabel geacht te lopen van OS naar OS. Voor de modellering worden de IB en IT kabel geacht te lopen van RH naar RH. De totale DC weerstand van de kabelmantel en twee aardverspreidingsweerstanden kan variëren van 5 tot 10 Ω. De berekeningen hoeven slechts te worden uitgevoerd met 7,5 Ω. Omdat de mantel van de 3 kV kabel verbonden is met de metalen HS kast is deze spanning voor generiek publiek toegankelijk.
P10	Voor de diepte van de kabelgeul dient 1,2 m onder BS (0,6 m onder maaiveld) te worden gehanteerd. Hierin liggen de IB en IT kabel. De 3 kV kabel dient hier 0,3 m onder te worden verondersteld (0,9 m onder maaiveld).	De feitelijke diepte van de kabelgeul is: tussen de 0,9 m en de 1,5 m onder BS. Voor de modellering wordt het gemiddelde toegepast. Uitgegaan wordt van een maximale breedte van de geul van 0,6 m.
P11	DM spanning kabels De magnetische beïnvloeding bij circuitaders in één kabel mag verwaarloosbaar worden verondersteld.	Circuitaders in gescheiden kabels worden buiten beschouwing gelaten.
P12	CM spanning kabels Om de worst case spanning te verkrijgen, dienen in de modellering de IB-/IT-kabelcircuits aan één zijde te worden geaard.	Indien het scherm of de ader van een kabelcircuit aan één zijde aan aarde ligt, zal de hoogste spanning tussen een ader van de IB- of IT-kabel en aarde komen te staan.
P13	Het model dient rekening te houden met een 50 Hz impedantie (tussen bovenleiding en spoorstaven) tussen de 0,2 Ω en 3,8 Ω voor het rijdend materieel.	De minimale impedantie is gebasseerd op de toelatingseisen aan rijdend materieel (Regeling Indienststelling Spoorvoertuigen). De maximale impedantie is op basis van huidig toegelaten rijdend materieel. Het meenemen hiervan geeft extra ruimte ten opzichte van een open klemspanning (situatie zonder deze impedantie). Maximaal 1 stuks rijdend materieel modelleren als 'lopende' impedantie (voor zowel 0,2 Ω als 3,8 Ω).
P14	Het te modelleren gebied dient dusdanig te zijn dat op de grenzen van het model de continue EM-beïnvloeding voldoet (normaal en onderhoud rekening houdend met homopolaire stroom) aan de generieke beoordelingscriteria conform H7 en zich geen niet-gemodelleerde parallellopen binnen 5 km van de grens van het gemodelleerde gebied bevinden	Het gebied dat gemodelleerd dient te worden wordt initieel vastgesteld op basis van de ervaring en inzicht van de modelleur. Of dit ruim genoeg gekozen is, kan pas na het modelleren worden getoetst. 5 km volgt uit lange lijn vergelijking waarbij erg soepel is omgegaan met de afleidweerstand. 9 km is karakteristieke lengte bij 100 Ωkm

6.5 Faalwijzen Railinfrastructuur

Opmerking: Daar waar mogelijk dient gebruik gemaakt te worden van een Worst Case benadering.

Nr.	Uitgangspunt	Bron, achtergrond en toelichting
FP1	Er bevindt zich een defecte VLD in de railinfrastructuur. Bij een defect ontstaat hier een verbinding spoorstaaf aarde met een afleidweerstand van 0,25 Ω.	Bij kruisingen met hoogspanningsverbindingen kan de 50 Hz stroom via aarde lokaal binnentreden. Een aardfout is hierbij maatgevend. Een VLD wordt toegepast bij geëlektrificeerd spoor bij stalen bruggen, gaasramen aan betonnen kunstwerken[6] en perronkappen en kan bij falen in deze situaties leiden tot een zeer lage afleidweerstand naar aarde. Daarom bij aanwezigheid van een VLD doorrekenen met 0,25 Ω.

[6] Als het een betonnen kunstwerk met gaasramen betreft en door een aardfout kan niet voldaan worden aan de beoordelingscriteria in H7, dan dient in de rapportage expliciet vermeld te worden dat het op de betreffende locatie gaat om een betonnen kunstwerk.

7 Beoordelingscriteria

In onderstaande tabel zijn de verschillende beoordelingscriteria opgenomen. Op basis van deze criteria dient de mate van de EM-beïnvloeding inzichtelijk te worden gemaakt en te worden gerapporteerd. ProRail toetst de kwaliteit en volledigheid van geleverde rapporten voor EMC-detailstudies op basis van een ingangscontrole, die in Bijlage 4: Checklist tbv RLN00398 EMC-detailstudies' is weergegeven.

Nr.	Beoordelingscriteria	Uitgangspunten, bron, achtergrond en toelichting
B1	CM beoordeling railinfrastructuur (75 Hz spoorstroomlopen: type Enkelbenig zijn bepalend). Beoordelingscriterium voor continue verschijnselen: • Max 20 $V_{CM;}$ • Max 58 A_{CM} Let op: Voor 50 Hz spoorstroomlopen (OVS60111-6,7) geldt een criterium van 1 V_{CM} / 0,5 A_{CM}. (zie ook uitgangspunt G5)	Continue verschijnselen: • 20 V OVS60111-2 hoofdstuk 5.5 700 m op basis van 2 A criterium met 10 Ω aardfout; • 58 A OVS60111-3 hoofdstuk 3.3 700 m op basis van 2 A. Zie [4]. Kortere spoorstroomlopen mogen worden beoordeeld[7] op de immuniteit behorende bij de lengte van de spoorstroomloop conform Bijlage 2 "50 Hz immuniteit enkelbenige spoorstroomlopen", mits met ProRail overeen gekomen is dat dit ook in de toekomst is geborgd en op de OR bladen een parallelloop met een hoogspanningslijn is gemarkeerd.
	CM beoordeling railinfrastructuur (75 Hz spoorstroomlopen: type Enkelbenig zijn bepalend). Beoordelingscriterium voor kortsluitverschijnselen: • Max 65 V_{CM} voor verschijnselen > 100 ms en ≤ 500 ms; • Max 58 A_{CM} voor verschijnselen > 100 ms en ≤ 500 ms. Indien de beveiliging van de hoogspanningsverbinding is ingesteld op een clearance time ≤100 ms dan hoeven kortsluitingen ten behoeve van EB spoorstroomlopen niet te worden beoordeeld.	Kortsluitverschijnselen: • OVS60111-2 hoofdstuk 5.5 op maximale lengte 600 m heeft deze een immuniteit van 65 V. Zie [5]; • 58 A OVS60111-3 hoofdstuk 3.3 700 m op basis van 2 A criterium, zie [5].
B2	CM beoordeling railinfrastructuur (voor baanvakken met alleen dubbelbenige 75 Hz spoorstroomlopen): • Max 65 V_{CM} voor verschijnselen > 100 ms; • Max 250 A_{CM} voor verschijnselen > 100 ms.	Zie [6] Indien de beveiliging van de hoogspanningsverbinding is ingesteld op een clearance time ≤ 100 ms dan hoeven kortsluitingen ten behoeve van dubbelbenige spoorstroomlopen niet te worden beoordeeld.
B3	CM spanning aders railinfrastructuur apparatuur: • 150 V > 100 ms; • 650 V ≤ 100 ms.	NEN-EN 50124-1 [C].

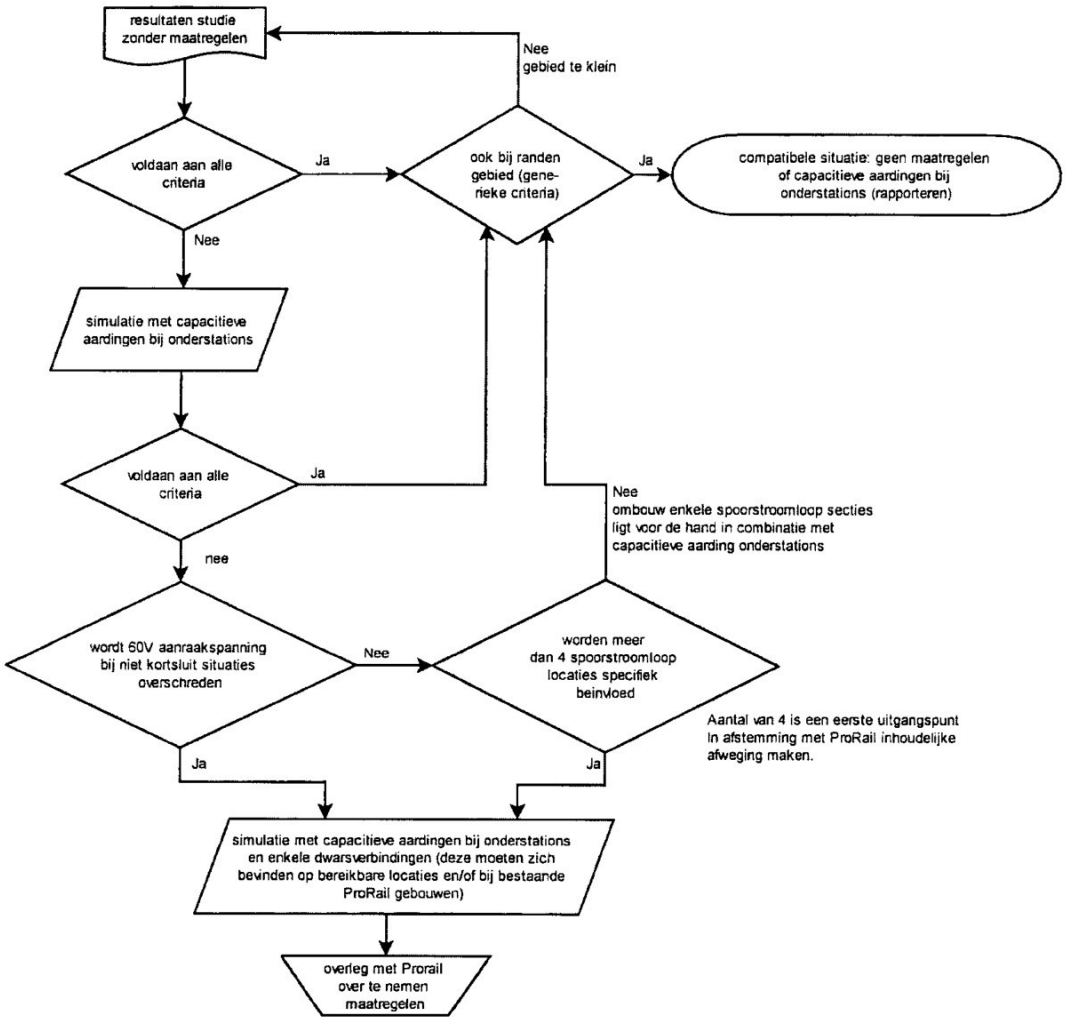
[7] Deze beoordeling dient uitgevoerd te worden door een erkend IB op het gebied treinbeveiliging (zie: https://www.prorail.nl/samenwerken/leveranciers/regelingen/erkenningsregeling: lijst erkende ondernemers).

B4	Psofometrische stoorspanning op modemverbindingen: • Maximaal -45 dBmp voor dataverbindingen; • Maximaal 10 Ap in bovenleiding. Definities conform NEN-EN 50121-3-1, Annex A [H].	Analoge telecomverbindingen kunnen worden beïnvloed door geïnduceerde spanningen. CM spanning die op aderparen worden geïnduceerd vertalen zich in DM spanning via kleine asymmetrieën in de apparatuur [7]. In eerste benadering kan worden aangenomen dat de LCL van de apparatuur -46 dB is. Ook is bij toelating van treinen altijd geëist dat de psometrische stroom onder de 10 Ap ligt. Analoge telecomverbindingen verdwijnen (invoering glasvezelverbindingen) maar deze waarden geven ook een bescherming tegen netresonantie en beïnvloeding van detectielussen. Voor normale verbindingen is deze eis niet maatgevend; echter wanneer deze verbinding aansluit op een HVDC verbinding of een grootverbruiker met veel vermogenselektronica, (bijvoorbeeld een aluminium fabriek, hoogovens, e.d.) is deze toetsing van belang.
B5	50 Hz spanningscomponent in de 1500 V DC tractiespanning: • Maximaal 16 V/40 V (RMS, tijdsduur 1 s) (beschikbaarheid/veiligheid). *beschikbaarheid: continu optredende fenomenen* *veiligheid: beperkt optredende fenomenen (bijvoorbeeld t.g.v. sperren onderstation)*	Rijdend materieel kan bij een 50 Hz spanningscomponent in de 1500 V DC tractiespanning, problemen in de railinfrastructuur veroorzaken. In de RIS is opgenomen dat rijdend materieel bij een 50 V_{50Hz} spanning onder de vereiste 5.3 A_{75Hz} blijft. Voor bestaand materieel is dit vastgelegd in [3]. Voor enkelbenige spoorstroomlopen wordt een grenswaarde van 1.7 A/4.25 A (T > 1.8 s) (beschikbaarheid/veiligheid) gehanteerd. Wanneer deze lineair worden geschaald (aanname), dan komt men uit op een spanning van 16 V/40 V. 1 s tijd is gebaseerd op aanwezigheid TPR relais in de schakeling.
B6	Aanraakspanning kabelmantel-aarde en spoorstaven-aarde conform NEN-EN 50122-1 [D]. Foutsituaties met een maximale tijdsduur ≤ 100 ms behoeven niet te worden beschouwd. Foutsituaties met een maximale tijdsduur ≤ 700 ms behoeven niet te worden beschouwd indien aannemelijk is dat voor de betreffende hoogspanningsverbinding de kans kleiner is dan 1,5 kortsluiting per 100 km verbinding per jaar.	NEN-EN 50122-3 wordt in het kader van deze berekeningen niet gehanteerd. Volstaan wordt met de waarden genoemd in NEN-EN 50122-1 [12].
B7	Bij aanwezigheid van spoorse installaties binnen 20 m van de hoogspanningsverbinding, geldt: Magneetvelden conform: • NEN-EN 50121-4 [E] • NEN-EN 50121-5 [F] Het Power Frequency Magnetic Field ($PFMF_{50Hz}$) dient maximaal 10 A/m te zijn. Alleen als alle apparatuur en objecten in het desbetreffende studiegebied aantoonbaar voldoen aan de NEN-EN 50121-4 / NEN-EN 50121-5 en/of RLN00007 dan mag getoetst worden aan een maximaal $PFMF_{50Hz}$ van 50 A/m.	Een risico is dat oudere apparatuur niet getest is. Er zijn geen concrete aanwijzingen dat dit een probleem hoeft te zijn, wanneer getoetst wordt aan 10 A/m. (De maximale waarde van 10 A/m ligt een factor 10 lager dan de 50 Hz-immuniteitswaarde uit de norm.)
B8	Vervallen	
B9	Vervallen	

8 Uitgangspunten tbv modellering mitigerende maatregelen

Met onderstaande flowchart wordt duidelijk waar en met welke mitigerende maatregelen minimaal gemodelleerd dient te worden. Dit is alleen van toepassing nadat duidelijk is geworden dat er mitigerende maatregelen nodig blijken uit de uitgevoerde EMC-detailstudie (zonder maatregelen).

Het doel van deze flowchart is dat de maatregelen die gemodelleerd dienen te worden ook aansluiten bij de eisen die ProRail stelt aan deze maatregelen. Met de resultaten van de EMC-detailstudie met maatregelen is ProRail vervolgens in staat een afgewogen besluit te nemen over de definitieve set aan mitigerende maatregelen.

Figuur 3: Flowchart ter bepaling welke mitigerende maatregelen te modelleren

Gezien de omvang van het conventionele geëlektrificeerde (1500 V DC) spoor in Nederland is deze flowchart van toepassing op met 1500 V DC geëlektrificeerde sporen. Niet-geëlektrificeerde sporen vereisen generiek eenvoudiger toepasbare maatregelen.

Nr.	Uitgangspunt	Bron, achtergrond en toelichting
M1	Capacitieve aardingen dienen altijd bij bestaande dwarsverbindingen in de retour tussen twee (of meer) sporen te worden gemodelleerd, met daarbij de volgende prioritering: • Onderstations • Bestaande ProRail gebouwen/gronden; • Bereikbare plaatsen.	Pas als er aantoonbaar geen realistische/werkbare variant te vinden is op basis van bestaande dwarsverbindingen in de retour dient in overleg met ProRail te worden bepaald waar de capacitatieve aardingen moeten komen.
M2	Capacitieve aarding modelleren conform specificaties uit OVS00085.	OVS00085-V010 paragraaf 3.15 en hoofdstuk 13 (bijlage VI) "Specificatie condensatorbank voor aarding DC-spoor"
M3	Aardverspreidingsweerstand van de capacitieve aarding naar aarde dient met 0,25 Ω te worden gemodelleerd.	Daar waar de haalbaarheid van 0,25 Ω aardverspreidingsweerstand op voorhand al uit te sluiten is dient een realistische waarde te worden voorgesteld. Let op: De redundante aardingen van de C-banken staan in elkaars potentiaaltrechter, daarom dient 0,25 Ω als vaste waarde gehanteerd te worden

Bijlage 1: B1 bovenleidingsysteem geleiderconfiguratie

Zie ook OVS00024-5.1 [G].

1500 V DC-sporen	Weerstand [Ω/km]	Diameter [cm]	x coördinaat [m]	y coördinaat [m]
spoorstaaf 1 spoor 1	0.044	9.60	-2,72	0.05
spoorstaaf 2 spoor 1	0.044	9.60	-1,28	0.05
draagkabel spoor 1	0.121	1.36	-2	8.50
rijdraad 1 spoor 1	0.183	1.20	-2,02	5.50
rijdraad 2 spoor 1	0.183	1.20	-1,98	5.50
versterkingsgeleider spoor 1	0.121	1.36	-5,22	8.50
spoorstaaf 1 spoor 2	0.044	9.60	2,72	0.05
spoorstaaf 2 spoor 2	0.044	9.60	1,28	0.05
draagkabel spoor 2	0.121	1.36	2	8.50
rijdraad 1 spoor 2	0.183	1.20	2,02	5.50
rijdraad 2 spoor 2	0.183	1.20	1,98	5.50
versterkingsgeleider spoor 2	0.121	1.36	5,22	8.50

Bijlage 2: 50 Hz immuniteit enkelbenige spoorstroomlopen

Spoorstroomlopen in ATB gebied mogen worden beoordeeld op de maximale lengte met ATB volgens OVS60111-2 en OVS60111-3 mits:

- De daadwerkelijke lengte korter is dan de maximaal toegestane lengte.

Tabel 1: maximale toegestane spoorstroomloop lengtes (m) bij nieuwbouw.

OVS		60111-2	60111-2	60111-2	60111-3	60111-3	60111-3	60111-2	60111-2	60111-2
OVS paragraaf:		5.1	5.2	5.3	3.10	3.3	3.7	5.9	5.5	5.7
Schakeling		75GE0-0	75GE0-1	75GE0-2	75GE3-0	75GE1-0	75GE2-0	75GE3-1	75GE1-1	75GE2-1
		Zonder ATB			Met ATB					
					Normaal			Met condensator		
					Code			Code		
		norm. sectie	ovw. sectie	met con-densator	V+R zijde	V zijde	R zijde	V+R zijde	V zijde	R zijde
Max. sectie lengte (m)	normaal	≤ 620	≤ 55	≤ 700	≤ 300	≤ 400	≤ 340	≤ 300	≤ 600	≤ 550
	nabij O.S.	≤ 350	≤ 55	≤ 700	≤ 150	≤ 200	≤ 170	≤ 300	≤ 600	≤ 550

Kortere spoorstroomlopen mogen worden beoordeeld op de immuniteit behorende bij de daadwerkelijke lengte van de spoorstroomloop mits:

- Dit met de beheerder overeen gekomen is zodat dit ook in de toekomst is geborgd en
- Op de OR bladen een parallelloop met een hoogspanningslijn is gemarkeerd, zie hiervoor ook 5.6.2.

De lengte-afhankelijke immuniteit is voor de common mode stroom gegeven in tabel 2 en voor de spoorstaaf-aarde spanning in tabel 3.

Voor kortsluitingen die langer duren dan 100 ms maar korter dan 500 ms mag worden gerekend met de immuniteiten volgens tabel 4 voor de stromen door de spoorstaven en volgens tabel 5 voor de spoorstaaf-aarde spanning.

Tabel 2: Berekende 50 Hz stoorstroom immuniteit EB spoorstroomlopen (max. stoorstroom door relais 2 A)

OVS	60111-2	60111-2	60111-2	60111-3	60111-3	60111-3	60111-2	60111-2	60111-2
OVS paragr.	5.1	5.2	5.3	3.10	3.3	3.7	6.9	6.6	5.7
schakeling	75GE0-0	75GE0-1	75GE0-2	75GE3-0	75GE1-0	75GE2-0	75GE3-1	75GE1-1	75GE2-1
Lengte (m)	I_max, 50 Hz, door tractiebeen (A)								
0-25	2113	1006	1839	1405	2113	1405	1346	1886	1346
25-50	1057	504	920	661	1057	703	673	943	673
50-75	705	336	613	469	705	469	449	629	449
75-100	529	253	460	352	529	352	337	472	337
100-125	423		368	302	423	282	270	378	270
125-150	353		307	251	353	235	225	315	225
150-175	303		263	216	303	202	193	270	193
175-200	265		230	189	265	176	169	236	169
200-225	235		205	191	235	157	150	210	150
225-250	212		184	172	212	141	135	189	135
250-275	193		168	156	193	129	123	172	123
275-300	177		154	143	177	118	113	158	113
300-325	163		142	141	163	117		146	104
325-350	152		132	131	152	108		135	97
350-375	142		123	122	142	101		126	90
375-400	133		116	114	133	95		118	85
400-425	101		109	114		89		111	80
425-450	95		103	108		84		105	76
450-475	90		97	102		80		100	72
475-500	86		93	97		76		95	68
500-525	82		88	92		72		90	65
525-550	78		84	88		69		86	62
550-575	75		81	84		66		82	
575-600	72		77	81		63		79	
600-625	69		74	78		65			
625-650	66		71	75		63			
650-675	64		69	72		60			
675-700	62		66	70		58			

Tabel 3: Berekende 50 Hz immuniteit EB spoorstroomlopen voor spoorstaaf aarde spanning [V] bij 10 Ω aardfout en 2,5 Ωkm afleidweerstand (bij 2 A stoorstroom door TR relais)

OVS	60111-2	60111-2	60111-2	60111-3	60111-3	60111-3	60111-2	60111-2	60111-2
OVS paragr.	5.1	5.2	5.3	3.10	3.3	3.7	5.9	5.5	5.7
schakeling	75GE0-0	75GE0-1	75GE0-2	75GE3-0	75GE1-0	75GE2-0	75GE3-1	75GE1-1	75GE2-1
Lengte (m)	V_max, 50 Hz, door tractiebeen (V)								
0-25	62,1	58,6	53,5	51,4	33,4	44,1	38,3	48,5	50.0
25-50	58,7	54,5	51,7	48,1	31,4	41,5	36,5	45,7	47.2
50-75	55,7	51,0	50,2	45,4	29,6	39,3	35,1	43,4	44.8
75-100	53,2	48,0	48,9	42,8	28,1	37,3	32,6	37,7	42.8
100-125	51,0		47,8	40,9	26,8	35,7	31,5	36,1	41.1
125-150	49,1		46,8	39,1	25,7	34,2	30,6	34,6	39.5
150-175	47,5		45,9	37,6	24,7	33,0	29,8	33,4	38.2
175-200	46,0		45,1	36,2	23,8	31,8	27,9	28,9	36.9
200-225	44,6		44,4	35,1	23,0	30,8	27,3	28,0	35.9
225-250	43,4		43,8	34,1	22,3	29,9	26,7	27,1	34.9
250-275	42,3		43,2	33,2	21,7	29,1	26,1	26,4	34.0
275-300	41,3		42,7	33,6	21,7	28,9	25,7	24,1	33.2
300-325	40,4		42,3	32,9	21,2	28,2	25,2	23,5	32.5
325-350	39,6		41,8	32,2	20,6	27,6	24,8	23,0	31.8
350-375	38,8		41,4	31,6	20,2	27,1	24,4	22,5	31.2
375-400	33,4		41,1	31,9	19,7	26,5	24,1	22,0	30.6
400-425	32,8		40,7	31,4		26,0	23,8	21,5	29.6
425-450	32,2		40,4	30,9		25,6	23,5	21,1	29.6
450-475	31,7		40,1	30,4		25,2	23,2	20,8	29.1
475-500	31,2		39,9	30,6		24,8	23,0	20,4	28.7
500-525	30,7		39,6	30,2		24,4	22,7	20,1	
525-550	30,3		39,4	29,8		24,1	22,5	19,8	
550-575	29,9		39,2	29,4		23,8	22,3	19,5	
575-600	29,5		38,9	30,0		25,2	22,1	19,2	
600-625	29,1		38,7	29,6		24,9	21,9	18,9	
625-650	28,8		38,6	29,3		24,6	21,7	18,7	
650-675	28,4		38,4	28,9		24,4	21,6	18,5	
675-700	28,1		38,2	28,6		24,1	21,4	18,2	

Tabel 4: Berekende 50 Hz stoorstroom immuniteit EB spoorstroomlopen in faalbedrijf (max. stoorstroom door relais 2 A)

OVS	60111-2	60111-2	60111-2	60111-3	60111-3	60111-3	60111-2	60111-2	60111-2
OVS paragr.	5.1	5.2	5.3	3.10	3.3	3.7	5.9	5.5	5.7 D
sc D	75GE0-0	75GE0-1	75GE0-2	75GE3-0	75GE1-0	75GE2-0	75GE3-1	75GE1-1	75GE2-1
Lengte (m)	I_max, 50 Hz, door tractiebeen (A)								
0-25	2113	1006	1839	1405	2113	1405	1346	1886	1346
25-50	1057	504	920	661	1057	703	673	943	673
50-75	705	336	613	469	705	469	449	629	449
75-100	529	253	460	352	529	352	337	472	337
100-125	423		368	302	423	282	270	378	270
125-150	353		307	251	353	235	225	315	225
150-175	303		263	216	303	202	193	270	193
175-200	265		230	189	265	176	169	236	169
200-225	235		205	191	235	157	150	210	150
225-250	212		184	172	212	141	135	189	135
250-275	193		168	156	193	129	123	172	123
275-300	177		154	143	177	118	113	158	113
300-325	163		142	141	163	117		146	104
325-350	152		132	131	152	108		135	97
350-375	142		123	122	142	101		126	90
375-400	133		116	114	133	95		118	85
400-425	101		109	114		89		111	80
425-450	95		103	108		84		105	76
450-475	90		97	102		80		100	72
475-500	86		93	97		76		95	68
500-525	82		88	92		72		90	65
525-550	78		84	88		69		86	62
550-575	75		81	84		66		82	
575-600	72		77	81		63		79	
600-625	69		74	78		65			
625-650	66		71	75		63			
650-675	64		69	72		60			
675-700	62		66	70		58			

Tabel 5: Berekende 50 Hz immuniteit EB spoorstroomlopen voor spoorstaaf aarde spanning [V] bij 2,5 Ωkm afleidweerstand voor kortsluiting.

OVS	60111-2	60111-2	60111-2	60111-3	60111-3	60111-3	60111-2	60111-2	60111-2
OVS paragr.	5.1	5.2	5.3	3.10	3.3	3.7	5.9	5.5	5.7
schakeling	75GE0-0	75GE0-1	75GE0-2	75GE3-0	75GE1-0	75GE2-0	75GE3-1	75GE1-1	75GE2-1
Lengte (m)	V_max, 50 Hz, door tractiebeen (V)								
0-25	490,1	555,4	430,9	447,8	285,5	369,2	334,2	391,3	396,8
25-50	255,3	282,4	231,2	230,1	147,1	190,7	175,8	203,2	206,5
50-75	177,0	191,4	164,7	157,6	101,0	131,2	123,0	140,5	143,1
75-100	137,9	145,9	131,4	118,3	77,9	101,5	93,7	101,1	111,5
100-125	114,4		111,5	97,3	64,1	83,7	78,2	83,5	92,4
125-150	98,8		98,2	83,3	54,9	71,8	67,9	71,7	79,8
150-175	87,6		88,7	73,3	48,3	63,3	60,6	63,4	70,7
175-200	79,2		81,6	63,3	43,3	56,9	53,1	52,0	63,9
200-225	72,7		76,0	58,0	39,5	52,0	48,9	47,5	58,6
225-250	67,5		71,6	53,7	36,4	48,0	45,6	43,8	54,4
250-275	63,2		68,0	50,2	33,9	44,8	42,9	40,9	50,9
275-300	59,6		65,0	48,8	33,0	42,5	40,6	36,4	48,1
300-325	56,6		62,5	46,3	31,1	40,2	38,6	34,3	45,6
325-350	54,0		60,3	44,2	29,5	38,3	37,0	32,6	43,5
350-375	51,8		58,4	42,3	28,1	36,7	35,6	31,1	41,7
375-400	44,6		56,7	41,6	26,9	35,2	34,3	29,8	40,1
400-425	42,9		55,3	40,2		33,9	33,2	28,6	38,7
425-450	41,5		54,0	38,9		32,8	32,2	27,6	37,5
450-475	40,2		52,8	37,8		31,7	31,3	26,7	36,4
475-500	39,0		51,8	37,7		30,8	30,5	25,8	35,4
500-525	37,9		50,9	36,7		30,0	29,8	25,1	
525-550	36,9		50,0	35,8		29,2	29,2	24,4	
550-575	36,1		49,2	35,0		28,6	28,6	23,8	
575-600	35,2		48,5	35,6		30,1	28,0	23,2	
600-625	34,5		47,8	34,9		29,5	27,5	22,7	
625-650	33,8		47,2	34,2		28,9	27,1	22,2	
650-675	33,2		46,7	33,6		28,3	26,7	21,8	
675-700	32,6		46,1	33,0		27,8	26,3	21,3	

Bijlage 3: Template tbv basisrapportage EMC

Indeling voor basisrapportage EMC studie conform RLN00398

EMC studie conform RLN00398

Dit basistemplate is geschikt voor situaties waarvoor men in de flowchart in H5.2 van de RLN00398 voldoet voordat punt 8) bereikt wordt (dus voldoen aan de eisen in (A) en (B)). Dit template is opgesteld om in deze gevallen ten behoeve van ProRail te komen tot een eenduidige rapportage van een RLN00398 EMC studie. Met dit template hebben deze EMC rapporten voor ProRail een herkenbare inhoud, en worden de meest voorkomende valkuilen en tekortkomingen voorkomen.

De hoofdstukken bevatten een vastgestelde indeling, en bevatten voorgestelde tekstfragmenten. Bij voorkeur worden de figuren overeenkomstig de voorbeeldfiguren uitgevoerd.

Suggesties, aandachtspunten en toelichting zijn tussen rechte haken [ ] geplaatst.

De template is gebaseerd op RLN00398 versie 004.

Het is aan de auteur om de documentgegevens aan te passen (titel, versie nr., etc.)

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Situatieomschrijving
3. RLN00398 quick-scan op basis van de flowchart in hoofdstuk 5.2
Bijlage A: Onderbouwing van punten uit tabel

1. Inleiding

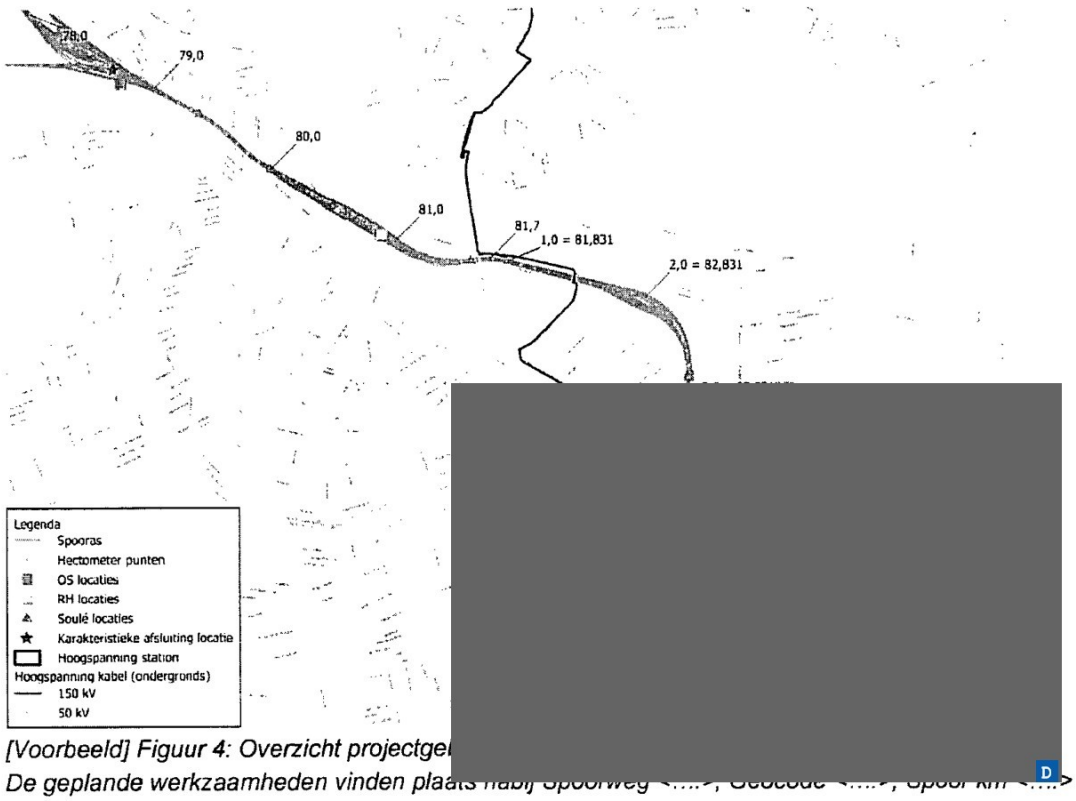
De RLN00398 beoogt ontoelaatbare beïnvloeding vanuit hoogspanningslijnen en hoogspanningskabels op de railinfrastructuur tijdig in beeld te brengen zodat daar indien nodig mitigatie kan plaatsvinden, bijvoorbeeld door middel van maatregelen.
De flowchart in RLN00398-V004 voorziet in een stapsgewijze aanpak om vast te stellen of er sprake kan zijn van ontoelaatbare beïnvloeding.
Deze 'Template tbv basisrapportage EMC' geeft weer welke informatie aangeleverd en gerapporteerd dient te worden voor de stappen (A) en (B), en ook het daarvoor te gebruiken format.

Dit rapport geeft invulling aan *[korte beschrijving van het project].*

2. Situatieomschrijving

[Geef hier een korte omschrijving van het project en van de situatie ter plaatse. Beschrijf de aard van de werkzaamheden (nieuwe aanleg / inlussing / verzwaring etc.). Geef hierbij aan of er ook nieuwe moffen en/of aardpunten gemaakt gaan worden en/of komen te vervallen]

[Voorbeeld] Figuur 4 geeft een overzicht van het projectgebied. Een meer gedetailleerde kaart is te vinden in Bijlage 1.

[Voorbeeld] Figuur 4: Overzicht projectgeb
De geplande werkzaamheden vinden plaats nabij Spoorweg <....>, Geocode <....>, Spoor km <....>

[Voeg ook een verwijzing toe naar de bijlage(n) met de relevante project- en/of boortekening(en). Geef op de tekening aan: (1) afstand hart buitenste spoor tot het tracé en (2) afstand hart buitenste spoor tot nieuwe aardpunten of moffen.]

3. RLN00398 quick-scan op basis van de flowchart in hoofdstuk 5.2

In dit hoofdstuk is het resultaat van de flowchart in hoofdstuk 5.2 van de RLN00398-V004 vastgelegd.

Voor een hoogspanningsverbinding dienen de bijbehorende vragen van de flowchart in paragraaf 5.2 van de RLN00398-V004 te worden beantwoord. De resultaten zijn weergegeven in onderstaande Tabel 1.

Tabel 1: Onderbouwing flowchart aspecten [indien uitgebreidere toelichting nodig is, dat in bijlage A doen met een verwijzing vanuit de tabel]

		Eis ProRail	Voldaan (J/N/n.v.t.)	Korte toelichting en/of verwijzing naar bijlage
A	1	(Lijn-)circuit in driehoek bij kabel: driehoek gebundeld of multicore, bij lijn: in driehoek configuratie opgehangen.		*[specificatie/tekening]*
	2	Geen pad voor homopolaire stroom (enkel geaard sterpunt).		*[aantonen G3, in ieder geval met single-line van de verbinding, waarop de netaarding inzichtelijk is]*
	3	Kans op 1 fase sluiting met aarde nabij spoor voldoende klein.		*[tekening met moffen, aardpunten en/of mastfundaties in de maatvoering t.o.v. het buitenste spoor]*
Indien aan alle drie bovenstaande aspecten wordt voldaan kan ontoelaatbare beïnvloeding van de ProRail infrastructuur worden uitgesloten en behoeven de stappen hieronder niet te worden doorlopen.				
B	4	loopt midden/hoogspanning verbinding: > 24 kV buiten 700 m zone ≤ 24 kV buiten 11 m zone of is er binnen deze zones geen parallelloop en wordt voldaan aan (5) en (6).		*[tracétekening met parallelloop in de maatvoering t.o.v. het spoor]*
	5	kruist de verbinding het spoor ongeveer haaks (80 tot 100 graden).		*[tracétekening in de maatvoering (kruisingshoek) t.o.v. het spoor]*
	6	bevindt de verbinding zich op een afstand >20 m vanaf een dichtstbijzijnde technische ruimte (gebouw, geen kast).		*[tracétekening in de maatvoering t.o.v. spoorse gebouwen]*
	7	Wordt een eerste orde lijnfout binnen 100 ms afgeschakeld.		*[onderbouwing beveiligingsconcept en/of risicobeschouwing en onderbouwing van faalfrequentie]*
Indien op basis van bovenstaande aspecten nog niet de conclusie is bereikt dat de situatie voldoet, dan is deze template niet meer voldoende en dient de template voor een EMC-detailstudie gebruikt te worden.				

[De gebruiker dient de juiste tekst te kiezen uit onderstaande twee opties:]
[of]
Uit punt 1 t/m 7 van de flowchart in hoofdstuk 5.2 in de RLN00398-V004 (hierboven als tabel weergegeven) volgt dat er geen sprake is van ontoelaatbare beïnvloeding, en is de onderbouwing daarvoor aanwezig. Hierdoor kan een ontoelaatbare beïnvloeding op de ProRail railinfrastructuur worden uitgesloten. Verdere beschouwing volgens de flowchart in hoofdstuk 5.2 is niet noodzakelijk.
[of]
it punt 1 t/m 7 van de flowchart in hoofdstuk 5.2 van de RLN00398-V004 (hierboven als tabel weergegeven) volgt dat er sprake kan zijn van ontoelaatbare beïnvloeding. Hierdoor kan een ontoelaatbare beïnvloeding op de ProRail railinfrastructuur niet worden uitgesloten. De flowchart in hoofdstuk 5.2 dient verder gevolgd te worden om in meer detail te bepalen of er wel of geen ontoelaatbare beïnvloeding van de ProRail infrastructuur kan zijn. Daarvoor dient een unity study te worden uitgevoerd en, indien nodig, een EMC-detailstudie te worden uitgevoerd.

Bijlage A Onderbouwing van punten uit tabel

(A) 1

-
-
-

(A) 2

-
-
-

(A) 3

-
-
-

(B) 4

-
-
-

(B) 5

-
-
-

(B) 6

-
-
-

(B) 7

-
-
-

Bijlage 4: Checklist tbv RLN00398 EMC-detailstudies

Inleiding

In EMC-detailstudies die de elektromagnetische beïnvloeding van hoogspanningsverbindingen op ProRail-spoorwegen beschouwen, wordt de ProRail-richtlijn RLN00398 ter toetsing gehanteerd.

Een groot deel van deze EMC-detailstudies wordt in opdracht van Netbeheerders of ProRail door ingenieurs- en adviesbureaus (IB's) uitgevoerd. Met deze EMC-detailstudies dient aangetoond te worden dat:

1) ofwel de hoogspanningsverbinding of -installatie de correcte en veilige werking van de spoorweginfrastructuur niet verstoort; dit wordt getoetst aan de criteria in de RLN00398;
2) ofwel, indien het initiële ontwerp niet aan deze criteria voldoet, een technische oplossing haalbaar is die de verbinding of installatie alsnog aan deze criteria laat voldoen.

Dit kan nieuwbouw betreffen, maar ook wijzigingen in een bestaande situatie, zoals aangegeven in paragraaf 5.1.

ProRail beoordeelt deze EMC-detailstudies. Indien ProRail van oordeel is dat een studie aantoont dat geen sprake is van potentiële normoverschrijdende elektromagnetische beïnvloeding, wordt voor die situatie een "verklaring van geen bezwaar" (op het onderdeel EMC) afgegeven. Indien van toepassing onder bepaalde voorwaarden, zoals het realiseren van mitigerende maatregelen.

Deze bijlage geeft als "ingangscontrole/checklist" een overzicht van de elementen die een rapport van een EMC-detailstudie dient te bevatten. Op basis daarvan kan ProRail een review en evaluatie uitvoeren. Hierbij richt deze checklist zich specifiek op *parallelloopstudies,* die de elektromagnetische beïnvloeding bij de parallelloop van een hoogspanningssysteem (of -systemen) met de spoorse infra beschouwen.

Indien TenneT de opdrachtgever van de studie is, dan kan de template "Rapport indeling voor EMC-detailstudie conform RLN00398" worden gebruikt als template voor de rapportage. Deze wordt beschikbaar gesteld door TenneT.

Voor de overige rapportages, die geen EMC-detailstudie behoeven, dient Bijlage 3: 'Template tbv basisrapportage EMC' toegepast te worden.

Checklist rapportage EMC-studie RLN00398

Om tot een afgewogen oordeel te kunnen komen, is het noodzakelijk dat een rapportage van een EMC studie:

a) Volledig is in de te toetsen RLN00398-criteria
b) Voldoende inzicht biedt in de uitgangspunten en modelleerwijze
c) Inzicht geeft in positie-afhankelijke variatie van de te toetsen parameters.

A) Uitgangspunten: model, algemeen

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Afbeelding overzicht parallelloopsituatie, Inclusief indicatie over dwarsafstanden			
2A	Overzicht van gemodelleerde hoogspanningsverbindingen			
2B	Steekproefsgewijs: nagaan of alle verbindingen ook zijn meegenomen, is het overzicht 2A compleet?			*Check adhv GIS-systemen van TenneT/RNB's*
3	Indicatie model/ProRail-kilometrering			
4	Toegepast model bodemresistiviteit [Ω m]			

B) Uitgangspunten: Beschrijving gemodelleerd hoogspanningssysteem: Stations

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Beschrijving rol van stations in model (aardingslocatie? Bronlocatie?)			
2	Toegepaste aardverspreidingsweerstanden			*In de context van dit memo, betreffende modellering van inductieve beïnvloeding, wordt weerstandsbeïnvloeding door onderstations (potentiaaltrechters) niet beschouwd, maar de weerstanden spelen wel een rol in de stroomverdeling door de geleiders.*

C) Uitgangspunten: Beschrijving gemodelleerd hoogspanningssysteem: Lijnen

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Mastbeelden			
2	Beschrijving verbindingen / circuits			
3	Aantallen bliksem-/retourgeleiders			
4	Aardverspreidingsweerstanden masten			*In de context van dit memo, betreffende modellering van inductieve beïnvloeding, wordt weerstandsbeïnvloeding door masten (potentiaaltrechters) niet beschouwd, maar de weerstanden spelen een rol in de stroomverdeling door de geleiders.*

D) Uitgangspunten: Beschrijving gemodelleerd hoogspanningssysteem: Kabels

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Kabeltype, doorsnede			
2	Ligging van de fases (driehoek of plat vlak; bij plat vlak: afstand tussen fases) en, indien van toepassing, aardgeleiders.			
3	Diepte			
4	Aardingssituatie: eenzijdig geaard? Tweezijdig geaard? Aparte aardgeleider? Geaarde moffen?			

E) Uitgangspunten: Beschrijving belastingsituaties hoogspanningssysteem

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Beschrijving van belasting langdurig: • Normaal bedrijf, rekenstromen, toegepast %-homopolaire onbalans (0/5/10%) • Indien van toepassing: onderhoudsscenario's			
2	Beschrijving van kortsluitstromen: • Stroom enkelfasige kortsluiting • Stroom driefasige kortsluiting • Afschakeltijd			

F) Uitgangspunten: Beschrijving gemodelleerd spoorinfra

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Spoor algemeen: hoogte, indien significant (bijvoorbeeld fly-overs)			
2	Beschrijving geëlektrificeerd / niet-geëlektrificeerd			
3	Bovenleiding: overzicht (incl. locaties) onder- en schakelstations			
4	Bovenleiding: geen specificatie nodig			*N.B.: Niet onderscheidend, altijd B1 hanteren cfm RLN00398.*
5	Retour: beschrijving retoursituatie, enkel-/dubbelbenig, waar relevant dwarskoppelingen			

6	Retour: beschrijving condensator-banken voor capacitieve aarding[8], indien aanwezig			
7	Spoor: beschrijving aardpennen (indien aanwezig; bijvoorbeeld bij niet-geëlektrificeerd spoor)			
8	Retour: toegepaste spoorstaaf-aarde-(afleid-)weerstanden. De waardes 2,5 Ω km, 10 Ω km en 100 Ω km dienen hiervoor toege-past te worden.			
9	Retour: beschrijving / berekening afsluitimpedanties.			
10	Treinbeveiliging: beschrijving treindetectiesystemen: enkel- / dubbelbenig, assentellers, PSSSL, Jade, etc.			
11	Retour / Treinbeveiliging: waar re-levant: beschrijving ES-lassen			
12	Beschrijving modellering kabels ProRail			

G) Uitgangspunten: Beschrijving situaties spoorsysteem

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Trein (kleinsignaalimpedantie)			
2	Toepassing sperren onderstations			
3	Toepassing aardfouten			
4	Toepassing overige faalwijzen (bij-voorbeeld van aanwezige conden-satorbanken)			
5	Overbrugging ES-lassen (indien re-levant; bijvoorbeeld: bij overgang geëlektrificeerd / niet-geëlektrifi-ceerd spoor, of wanneer hiermee detectielussen in het spoor ver-lengd kunnen worden)			

H) Rapportage

Nr.	Betreft	Check	Paragraaf §	Opmerkingen
1	Uitgangspunten			

[8] Conform OVS00085-V009 paragraaf 3.15 en hoofdstuk 13 (bijlage VI) "Specificatie condensatorbank voor aar-ding DC-spoor"

2	Tabellen met simulatieresultaten voor de getoetste parameters			
3	Grafieken van baanprofielen van getoetste parameters			
4	Worst-case waarden van alle parameters, inclusief locaties.			
5	Toetsing: tegen beoordelingscriteria RLN00398-V004 Hoofdstuk 7			
6	Toetsing: specifiek waar van toepassing: extra aandacht voor immuniteitscriteria enkelbenige spoorstroomlopen			*betreft de lengte en type afhankelijkheid*
7	Conclusie en aanbevelingen			
8	Voorstel mitigerende maatregelen			*Wanneer van toepassing*
9	Doelmatigheid mitigerende maatregelen			*Wanneer van toepassing*
10	Bronvermelding			

12

Zienswijze van Stichting Prachtlint Staphorst

Aan: Gemeenteraad en College van B&W van Staphorst
Van: Stichting Prachtlint Staphorst
Datum: 28 januari 2026
Betreft: Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Staphorst 2.0

1. Inleiding en positie van Prachtlint Staphorst

Als lokale vrijwilligersorganisatie zet Stichting Prachtlint Staphorst zich al ruim drie jaar in voor het versterken van biodiversiteit en het realiseren van nieuwe natuurplekken in de gemeente Staphorst. Wij doen dit samen met inwoners, scholen, bedrijven, dorpsraden, Vechthorst, en vele andere organisaties, vanuit de overtuiging dat een gezonde, groene leefomgeving essentieel is voor alle levende wezens op aarde.

De afgelopen jaren hebben we honderden bomen geplant en duizenden struiken, bloemen en diverse inheemse soorten geplant, bloemlinten aangelegd, tuinen vergroend, en veel meer. Alles in samenwerking met veel verschillende projectgroepjes, a.h.w. een dwarsdoorsnede van de hele gemeente. Behalve zorg en aandacht voor de leefomgeving dragen we zo ook bij aan verbondenheid, gezondheid (buiten werken!) en het gevoel van zinvol bezig zijn bij velen.

Wij maken graag gebruik van de uitnodiging van gemeente Staphorst om mee te denken over de inrichting van onze leefomgeving, via onderstaande zienswijze.

2. Algemene waardering

Prachtlint Staphorst spreekt haar waardering uit voor:

- De duidelijke keuze voor balans tussen behoud en ontwikkeling, met respect voor landschappelijke en dorpse kernkwaliteiten.
- De erkenning van rentmeesterschap als leidend principe voor iedereen.
- De aandacht voor landschapstypen, cultuurhistorie en biodiversiteit.
- De intentie om participatie structureel onderdeel te maken van de beleidscyclus.

Deze uitgangspunten sluiten goed aan bij onze doelen om samen met alle inwoners te werken aan een mooie, toekomstbestendige en gezonde leefomgeving.

3. Aandachtspunten en verbetervoorstellen

3.1 Biodiversiteit explicieter en concreter benoemen

Hoewel natuur, landschap en groen op meerdere plekken worden genoemd, constateren wij dat biodiversiteit en het belang daarvan niet expliciet is uitgewerkt.

Wij stellen voor om:

- Biodiversiteit expliciet te benoemen als onderdeel van de kernkwaliteiten en als maatschappelijke opgave.
- In de ambities (hoofdstuk 5) biodiversiteit te koppelen aan wonen, landbouw, water, klimaatadaptatie en gezondheid. Wij kunnen daar per onderwerp mede invulling aan geven vanuit onze contacten en inmiddels opgedane expertise.
- In de uitwerking van omgevingsprogramma's meetbare doelen op te nemen, zoals:
    - toename van inheemse plantensoorten,
    - versterking van ecologische verbindingen,
    - verbetering van leefgebied voor bestuivers, weidevogels en andere inheemse soorten.

3.2 Natuurinclusief ontwikkelen als standaard

De visie biedt ruimte voor ontwikkeling, maar geeft verder niet aan hoe natuurinclusiviteit structureel wordt geborgd.

Wij hebben de volgende voorstellen:

- Natuurinclusief bouwen, inrichten en beheren als *uitgangspunt* hanteren bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
- Dit te verankeren via:
    - richtlijnen in omgevingsprogramma's,
    - voorwaarden in het omgevingsplan,
    - voorbeeldprojecten in samenwerking met lokale initiatieven.
    - een podium voor bestaande groene projecten waarmee deze zichtbaar en inspirerend kunnen zijn (bijv de groene gevel aan de Achthoevenweg)
    - niet alleen focussen op compensatie, maar ook en vooral op versterking en uitbreiden van de natuur ter plekke.

3.3 Verbinding tussen landschap, dorpen en groene elementen

De visie beschrijft landschap en dorpen zorgvuldig, maar ook juist de overgangen tussen bebouwd gebied en landschap bieden kansen voor extra natuurkwaliteit.

Zoals bijvoorbeeld:

- Het versterken en nieuw aanleggen van groene linten, dorpsranden en kleine natuurparels binnen en tussen kernen. (denk ook aan bloembollenlinten, 'honey highways', meidoornhagen, kleine 'snipper'natuurhoekjes)
- Het gebruik van bermen, erven, schoolpleinen en openbare ruimte als schakels in een lokaal ecologisch netwerk. Communiceer ook over dit ecologisch netwerk en geef ruim aandacht en (structurele) subsidie aan initiatieven die dit versterken.
- Samenwerking met bewoners en vrijwilligers bij aanleg en beheer, passend bij het principe van gedeelde verantwoordelijkheid. Hierin kan Prachtlint een rol spelen in opstart en begeleiding van concrete projecten vanuit inmiddels opgedane ervaring.

3.4 Participatie: benut lokale kennis en energie

De visie benoemt participatie als belangrijk uitgangspunt. In Staphorst is veel al veel praktijkkennis, inzet en draagvlak aanwezig.

Het lijkt ons zinvol om lokale initiatieven en expertise zoals hoveniers, natuurbescherming, imkers, prachtlint, e.a. te betrekken bij:

- een 'praatplaat' voor de totale leefomgeving of delen daarvan,
- monitoring en evaluatie van nieuwe groene projecten,
- de uitwerking van gemeentelijke omgevingsprogramma's.

- Ook hierin kunnen de vrijwilligers van Prachtlint een initiërende of begeleidende rol spelen!

4. Vragen

4.1. Agrarisch gebied: de veenweidestrategie van provincie Overijssel wordt genoemd, maar de gemeente wil dat veeteelt in veenweidegebied behouden blijft. Hoe wordt verdere afbreuk van de veenlaag hierbij voorkomen?

4.2. Waterkwaliteit: er wordt gestreefd naar een ecologisch gezond watersysteem dat voldoet aan de Kaderrichtlijn water. Welke concrete maatregelen worden hiervoor genomen?

4.3. Waterkwaliteit: De leefomgeving wordt ingericht om schade te beperken bijvoorbeeld bij overstroming. Welke maatregelen? Meer groen en meer waterbergingen kunnen helpen, en bijv meer steenbreek in de bebouwde kom

4.4. Klimaatbestendigheid: Gemeente Staphorst wil in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust zijn, zodat extreme wateroverlast, waterkwaliteitseffecten, hitte, droogte, en de gevolgen van overstromingen kunnen worden opgevangen. Vraag: hoe wordt dit gewaarborgd gezien alle geplande bouwprojecten?

5. Afsluiting

De Omgevingsvisie Staphorst 2.0 biedt een stevig fundament voor de toekomst van de gemeente. Met de hierboven genoemde aanvullingen kan deze visie volgens ons nog beter bijdragen aan een gezonde, biodiverse en aantrekkelijke leefomgeving, mede ontworpen, gedragen en gesteund door vele inwoners.

Wij denken graag mee in de verdere uitwerking en stellen onze kennis en ervaring uiteraard beschikbaar voor vervolgstappen.

Hoogachtend,

Stichting Prachtlint Staphorst

contact:

[redacted]

13

Zienswijze Groenkracht op Omgevingsvisie Staphorst 2.0

27 januari 2026

Inleiding – Rentmeesterschap als leidend principe

In een toekomstwensbeeld van een gemeente zijn biodiversiteit en een groene en gezonde leefomgeving essentieel. Ze zijn géén 'luxe' of 'bijzaak' maar vormen basisvoorwaarden voor gezondheid, welzijn, voedselzekerheid, waterkwaliteit en een leefbaar klimaat – nu én voor toekomstige generaties. Natuur is geen sluitpost op de begroting, geen thema dat alleen aandacht verdient wanneer daar financiële ruimte voor is. Goed rentmeesterschap betekent goed zorg dragen voor datgene wat geschapen is, waarbij bescherming en versterking van natuur en landschap leidend moeten zijn bij alle ruimtelijke keuzes.

De aarde *waarop* en *waarvan* wij leven is ons tijdelijk toevertrouwd. Van een gemeentebestuur mag worden verwacht dat zij de verantwoordelijkheid voor het voortbestaan van alles wat aan de basis ligt van het leven, niet slechts verwoordt in visies, partijprogramma's en beleidsstukken, maar deze ook daadwerkelijk vertaalt naar bindende keuzes, heldere grenzen en concrete uitvoering.

Onze kinderen en kleinkinderen rekenen erop dat wij hen een leefbare, gezonde en veerkrachtige omgeving nalaten.

En daarvoor zijn insecten, vruchtbare bodems, schoon water, robuuste bossen en biodiversiteit onmisbaar. Deze zorgen voor voedselproductie, waterzuivering, zuurstof, klimaatadaptatie en mentale gezondheid. De boodschap die Groenkracht het gemeentebestuur hierbij voorlegt is daarom fundamenteel:

De zorg voor natuur, gezondheid en toekomstbestendigheid hoort in het 'impactkwadrant' van gemeente Staphorst NIET op de 'later'-lijst, maar moet per direct *allerhoogste prioriteit* krijgen.

1. Algemene zienswijze Groenkracht

De ontwerp-Omgevingsvisie bevat een brede en ambitieuze wensenlijst waarin veel economische ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Deze ambitie staat echter op gespannen voet met de fysieke realiteit: de beschikbare ruimte binnen de gemeente Staphorst is beperkt en neemt niet toe.

In de huidige visie lijken natuurwaarden structureel ondergeschikt te raken aan: - uitbreiding van bedrijventerreinen en infrastructuur; - intensivering van landbouw; - verdere recreatieve druk op natuurgebieden zoals Boswachterij Staphorst.

Een steeds bredere economische corridor tussen Meppel en Zwolle zal ongetwijfeld bijdragen aan economische groei voor huidige generaties. Tot meer luxe, comfort, nóg meer miljonairs, 'booming' familiebedrijven, en tot rijkdom en welvaart in enge zin.

Maar tegelijkertijd leidt verdere schaalvergroting ook tot meer uitstoot, lawaai, (licht)vervuiling, verkeersdruk, verstening en klimaatstress. Op langere termijn leidt de economische uitbreiding ten koste van natuur juist tot én economische én ecologische

armoede. En tot verlies aan kernwaardes zoals rust, natuurbeleving, landschappelijke openheid, en gezondheid. En zo worden in de huidige visie de gevolgen van eenzijdige nadruk op economische voorspoed en groei ongemerkt bij de volgende generatie(s) neergelegd.

Daarnaast neemt door steeds verdere uitbreiding van bedrijventerreinen en woningbouw de druk toe op zorg, onderwijs, woningmarkt, energievoorziening, schoon water en de toch al beperkte en sterk teruglopende natuurvoorraad in gemeente Staphorst. Minder dan 10% van het grondgebied van Staphorst bestaat nog maar uit natuur, terwijl het dorp Staphorst geldt als een van de meest versteende dorpen van de provincie.

Het uitgangspunt van voortdurende economische groei zonder harde ecologische grenzen en doelen is allang achterhaald. Het leidt tot afwenteling van schade op mens, natuur en toekomstige generaties.

Groenkracht roept het gemeentebestuur op om economische ontwikkeling nadrukkelijk te koppelen aan evenredige investeringen in natuurherstel en -ontwikkeling, en om hierin duidelijke keuzes en programma's te maken.

2. Stevige borging van natuurwaarden

Hoewel natuur en landschap in de visie worden benoemd als kernkwaliteiten, ontbreken harde ecologische doelen. Er is geen duidelijke afbakening van: - natuurwaarden die niet onderhandelbaar zijn; - situaties waarin ruimtelijke ontwikkeling ongewenst is, ook niet met mitigerende of compenserende maatregelen.

Hierdoor bestaat het risico dat natuur bij toekomstige afwegingen structureel het onderspit delft.

Verzoek: - Leg vast welke natuur- en landschapswaarden leidend en niet-compenseerbaar zijn. - Vertaal kernkwaliteiten natuur en landschap naar concrete programma's met monitoring en handhaving. - stel ecologische doelen op (zoals gekapte bomen vervangen door dezelfde natuurwaarde: bv 1 grote eik voor 5 kleine)

3. Balans mét strikte ecologische ondergrens

De visie spreekt over 'balans tussen behoud en ontwikkeling'. Zonder expliciete grenzen leidt dit in de praktijk tot geleidelijk verlies van natuurkwaliteit. Natuur kent ecologische drempels die niet overschreden kunnen worden zonder onomkeerbare schade.

Verzoek: - Veranker het voorzorgsbeginsel conform artikel 3.3 Omgevingswet expliciet in de visie. - Leg vast dat ontwikkeling óók natuurontwikkeling omvat en dat economische groei alleen mogelijk is bij aantoonbare versterking van natuurwaarden (o.a. via aanleg nieuwe natuur, herplant, compensatie, KGO-normen, groenblauwe door-adering).

4. Compensatieprincipe ecologisch versterken

Het huidige compensatieprincipe schiet tekort omdat: - oude landschapselementen niet gelijkwaardig te vervangen zijn; - compensatie vaak later en elders plaatsvindt; - cumulatieve effecten onvoldoende worden meegewogen.

Verzoek: - Hanteer 'behoud' als uitgangspunt, compensatie is uitsluitend mogelijk bij aantoonbare ecologische gelijkwaardigheid. - Veranker heldere eisen aan groenplannen, compensatie en herstel in vergunningen, inclusief monitoring en handhaving.

5. Biodiversiteit expliciet en toetsbaar

De omgevingsvisie mist concrete, meetbare doelen voor biodiversiteitsbehoud, -herstel, en - ontwikkeling.

Verzoek: - Benoem biodiversiteit als zelfstandige kernwaarde. - Stel meetbare doelen vast, inclusief monitoring en handhaving, en verplicht een ecologisch toetsingskader bij alle nieuwe ontwikkelingen.

6. Wonen in het landschap: beperk en borg

Zonder strikte randvoorwaarden leidt 'wonen in het landschap' tot versnippering van leefgebieden en verstoring door licht, geluid, verkeer en recreatief gebruik. Zonder strikte ecologische randvoorwaarden leidt ook dit tot sluipend natuurverlies.

Verzoek: - Beperk deze mogelijkheid tot uitzonderingen. - Leg vast dat aantasting van natuurwaarden en ecologische samenhang uitgesloten is, en monitor en handhaaf.

7. Leg natuurprincipes nu vast

Het doorschuiven van bescherming naar latere programma's maakt natuur afhankelijk van politieke keuzes en capaciteit.

Verzoek: - Leg essentiële natuurprincipes en uitsluitingen nu al vast in de Omgevingsvisie. - Koppel hier direct een uitvoeringsprogramma aan.

8. Munitiedepot: volledige en zorgvuldige inpassing

De impact van het geplande munitiedepot op (lokale) veiligheid, natuur, biodiversiteit, klimaat en leefomgeving is onvoldoende uitgewerkt. Er is hier geen lokaal vooronderzoek naar uitgevoerd, noch door gemeente, noch door defensie. En de benodigde ruimte voor de noodzakelijke wettelijke natuurcompensatie voor schade aan NNN en andere natuurschade als gevolg van (infrastructurele) aanpassingen zijn *niet* opgenomen op de ambitiekaart in figuur 6.2 en in de omgevingsvisie.

Verzoek: - Neem alle effecten van het depot expliciet op in de Omgevingsvisie. - Eis volledige, objectieve, deskundige en vooraf uitgevoerde omgevingsonderzoeken op alle terreinen (natuur, veiligheid recreanten, omwonenden en verkeer, brandrisico's, nabijheidrisico's, etc.) - Leg wettelijke natuurcompensatie en participatieve gebiedsuitwerking expliciet vast. – **Neem de ambities en zoekgebieden voor nieuwe natuur op in de ambitiekaart.**

9. Ecologie en Rode Lijst-soorten

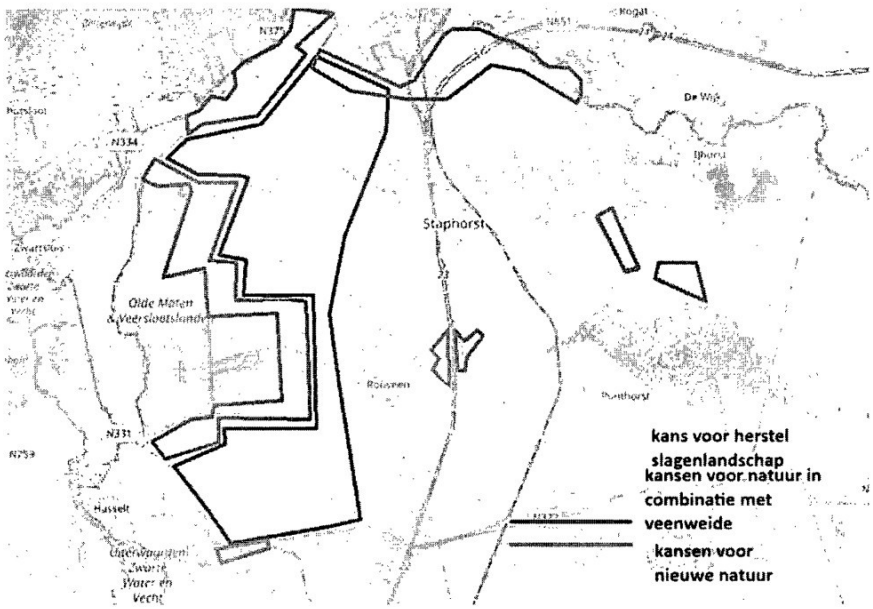
De negatieve beoordelingen van natuurimpact op bijna alle aspecten van de omgevingsvisie, zoals geconcludeerd in de Milieueffectbeschouwing van Antea Group, zijn zeer zorgwekkend. Hoe wordt dit meegenomen en ingepast in het gebiedsplan?

Verzoek: - Formuleer concrete, meetbare doelen voor herstel van Rode Lijst-soorten. - Borg monitoring en handhaving expliciet. - Pas de visie aan op basis van rapport Antea.

10. Aanbod Groenkracht

Werkgroep Groenkracht zal binnen het participatieproces actief en constructief bijdragen aan het helder formuleren en praktisch vertalen van alle in deze zienswijze genoemde doelen. Als vrijwilligers maken wij hiervoor bewust tijd vrij. Vanuit onze lokale kennis, expertise en ervaring ondersteunen wij het proces door ideeën en inzichten te vertalen naar concrete acties en onderbouwde besluitvorming.

Figuur 10.1 geeft een aantal nieuwe natuurkansen weer, gebaseerd op deze lokale ecologische expertise. Dit wordt steeds geactualiseerd op basis van voortschrijdend inzicht. Ook brengen wij de vele mogelijkheden en kansen die wij zien voor natuurherstel en natuurontwikkeling actief in en lichten deze toe gedurende het participatieproces.

Figuur 10.1: Nieuwe Natuurkansen - 2.0

11. Slotbeschouwing en verzoek

Groenkracht verzoekt het gemeentebestuur om de ontwerp-Omgevingsvisie aan te scherpen door: - natuur en biodiversiteit steviger en concreter te borgen; - duidelijke ecologische grenzen vast te leggen; - het voorzorgsbeginsel en 'behoud gaat voor compensatie' expliciet op te nemen; - en concrete afspraken te maken over maatregelen die het natuurverlies in Staphorst van de laatste decennia omkeren en die leiden tot een sterk, veerkrachtig, mooi en biodivers leefklimaat.

Alleen zo kan het rentmeesterschap waar de gemeente zich op beroept daadwerkelijk worden waargemaakt – in het belang van huidige én toekomstige generaties.

Bijlage: Concrete verzoeken, randvoorwaarden, en aanvullingen.

- *3.1. 'Olde Maten'* – Dit is natura 2000 gebied, waarom wordt dit niet vermeld? Dit heeft o.a. unieke biodiversiteit, natte graslanden en weidevogelreservaat. Het vele dempen van sloten in het veenweidegebied en Olde Maten *past niet* in de landschapsvisie!

- *3.1 'Dekzandgebied - jonge ontginningslandschap'* - hierin wordt de boswachterij niet genoemd. Boswachterij Staphorst is de groene long van de gemeente en heeft een belangrijke recreatieve functie. Dit graag aanvullen.

- *3.1 'Dekzandgebied - jonge ontginningslandschap'* – Er is hier slechts sprake van herstel eikenrijen langs bosrand en Beugelerveldweg, terwijl er in het hele gebied vele mogelijkheden liggen voor herstel en/of aanleg eikenrijen. Voorbeeld: Burg. van Wijngaardenstraat, als eco verbinding van de Vledders naar de Leijen en boswachterij

- *3.1 'Dekzandgebied - jonge ontginningslandschap'* –kavelstructuur 'De Waaier' in Punthorst: behalve slechts 'behoud' moet hier worden ingezet op uitbreiding en nieuwe ontwikkeling, want landschapselementen voor de waaiervorm zijn er nu haast niet

- *3.4 'Ons Ondernemerschap'* – De huidige afrit moet verplaatst worden, waardoor op de huidige afritlocatie ruimte beschikbaar komt die ingezet kan worden voor het (deels) compenseren van de natuur, die aan Dekkersland bij de nieuwe afritten zal verdwijnen.

- *4.1 'Principe 3' – 3e bullet over KGO norm hanteren:* dit is te zwak geformuleerd, er zal ruimhartig gecompenseerd moeten worden + inboet + onderhoud in daaropvolgende meerjarige contracten (bijv groenblauwe diensten: 21-jaars contract)

- *4.1 'Principe 3' – 4e bullet over archeologische waarden*: houd hier rekening mee bij munitiedepot, de depotlokatie zal hierdoor moeten worden verschoven óf er zal hier tijdig zorgvuldige opgraving en veilige opslag moeten plaatsvinden

- *4.1 'Principe 3' – 7e bullet over 'niet dichtslibben Streek'*: Het slagenlandschap verdwijnt hier nu hand over hand door verwaarlozing of slecht onderhoud singels, stel hier actief meerjarenbeleid op met concrete uitvoeringsplannen

- *4.1 'Principe 7' – 4e bullet over plaatsing nieuwe windturbines*: Let hierbij in de vergunning goed op voldoende eisen voor KGO compensatie. In 2019 is er voor windpark Bovenwind géén KGO verplichting opgenomen in de gemeentevergunning, en hier is dus ook géén KGO compensatie uitgevoerd! Deze achterstallige compensatie zou alsnog kunnen worden opgelegd als extra compensatie bij vergunning 2e windpark van WDS. (ter vergelijking: waarden van KGO investeringen in de groene leefomgeving bij vergelijkbare windparken in andere gemeentes lopen uiteen van één tot ruim zeven ton!)

- *4.1 'Principe 10' – 'We koesteren onze agrarische sector'*: In de gemeentelijke inzet voor 'landsbelang' is het ook noodzakelijk om als gemeente extensivering en vrijwillige uitkoop te stimuleren, teneinde een bijdrage te leveren aan de landelijke CO2 opgave

- *4.1 'Principe 10' – 'Agrarische bedrijven krijgen ruimte voor groei, specialisatie, intensivering, enz.' :* Past dit in het beleid van provincie en overheid?

- *4.1 'Principe 10' – '5e bullet: Agrarische bedrijven uit de Streek mogen zich hervestigen in buitengebied'*: benadruk hierbij de noodzaak van (KGO) compensatie

- *5.2.4. Milieu en veiligheid' – 'We dragen bij aan de landelijke opgave Ruimte voor Defensie door uitbreiding van het munitiedepot, mits het Staphorster Bod wordt gerealiseerd'* : Aanvulling: geef aan dat hierbij alle wettelijke kaders zullen worden gevolgd met betrekking op natuurcompensatie NNN: dus lokaal (aansluitend of nabij), tijdig (moet beschikbaar zijn vóór de kap start), en volledig (wettelijk kader volgend).

- *'5.3.1. Agrarisch gebied – veenweidegebied'* – Aanvulling: over de Overijsselse veenweidestrategie en uitkomst van de andere trajecten m.b.t. veenweidebehoud wordt hier gezegd: het is 'aannemelijk' dat we die gaan verwerken in de omgevingsvisie. Dit is te zwak geformuleerd. Maak hier een strategisch besluit van en stuur hier actief op!

- *'5.3.3. Cultuurhistorie en erfgoed'* – Aanvulling: we sluiten aan bij de landelijke en provinciale opgave voor het versterken van de groenblauwe door-adering van het landschap om de huidige sterke afname van biodiversiteit tegen te gaan en weer te laten toenemen

- *'5.4.1. 'Zonne-energie'* – Aanvulling: de waterberging in Punthorst heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een waardevol natuurgebied met o.a. vele moerasvogels, een zonnepark hier is géén goed idee. Mocht dit er wel komen dan is tijdig ecologisch onderzoek en ruime compensatie ter plekke een strikte voorwaarde.

- *'5.4.2. 'Klimaatbestendigheid'* – Aanvulling: als acties worden genoemd 'groen in wijken' en 'afkoppelen regenwater'. Dit zijn goede acties maar veel te beperkt. Zet hierop sterker in en kom met een actief en concreet uitvoeringsprogramma met duidelijke tijdslijn. Stimuleer en ondersteun burgerinitiatieven, maak hier budget voor vrij.

- *'5.5.2. 'Zwarte Dennen'* – Aanvulling: zet ook in op behoud van het bosareaal!

- *'5.5.2. 'Aanbod buitengebied'* – Door munitiedepot worden de natuurwaarden in de boswachterij ernstig aangetast, tijdens de bouw is veel verstoring. In deze periode is een extra belasting door meer recreatie niet gewenst. 1. Compensatiegebied inrichten zodat deze zich kan ontwikkelen. 2. Pas ná ontwikkelen nieuwe natuur starten met boskap. 3. Pas ná bouw depot beoordelen hoeveel extra recreatiedruk het bos hier aankan.

- *'5.5.3. 'Bedrijfsterreinen – nieuwe ruimte creëren'* –Vraag: hoeveel hectare grond wordt hieraan besteed? Wat is de verhouding tot de vereiste hectares voor de natuurcompensatie rond munitiedepot? En voor nieuwe bedrijfsterreinen, voeg toe: vereiste groenblauwe door-adering en passende maatregelen Rode Lijst soorten.

- *'6.1.1. 1 - Deelgebied Staphorster Bod/Staphorst Zuid'* – Provincie wil weidevogels hier in stand houden, maar gemeente niet. Dus? *Pat-stelling*? Weidevogels moeten dan elders gecompenseerd worden, bijvoorbeeld aan oostkant bos. Ook initiatiefnemers moeten hier dan compenseren, neem dat in vergunningen op! (principe 3 blz 27, principe 6 blz 28)

- *'6.1.1. 4 – Deelgebied Platteland'* – Wat betreft 'Boswachterij en Reestdal': Voeg bij 'landschap en natuur' toe dat dit areaal behouden blijft, en haal punt 3 eruit, over 'beschermen van landbouw areaal', want dit is natuurbestemming.

- *Figuur 6.1* – in de legenda aanduidingen en op de kaart staan onjuiste omschrijvingen, namen en weergaves, onder anderen over NNN, Natura 2000 en andere natuurfuncties

14

[redacted]

Van: [redacted]@overijssel.nl>
Verzonden: vrijdag 23 januari 2026 10:25
Aan: [redacted]
Onderwerp: Reactie ontwerp omgevingsvisie Staphorst
Bijlagen: Ambtelijk advies ontwerp Omgevingsvisie Staphorst.pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Beste [redacted]

We hebben van jullie het ontwerp van de omgevingsvisie mogen ontvangen. Deze is ter visie gelegd vanaf 17 december 2025 tot en met 28 januari 2026.

Algemeen
In de omgevingsvisie zijn nog niet alle ambities uitgewerkt. Het betreft een 2.0 versie op hoofdlijnen en de bedoeling is om in 2026 slag te gaan met versie 2.1. Voor de verdere beleidsuitwerking worden programma's opgesteld. Het streven is om vanuit de versie 2.0 toe te werken naar uitsluitend een visie met programma's als beleidskader in 2032. Dit wordt door de gemeente in jaarlijkse actualisaties nader uitgewerkt. Dit is ook in lijn met de Beleidscyclus Omgevingswet die wij als provincie onderschrijven waarin we graag de samenwerking met u opzoeken!

Wij geven daarom ook hierbij onze eerste ambtelijke reactie (bijlage) op hoofdlijnen en zien graag de uitnodiging van de gemeente tegemoet voor de samenwerking op de verdere uitwerking van de omgevingsvisie en programma's waar we de doelen uit onze omgevingsvisie kunnen laten samenkomen met die van uw gemeente.

Hartelijke groet,

[redacted]

Eenheid Ruimte en Bereikbaarheid | telefoon 06-27 26 08 65
Provincie Overijssel | [redacted] D | [redacted] D [redacted] D

provincie Overijssel

Ambtelijke reactie provincie Omgevingsvisie Staphorst

Algemeen

Veel allerlei 'standaard' ambities, maar mis duidelijke keuzes voor. Er is sprake van 10 leidende principes (qua aard verschillen deze; op inhoud en op rol/ proces gericht)

Er is in H5 sprake van een 6 pijlers waarin de ambities zeer summier zijn beschreven (en specifiek voor die pijler; onduidelijk hoe deze zich tot elkaar verhouden) --> we zetten in op..., wij willen...stimuleren, maar het blijft bij algemeenheden van deze ambities

H6: gebiedsgerichte doorkijk waarbij bij deelgebied 4 genoemd wordt 'wat speelt er' en de opgaven voor veenweidegebied vanuit rijk en provincie. Gemeente is van mening dat de melkveehouderij in het veenweidegebied moet blijven behouden omdat veenpakket al dun is op veel plekken, maar een verdere motivatie staat er niet. Dit is erg summier en zal gemeente veel beter moeten motiveren.
Er staat dat men de landbouw/ agrarische sector wil faciliteren maar aandachtspunt is dat deze vooral liggen in de gebieden met gebiedsspecifieke opgaven. Hoe ga je dan faciliteren dat er voldoende aandacht is met de balans voor de opgaven in deze gebieden; hier staat niets over in de visie.

Per deelgebied is onduidelijk hoe de pijlers uit H5 zich tot elkaar verhouden en wat dit betekent voor keuzes.

Er is een milieueffectbeschouwing toegevoegd met 2 theoretische 'uiterste' scenario's: er is te lezen dat dit ook bedoeld is om te komen tot weloverwogen keuzes naar de toekomst toe. Dat maakt dat er nu nog onvoldoende keuzes en sturing in zit.

Er is is gekeken naar de 10 sturende principes en de invloed daarvan op N2000 gebieden. Omdat mijn afdronk is van de visie dat er niet echt duidelijke keuzes worden gemaakt, betekent dit dat vooral daar waar het gaat om de ambities voor wonen en veehouderij sprake is van risico's op het veroorzaken van significante gevolgen op N2000-gebieden Voor de rest is dit obv deze visie nog niet te voorspellen.

Het maken van de leefomgevingsfoto (0-meting) is van waarde want geeft inzicht in huidige situatie FL en een doorkijk naar de toekomst toe. Maar ook hiervoor geldt dat er geen keuzes gemaakt zijn/ worden. Bij de integrale conclusies van de verschillende sectorale thema's lezen wij bijvoorbeeld "Klimaatverandering zorgt voor toenemende hittestress, droogterisico en wateroverlast, vooral in het westelijk veengebied. Ruimtelijke ordening moet rekening houden met het complexe grond- en watersysteem en het hoogteprofiel". Echter tegelijkertijd ligt het primaat voor de agrarische sector in gebieden met extra uitdagingen maar wordt niet aangegeven hoe de gemeente hier dan verder beleidsmatig sturing aan wil geven.

Verkeer en bereikbaarheid

Algemene waardering
De paragraaf over bereikbaarheid en verkeersveiligheid is helder en bondig. Positief dat bereikbaarheid centraal staat (in plaats van mobiliteit) en dat de gemeente wandelen en fietsen wil stimuleren (5.6.3). Ook positief dat in andere delen van de omgevingsvisie aandacht is voor de

bereikbaarheid van voorzieningen met lopen en fietsen (5.1.3) en een leefomgeving die bewegen stimuleert (5.2.2). Voor een integrale benadering adviseren wij om relevante elementen uit andere paragrafen (zoals de huiskamers, voorzieningen, toegankelijkheid, gezondheid en klimaatmitigatie) expliciet te verbinden met de paragraaf 5.6 bereikbaar en verkeersveilig.

Opmerkingen en aandachtspunten

1. Definitie bereikbaarheid
    - Geef aan wat de gemeente verstaat onder 'bereikbaarheid'. Nu blijft dit onduidelijk.
    - Door fietsen, wandelen en lopen als aparte paragraaf te behandelen, lijkt het alsof de gemeente dit niet als onderdeel ziet van bereikbaarheid. OV wordt nadrukkelijk genoemd als alternatief voor de auto, terwijl de fiets dit voor korte afstanden vaak beter kan invullen. Wandelen wordt vooral in recreatieve context gebruikt en niet utilitair. Is dat een bewuste keuze?
2. Ontwikkelrichting benoemen
    - Knelpunten op bereikbaarheid- en mobiliteitsgebied (nu en in de toekomst) worden niet concreet benoemd. Daardoor is onduidelijk wat er nodig is om de ambities te bereiken.
    - Vermindering van verkeer op de Oude Rijksweg en weren van zwaar verkeer in het centrum van Staphorst zijn logische doelen, maar hoe wil de gemeente dit realiseren? Die vraag hoeft niet volledig in deze Omgevingsvisie beantwoord te worden, maar een ontwikkelrichting is wel wenselijk. En welke stappen de gemeente gaat zetten om de 'hoe-vraag' te beantwoorden. Dit geldt voor meer ambities.
    - Licht het vraagstuk rond de Stovonde en verplaatsing van A28-op- en afritten in deze paragraaf toe.
    - Voor de verplaatsing van de A28 op- en afritten is gemeente afhankelijk van het Rijk, en is het mede hierdoor geen zekerheid. Diverse benoemde ruimtelijke ontwikkelingen zijn hiervan afhankelijk. Hoe gaat de gemeente met deze afhankelijkheid/onzekerheid om? Welk alternatief plan/alternatieve ambities heeft de gemeente? Wat doet de gemeente in de tussentijd om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid op peil te houden?
3. Openbaar vervoer
    - Onder "behouden openbaar vervoer" worden wensen uitgesproken. 'Behouden' schrappen en eventueel vervangen door 'Ontwikkelwensen', dekt de lading beter.
    - Onderbouw de wens voor een treinstation, leg daarin ook de relatie met andere bereikbaarheidselementen. De locatieomschrijving komt niet overeen met de visiekaart (blz 56).
    - De gewenste ontwikkeling voor het gebied met extensieve bebouwing en extensief gebruik staat haaks op de realisatie van een station. Om goed te functioneren (en ook sociaal veiliger te zijn) heeft een station een hoog gebruik nodig wat alleen bij hogere bebouwingsdichtheden goed tot recht komt.
    - Maak duidelijk hoe de OV-ambities zich verhouden tot het beleid voor gratis parkeren (voor auto's?) (Paragraaf 5.1.3, 5.5.4).
    - Fijnmaziger busvervoer en automaatje liggen ver uit elkaar Voorstel: Alternatieve maatwerkoplossingen ipv alternatieven (zoals automaatje).
4. Verkeersveiligheid
    - Goed dat de gemeente verkeersongevallen wil verminderen. Hoe wil de gemeente dit doen?
    - Verkeersveiligheid vereist een integrale aanpak van veilige infra, educatie en voorlichting en verkeershandhaving. Met de introductie van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030 werken we aan '**risico gestuurd' verkeersveiligheid beleid**: proactief ongevallen voorkomen door de belangrijkste risico's in het verkeerssysteem aan te pakken.

- We kijken dus niet meer alleen naar ongevallen en slachtoffers, maar maken een risicoanalyse van specifieke delen van het wegennet: welke wegen zijn niet veilig ingericht en welke onveilige gedragingen zien we in een bepaalde regio.

5. STOMP-principe
   - Mooi dat STOMP wordt genoemd, echter alleen in relatie tot één specifieke locatie. Advies: veranker dit consequent in de visie en koppel het aan andere ambities, zoals:
     - Leefbaarheid en gezondheid (beweegvriendelijke omgeving)
     - Toegankelijkheid en nabijheid voorzieningen
     - Klimaatbestendigheid (ruimte voor groen)
6. Klimaat en mobiliteit
   - Mobiliteit ontbreekt in paragraaf 5.4 (Energie en klimaat) en klimaatmitigatie ontbreekt in paragraaf 5.6, terwijl verkeer meer dan de helft van het energieverbruik veroorzaakt. Hoe ziet de gemeente de koppeling tussen mobiliteit en klimaatdoelen? Dit onderwerp verdient nu al aandacht, niet pas in versie 2.1.
7. Woningbouwopgave
   - Welke bereikbaarheidsambities gelden bij nieuwbouw? STOMP is hier eenvoudiger toepasbaar dan in bestaande wijken.
8. Parkeren en ruimtegebruik
   - De visie benadrukt voldoende gratis parkeerplaatsen. Hoe verenigt de gemeente dit met groeiende ruimtedruk door groei van het aantal inwoners en andere ambities? Suggestie: verminder parkeervraag door lopen en fietsen aantrekkelijker te maken.
9. Passage over strategische ligging (paragraaf 3.4)
   - Deze passage mist de essentie. De strategische ligging blijft ook zonder inzet van de gemeente wel behouden. Het gaat de gemeente er waarschijnlijk om meer te profiteren van de strategische ligging en tegelijkertijd minder overlast ondervinden.
   - Niet duidelijk is waarom deze ligging tussen meerdere steden strategisch is. Elke kern in Nederland ligt tussen meerdere steden. Wat maakt het onderscheid voor Staphorst?
10. Overig:
    - Er wordt gestreefd naar een veilige, robuuste en rechtstreekse aansluiting op het munitiedepot. Onderbouwing ontbreekt waarom dit nodig is.
    - Het stimuleren van lopen, fietsen en OV-gebruik wordt alleen gekoppeld aan fysieke maatregelen Het zou mooi zijn als ontwikkelen van gedragsinterventies ter ondersteuning hier aan toegevoegd kan worden.
    - Bij de parkeernota staat: *Nota parkeerkengetallen (2018) Niet vindbaar*

Wonen/Stedelijk gebied

Onder principe 5 (blz. 27) staat: Bij nieuwe woonlocaties kijken we naar zowel inbreiding als uitbreiding rond de kernen, volgens de stedenbouwkundige doorvertaling en ons Meerjarenprogramma Wonen. Hier wordt verwezen naar "de stedenbouwkundige vertaling"- kennen wij die? En wat betekent dit (op hoofdlijnen)? En wordt "Meerjarenprogramma Wonen" opgevolgd door Volkshuisvestingsprogramma? Dan ook noemen in de Omgevingsvisie, zodat beleid duurzaam is.

De gemeente heeft een grote opgave wat betreft woningbouw: 1.000 woningen tot 2030 en daarna nog eens 1.000 tot 2040. De 1.000 woningen tot aan 2030 zijn er meer dan in de woondeal tot eind 2030 (680 woningen) - Waar komt deze extra opgave (wens) opeens vandaan? Uitgangspunt van betaalbaarheid is goed meegenomen, de gemeente heeft een inhaalslag te doen wat betreft de 30% sociale huur.

De paragraaf wonen (5.1.1) begint met 'we bouwen voor Staphorsters'. Het argument om jongeren, gezinnen en ouderen in de gemeente te behouden is prima, maar dit wil niet zeggen dat er geen ruimte is voor mensen buiten Staphorst. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ontwikkelingen zoals Slingenberg waar ook de aansluiting met Meppel gezocht kan worden. De focus op het ontwikkelen van meer verschillende woningtypen is voor de hele gemeente een mooi uitgangspunt.

Opvallend dat Schuthekkeweg en Slingenberg apart benoemd worden onder het kopje '33% meer woningen', is dit omdat hier meer woningen verwacht worden? Andere projecten worden daar ook niet apart benoemd?

Gemeente kan overwegen om Slingenberg een aparte gebiedscategorie te geven. Deelgebied platteland lijkt me niet gepast. De nieuwe inwoners zullen in de praktijk naar Meppel trekken. Een stedelijke typologie/kernkwaliteit zou hier misschien passend zijn. Door Slingenberg een eigen deelgebied te maken voorkom je dat de ontwikkeling van Slingenberg niet in lijn is met de Omgevingsvisie

In het stuk komt de positie in de regio niet echt terug, de verbinding met omliggende gemeente (en provincie Drenthe) wordt niet gemaakt terwijl die er vanuit het DSS wel zijn. Wel wordt er een verbinding gemaakt naar de REB 2040 (A28 corridor) en sponsstrategie van de Regio Zwolle.

Bedrijventerreinen

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat gemeenten Zwolle en Staphorst de "clustering van grootschalige bedrijvigheid op bovenregionale terreinen aansluitend op nationale corridors" uit de REB 2040 nader verkennen. De uitkomsten van de verkenning neemt Staphorst mee in volgende actualisatieronde van de omgevingsvisie.

In het document "Leefomgevingsfoto" is in 13.3.2. opgenomen dat Staphorst 75 hectare voor bedrijventerrein reserveert, waarmee er ruimte ontstaat voor meer bedrijven en extra werkgelegenheid. Hierbij wordt ook verwezen naar de REB 2040.
Qua onderbouwing behoefte is het belangrijk dat bij verdere uitwerking of actualisering van de Omgevingsvisie onderbouwd wordt hoe dit past binnen de regionale afspraken (REB 2040 en programmeringsafspraken bedrijventerreinen West-Overijssel).

In Hoofdstuk 4 (sturende principes) is onder principe 5 opgenomen dat de gemeente zich voor bedrijventerreinen op uitbreiding in het gebied ten zuiden van de [redacted] langs de A28, de Bullingerslag en de Esch 0.
Aandachtspunt is dat het gebied ten zuiden van de [redacted] onderdeel is van Weidevogelgebied.

Natuur en landelijk gebeid

Er is geen [redacted] waar 'Natuur' voorkomt. Waarom niet? In de inleiding wordt 'natuur' genoemd als 'doel'.Er staan veel verwijzingen in naar landschap en het behoud daarvan. Wellicht kunnen ze 'Basiskwaliteit Natuur' opnemen in de visie. Sluit ook aan bij blz. 33 'Directe woonomgeving vergroenen'.

Gebiedsgerichte doorkijk en visiekaart: In de Omgevingsvisie 2.0 wordt gewerkt met deelgebieden en welke opgaven de gemeente daar ziet. In hoofdstuk 3 Beschrijving van kernkwaliteiten worden voor het landschap verschillende gebieden beschreven, zoals het jonge ontginnenlandschap (Oost) en het slagenlandschap (West). Deze komen echter niet terug in de visiekaart en de deelgebieden, terwijl dit in de vorige omgevingsvisie 'Staphorst voor Elkaar' wel was geduid. De opgaven in deze

landschappen zijn heel verschillend. Het slagenlandschap is onderdeel van veenweidegebied, het Ontginningenlandschap heeft zandgronden. Om in een gemeentelijk Omgevingsprogramma uitwerking te geven, is het aan te raden om dit als twee verschillende gebieden aan te duiden. Juist ook om concreet te maken hoe de melkveehouderij in veeweidegebieden behouden kan blijven, zoals in de Omgevingsvisie 2.0 beschreven staat.

In onze provinciale Ontwerp-Omgevingsvisie wordt ook een tweedeling gemaakt in Landbouwgebieden met gebiedsspecifieke opgaven en Landbouwgebieden met generieke opgaven. Dit heeft ook gevolgen voor de planologische mogelijkheden in deze gebieden. Ook daarom adviseren we om het uit te werken in twee verschillende deelgebieden.

Woningbouw in landelijk gebied

In de visie staat op twee plekken tekst over woningbouw in het landelijk gebied. Zowel onder 'ruimtelijke kwaliteit in woonsferen' als onder 'Ruimte voor initiatieven', waarbij o.a. ingezet wordt op inbreiden op bestaande erven. In onze provinciale Ontwerp-Omgevingsvisie wordt ook een tweedeling gemaakt in Landbouwgebieden met gebiedsspecifieke opgaven en Landbouwgebieden met generieke opgaven. Dit heeft ook gevolgen voor de planologische mogelijkheden in deze gebieden. Advies: ook de linten benoemen waar ruimte is voor kleinschalige (woon)initiatieven als dat niet kan op het bestaande erf (om toekomstperspectief voor de landbouw te behouden).

Klimaat

Water en bodem sturend lijkt niet voor te komen in de Omgevingsvisie. Dit is een van de leidende principes van provincie Overijssel. In Staphorst komt het niet terug als leidend principe. Er blijkt zelfs nergens dat het water en bodemsysteem wordt meegenomen in locatiekeuze en inrichting. Onder 5.3.2 worden een aantal water en bodemgerelateerde zaken genoemd. Hier zou ik verwachten dat locatiekeuze en inrichting worden genoemd en uitgewerkt.

Staphorst maakt onderdeel uit van de Regionale Sponsstrategie van Regio Zwolle. De sponsstrategie wordt in 5.3.1 onder het kopje veenweidegebied genoemd, samen met een aantal andere onderwerpen zoals de veenweidestrategie. Deze worden beschreven als externe context en lijken helaas niet uitgewerkt te worden in eigen beleid, terwijl deelgebied Vechtdal van de regionale sponsstrategie waar Staphorst onder valt al is afgerond. Dit is een gemiste kans.

Vanuit water-bodem en sponsstrategie de oproep om bij ontwikkelingen water en bodem integraal mee te nemen in gebiedsontwikkelingen. Binnen gebieden (zoals de Schuthekkeweg) is er vaak variatie in hoogte en liggen er zandruggen. Staphorst zou rekening moeten houden met deze elementen bij het inrichten van nieuwe woonwijken om wateroverlast te voorkomen. Bijvoorbeeld in Slingenberg heeft Meppel al in hoge dichtheid tot de provincie/gemeentegrens gebouwd. Als Staphorst dit gebied wil ontwikkelen de gemeente de gevolgen van extreme regen goed meenemen in het plannen van groen met waterfuncties.

Het is wel goed te zien dat Staphorst het concept van meerlaagsveiligheid onderschrijft. Gezien de locatie van Staphorst in relatie tot het hoofdwatersysteem is de oproep om meerlaagsveiligheid ook uit te werken voor (extreme) wateroverlast omdat juist hiervoor maatregelen in de inrichting kunnen worden genomen.

"Principe 7: In alle ruimtelijke vraagstukken houden we rekening met leefbaarheid en energie": Goed dat ze dit aangeven maar ik lees nergens dat ze rekening houden met het water en bodemsysteem.

Klimaatmitigatie: Een van de speerpunten van ons provinciale klimaatmitigatiebeleid is het voorkomen van CO2 uitstoot door inklinking van veenweide. Hier wordt niets over vermeld onder het kopje 5.4.1 klimaatmitigatie.

Klimaatadaptatie: 5.4.2 klimaatbestendigheid: dit kopje wordt wel heel mager besproken. Ik mis een visie op hoe ze klimaatadaptief willen worden. Klimaatadaptatie gaat veel verder dan het juiste groen op de goede plek (waarom geen ambitie om te vergroenen) en afkoppelen (ondanks dat dit een goed streven is). Ik zou hier graag vermeld zien dat Staphorst binnen RIVUS bezig is met de regionale uitwerking van de landelijke maatlat voor een groene, klimaatadaptieve gebouwde omgeving en dat ze deze ook in hun gemeentelijke beleid op gaan nemen. Ze kunnen zich hier ook laten inspireren door de provinciale Omgevingsvisie en het hoofdstuk over ruimtelijke adaptatie in ons Regionaal Waterprogramma.

Vitale functies: goed dat Staphorst hieraan denkt. Het zou goed zijn te vermelden welke vitale functies ze willen beschermen (de bovenregionale stresstest kijkt bijvoorbeeld veel breder dan DPRA).

Energie

Goed om te zien dat Staphorst in haar sturende principes (onder principe 7) aangeeft dat bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met effecten op het energiesysteem ("bij een ruimtelijke ontwikkeling waarbij er sprake is van gebruik, productie of transport van energie, houden we rekening met de effecten daarvan op het energiesysteem") en daarmee anticiperen op de wijzigingen in de concept Omgevingsvisie van Overijssel. In de visie zelf komt energie vooral terug in de zin dat er ruimte moet komen voor infrastructuur en opwek. Alleen onder Bedrijventerreinen (5.5.3) komt daaruit ook een opgave voort ("De activiteiten of bedrijven moeten bijdragen aan een slim en efficiënt energiesysteem, dat werkt met lokaal opgewekte en eventueel opgeslagen duurzame energie"). Het zou goed zijn om ook voor de opgaven rond woningbouw, mobiliteit en agrarische activiteit het verslimmen en efficiënter maken als ambitie op te nemen.

<u>Wind</u>

De genoemde hoeveelheden opwek (100 PA wind, 50 zon en 120 energyhub) zijn onderling niet in overeenstemming. De afzonderlijke doelen zijn anders dan het totale doel.

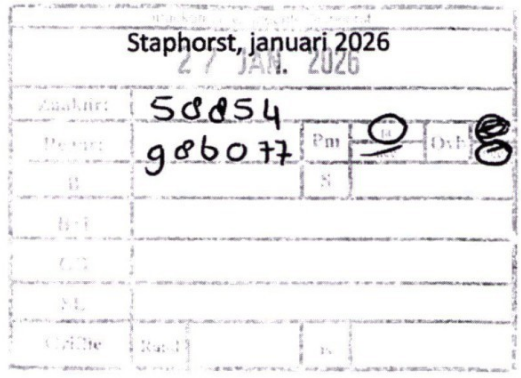
Grootschalig wind: 100 GWh is de Programmeringafspraak (PA). Hoe worden nieuwe initiatieven gezien? Zijn die onderdeel van deze 100 of kunnen die erbovenop komen. (dit laatste heeft de voorkeur vanuit provinciaal oogpunt).

6.1.1 Prioritering: Hier staat een opsomming van prioritering vanuit perspectief Staphorst. Dit gaat volledig voorbij aan de Omgevingsverordening Overijssel (bv tav art 4.108a voorkeursgebieden wind).

15

Aan de gemeente Staphorst

Staphorst, januari 2026

Betreft: zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie

Geacht College,

Wij leggen onze zienswijze op het Ontwerp Omgevingsvisie aan u voor. De zienswijze is opgesteld aansluitend op de Hoofdstuk indeling van de visie.

Uitwerking en doorwerking van de Omgevingsvisie

Wij willen onze zorg uitspreken over de procedure, processen en besluitvorming voor het opstellen en uitwerken van de visie en de door vertaling daarvan naar programma's en plannen om de gewenste fysische leefomgeving te realiseren. Onze indruk is dat deze aanpak erg ingewikkeld, veel tijd vragend en daarmee kostenverhogend is waarbij de feitelijke invulling in het gedrang komt. Het door ontwikkelen van de programma's tot 2032 (!) vinden we eigenlijk onaanvaardbaar. Wij verzoeken u meer ambitie en veel meer efficiëntie in werkgangen te betrachten waarbij per saldo alle programma's binnen twee jaar zullen zijn afgerond.

Beschrijving van kernkwaliteiten

Bij het beschrijven van de kernkwaliteiten gaat het niet alleen om wat je wil behouden maar ook om wat aan kwaliteiten kan/moet worden hersteld of versterkt. Wij verzoeken u de visie op dit punt nadrukkelijk verder uit te werken. Met betrekking tot het beekdallandschap van de Reest willen we onder de aandacht brengen dat bij het onderdeel Vledders en de Leijer Hooilanden specifiek ook natuurontwikkeling moet worden benoemd. In de visie wordt goed aangegeven dat de groene inbedding van de dorpen en linten voor het welbevinden van de bevolking van groot belang is. Ten aanzien van de nieuwe ontsluiting vanaf de A 28 willen we opmerken dat de realisatie daarvan goed in het houtsingellandschap dient te worden ingepast en landschappelijk verlies dient te worden gecompenseerd. De nieuwe aansluiting vergroot de kans op forse toename van (sluip)verkeer naar het Staphorsterbos, de Vledders en Leijer Hooilanden en het Reestdal. Passende mitigerende maatregelen zijn nodig om deze verkeersstromen in goede banen te leiden.

Principes voor gezamenlijk handelen

We ondersteunen in zijn algemeenheid de geformuleerde principes. Uw rol als rentmeester van de fysieke omgeving onderschrijven wij ten volle. Zorgvuldig omgaan met de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie betekent niet alleen het behoud daarvan maar ook herstel en compensatie als die waarden om wat voor reden dan ook verdwijnen of in het gedrang komen. Deze waarden dragen belangrijk bij aan het welbevinden van de bevolking en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Wij verzoeken u deze essentie expliciet in de Omgevingsvisie op te nemen.

Ambities voor de fysieke leefomgeving

In zijn algemeenheid onderschrijven we de geformuleerde ambities. Wel hebben we een paar aandachtspunten en twee ambities die wij als pijler zouden willen toevoegen.

Wij zijn geen voorstander voor het verdichten van de bebouwing aan de noordkant van de Lankhorsterweg teneinde de landschappelijke waarden van het Reestdal zo gaaf mogelijk te houden. Wel zien we mogelijkheden voor de vorming van landgoederen in het Reestdal van de oostelijke gemeentegrens tot aan Halfweg die belangrijk bijdragen aan het versterken van de natuur en landschapswaarden.

Natuur vormt na landbouw de belangrijkste geografische functie in het landelijk gebied van de gemeente. Het belang van deze functie verdient vastlegging is een aparte pijler. Daarbij gaat het om behoud van natuurwaarden en om herstel en toereikende compensatie als die waarden worden geschonden dan wel verloren zijn of dreigen te worden. Twee ontwikkelingen zijn van essentieel belang: de realisatie van het munitiedepot en de gevolgen van de stikstofdepositie.

In de Omgevingsvisie wordt aangegeven dat ruimte moet worden gegeven aan Defensie en dat we een belangrijke bijdrage willen leveren aan de nationale veiligheid. Maar de gevolgen daarvan voor de natuur zijn zeer ingrijpend. Defensie heeft zelf berekend dat voor 97 ha aan natuur moet worden gecompenseerd. Het is voor de gemeente essentieel zowel voor het behoud van de natuur als wel voor behoud van de recreatieve mogelijkheden voor de eigen bevolking dat deze compensatie aansluitend op het Staphorsterbos in de verbindingszones naar het Reestdal, Vledders en Leijer Hooilanden en het Carstenbos wordt ingevuld. Eventueel zou een deel kunnen worden gecompenseerd in de verbinding van het Staphorsterbos naar het Haarbos bij Balkbrug.

Natuur heeft in sterke mate te lijden aan de gevolgen van de stikstofdepositie. Dit is zoals bekend een probleem die op landelijk niveau én in provinciaal verband gebiedsgericht moet worden opgelost.

Een aparte pijler verdienen ook de bermen, aansluitende sloten en wegbeplantingen vanwege het grote ecologische en recreatieve belang. Ze vormen belangrijke kleinschalige ecologische en landschappelijke verbindingen waarvan de betekenis niet moet worden onderschat mede ook gelet op de omvang hiervan. Deze elementen moeten worden gekoesterd. Het ecologisch beheer moet zijn gericht op in het gebied passende bloemrijke berm en slootvegetaties. Bloemrijke bermen en sloten en mooie wegbeplantingen dragen belangrijk bij aan de mogelijkheden voor aantrekkelijk recreatievormen en daarmee het bevorderen van het gezond welbevinden van de bevolking.

Gebiedsgerichte doorkijk

Ons standpunt m.b.t. het munitiedepot is u bekend. Los daarvan vinden wij het zeer ongewenst om verdere industrialisering mogelijk te maken ten zuiden van de Gorterlaan en ten oosten van de spoorlijn. Dit gebied verdient rust en is een uitloopgebied voor de fauna vanuit het Staphorsterbos. Bovendien is een industriële invulling landschappelijk niet passend.

Behoud van de kernkwaliteiten in de natuurgebieden maakt compensatie van verlies aan natuurwaarden, zoals bij de realisatie van het munitiedepot, in dit deelgebied absoluut noodzakelijk. Het meest zuiver is de compensatie te regelen vóórdat het depot wordt gerealiseerd.

Wij zijn zo gewenst graag bereid onze zienswijze toe te lichten. Ook spreken we de bereidheid uit in het verdere proces voor het opstellen en uitwerken van de Omgevingsvisie te willen participeren.

Met vriendelijke groet,

Natuurbeschermingsvereniging IJhorst – Staphorst e.o.

[redacted] voorzitter

[redacted] ecretaris

16

Geacht college,

De bijenvereniging van Staphorst spreekt haar waardering uit voor de aandacht die in de Omgevingsvisie wordt besteed aan landschap, agrarisch gebied, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Deze thema's sluiten nauw aan bij het belang van bestuivende insecten voor natuur, landbouw en de leefbaarheid van onze gemeente.

Waardevolle uitgangspunten in de visie

Wij onderschrijven de inzet op het behoud van landschappelijke kernkwaliteiten, zoals:

- het houtsingelgebied,
- het beekdallandschap van de Reest,
- het agrarisch cultuurlandschap.

Deze structuren vormen essentiële leef- en foerageergebieden voor wilde bestuivers. Wij ondersteunen daarom van harte het principe dat nieuwe ontwikkelingen een positieve bijdrage moeten leveren aan natuur en milieu. Als vereniging nemen wij graag deel aan verdere gesprekken over deze thema's.

Bijdragen vanuit de Imkervereniging

Vanuit onze expertise zien wij diverse kansen om de beoogde kwaliteitsverbetering te versterken. Voorbeelden daarvan zijn:

- het aanplanten van meer lindebomen in Rouveen;
- het stimuleren van fruitbomen in voortuinen langs de Streek, als onderdeel van het historische dorpsbeeld;
- herstel van elzensingels en andere landschapslijnen;
- aandacht voor snoeibeleid bomen (wilgen en lindes)
- verbetering van biodiversiteit in bermen en langs sloten.

Noodzaak van concretisering van biodiversiteitsdoelen

Wij vragen wel nadrukkelijk om een verdere **concretisering** van de biodiversiteitsambities in de uitvoering van de visie. Wij bevelen aan om in de uitwerking via omgevingsprogramma's onder meer op te nemen:

- behoud, herstel en ecologisch beheer van bloemrijke bermen, slootranden en houtsingels;
- bij- en bestuivervriendelijk beheer en aanplant van openbaar groen;
- aandacht voor de effecten van verstening op insectenpopulaties;
- structurele betrokkenheid van lokale imkers bij monitoring, beheer en uitvoering van "groen".
- Compensatie van "groen" binnen de gemeentegrenzen als "groen" toch weg moet

Bestuivers als indicator voor omgevingskwaliteit

De ambities in de Omgevingsvisie voor een gezonde leefomgeving en een toekomstbestendige agrarische sector bieden een goed aanknopingspunt om bestuivers te gebruiken als **indicator voor omgevingskwaliteit**. Dit draagt bij aan een betere balans tussen ontwikkeling en behoud en versterkt het karakter van Staphorst als groene en leefbare gemeente.

Slot

Wij vertrouwen erop dat onze zienswijze wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie. De Imkervereniging denkt graag actief mee in vervolgstappen en verdere gesprekken.

Hoogachtend,
Bestuur bijenvereniging Staphorst

Geachte [redacted]

Graag brengen wij namens het Rijksvastgoedbedrijf en het Ministerie van Defensie onderstaande zienswijze op de Omgevingsvisie onder uw aandacht.

De zienswijze betreft de tekst in paragraaf 6.1.2. Over Staphorst Zuid en betreft een vervanging van onderstaande tekst:

In het oostelijk deel kijkt Defensie naar een mogelijke uitbreiding van het munitiedepot, inclusief verplaatsen van de op- en afritten op de A28 en de aanleg van een spoortunnel bij de overweg [redacted]

Door de navolgende tekst:

In het oostelijk deel is de uitbreiding van het huidige munitiedepot in Staphorst naar een grootschalig munitiedepot in december 2025 vastgesteld door het kabinet. Een veilige, robuuste en rechtstreekse aansluiting op het hoofdwegennet (A28) en een veilige spoorwegovergang is nodig voor de omgeving, voor het verbeteren van de omgevingsveiligheid en voor de beleving daarvan. Hierdoor kunnen de kernen van de gemeente Staphorst in de toekomst meer dan nu worden ontzien van militair munitietransport en overige zwaar transport. Om dit te bereiken is het Staphorster bod het uitgangspunt voor de realisatie van de grootschalige munitieopslag. Defensie, provincie Overijssel en de gemeente Staphorst trekken hierin samen op en maken afspraken over programmatische aanpak.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

DGB/Leefomgeving, Ministerie van Defensie

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

(18)

LTO noord

Afdeling West Overijssel

t: 088 888 6666
e: [redacted]@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Postadres:
Postbus 240
[redacted] Zwolle

Hoofdkantoor:
Dr. Stolteweg 2
[redacted] Zwolle

Gemeente Staphorst
t.a.v. College van burgermeester en wethouders
[redacted]

Datum: 28-01-2026

Betreft: **Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie 2.0**

Geachte [redacted]

Op 17 december 2025 heeft u de ontwerp-Omgevingsvisie gemeente Staphorst 2.0 ter inzage gelegd en biedt u belanghebbenden de mogelijkheid om hierop een zienswijze te geven. We willen u hartelijk bedanken voor deze mogelijk en willen er ook graag gebruik van maken.

Als LTO Noord afdeling West Overijssel behartigen we de belangen voor onze agrarische leden. Dit zijn ondernemende agrarische ondernemers die hun plek in de samenleving verdienen. Ze zijn een belangrijk onderdeel van de ondernemende gemeenschap in de gemeente Staphorst zoals dit zo mooi bij de inleiding van de kernkwaliteiten benoemd wordt. Vanuit dit perspectief hebben wij de ontwerp-Omgevingsvisie ook benaderd. In deze zienswijze benadrukken we wat bijdraagt aan het ondernemerschap van onze leden. Maar we benoemen ook waar de visie schuurt of er ruimte is voor verbetering. We proberen zoveel mogelijk de structuur van uw visie te volgen in onze zienswijze. Wanneer we verwijzen naar paragraafnummers dan hanteren we de nummering zoals in het Gemeenteblad 2025 nr. 551151 van 17 december 2025 (deze wijkt af van het document bij de raadsstukken).

Kernkwaliteiten (H3)

De gemeenschap in de gemeente Staphorst is een ondernemende gemeenschap. Terecht wordt benoemd dat de ondernemersgeest en voldoende ruimte voor bedrijven een kenmerk is wat behouden moet blijven (§3.5). Maar ondernemerschap vind je niet alleen op bijvoorbeeld het bedrijventerrein. Het ondernemerschap zit sterk verankerd in de agrarische sector in de gemeente Staphorst. Wanneer het over ondernemerschap gaat in uw visie dan zou het hier ook over de agrarische sector moeten gaan. Wat ons betreft zou de agrarische ondernemersgeest en voldoende ruimte voor agrarische bedrijven een kenmerk moeten zijn die we willen behouden.

Behoud van voldoende ruimte voor agrarische bedrijven raakt ook het thema "wonen in het landschap' (§3.4). De ervaring leert dat de combinatie van agrarische bedrijven en particuliere woningen vaak leidt tot lastige situaties. Wat ons betreft zou de ruimte voor het toevoegen van woonfuncties in het buitengebied zeer terughoudend mee omgegaan moeten worden. Het creëren van nieuwe kleine enclaves zijn we fel tegenstander van. Het transformeren van vrijkomende agrarische bebouwing tot woonlocaties zou enkel toegestaan moeten worden wanneer er overduidelijk geen hinder voor omliggende bedrijven te verwachten valt. We roepen u op om het 'nee-tenzij' principe te hanteren.

Principes voor ons gezamenlijk handelen (H4)
U hanteert een aantal sturende principes. We vinden het mooi om te lezen dat het eerste principe over rentmeesterschap gaat. In de agrarische sector is rentmeesterschap verweven met het ondernemerschap. De lange termijn voor ogen en denken in generaties. Hier hoort ook vertrouwen, verantwoordelijkheid nemen en geven en soms dingen los laten bij zoals in het tweede principe beschreven. Er komt veel op de agrarische sector af en als agrarische ondernemers moeten we hierin onze weg vinden. We vinden het daarom ook mooi om te lezen dat bij het tweede principe ruimte gegeven wordt om als agrarische ondernemer aan creatieve oplossingen te werken. Ook al gaat dit soms anders dan van te voren bedacht.

Het tiende principe gaat over het koesteren van de agrarische sector. Bij elke stip van de opsomming bij dit principe willen wij graag het nodige met u delen. Daarom gaan we ze puntsgewijs bij langs

Stip 1 We spreken onze waardering uit voor de prominente positie van het coöperatief plan Staphorst waar wij als LTO ook onze bijdragen aan hebben mogen leveren.

Stip 2 Ook zijn we content met het principe dat agrarische bedrijven de ruimte krijgen om zicht te ontwikkelen. We denken dat het goed is om in uw visie ook nadrukkelijker te benoemen dat u ruimte geeft voor het aanpassen van bedrijven aan nieuwe ontwikkelingen. Denk hierbij aan stalaanpassingen/-uitbreidingen voor dierenwelzijn. Maar ook aan technieken voor het verwaarden van mest zoals monomestvergisting of de productie van kunstmestvervangers. Waar we minder content mee zijn is dat expliciet vermeld wordt dat enkel de ruimte geboden wordt aan grondgebonden landbouw. Niet dat wij tegen grondgebonden landbouw zijn. Maar we vragen ons af als u wel duidelijk heeft wat u daadwerkelijk zegt met deze formulering. We belichten dit vanuit 3 punten:

- In de gemeente Staphorst zijn een heel aantal bedrijven actief in niet of beperkt grondgebonden sectoren. Denk aan pluimvee- varkens- vleeskalveren- of in sommige gevallen geitenbedrijven. Stuk voor stuk zijn dit prachtige bedrijven. Maar met de gekozen formulering zegt u impliciet dat u deze bedrijven geen ruimte meer wil geven. Voor ons is een dergelijke keuze onacceptabel.
- De gekozen formulering biedt ook ruimte voor plantaardige sectoren. Wij zijn er voorstander van om deze ruimte te bieden. Een deel van de grond in de gemeente Staphorst is ook geschikt voor akkerbouwteelten. Juist de mix van akkerbouw en veehouderij kan een versterking zijn van de agrarische sector.
- Landelijk speelt een discussie over een wettelijke norm voor grondgebondenheid voor de melkveehouderij. Het lijkt ons goed als deze discussie geen onderdeel wordt van uw visie. Om hier bij weg te blijven adviseren we om te kiezen voor de term 'landbouw met een grondgebonden karakter' wanneer het over grondgebonden landbouw gaat. Hiermee voorkomt u dat er een link gelegd wordt tussen een eventuele landelijke norm en uw visie.

Stip 3 Er komt de komende jaren de nodige agrarische bebouwing vrij waarvoor voor een deel naar een andere bestemming gezocht wordt. We vragen u om in uw visie op te nemen dat er geen negatieve gevolgen voor de omliggende agrarische bedrijven mogen zijn van deze herbestemming. Naar onze mening is een voorzichtige houding op zijn plaats. Een klein praktisch punt: er wordt verwezen naar hoofdstuk 4 maar we vermoeden dat er hoofdstuk 3 bedoeld wordt.

Punt 4 We onderschrijven de randvoorwaarde dat andere activiteiten geen negatieve uitwerking op bestaande agrarische bedrijven mogen hebben.

Punt 5 Agrarische bedrijven uit 'De Streek' mogen zich hervestigen in het buitengebied. Op zich is dit een mooie ambitie maar we vragen ons wel af als er praktisch bekeken voldoende ruimte in het buitengebied hiervoor is. We vragen u om hier kritisch naar te kijken zodat er ook realistische verwachtingen gewekt worden.

Daarnaast lijkt het ons goed om hier helder aan te geven wat de ondergrens is van wat u nog als agrarisch bedrijf beschouwd. Door hier niet helder over te zijn gaat er discussie ontstaan.

Punt 6 Vermeld wordt dat kleine windmolens geplaatst mogen worden binnen de gestelde kaders. Het is bekend dat hoe hoger de windmolen hoe eerder deze rendabel wordt. Het lijkt ons goed om hier het woord 'kleine' weg te halen. Dan gaat het ook nooit conflicteren met de opgestelde kaders. En wanneer de kaders een hogere masthoogte toelaten dan kan deze ruimte ook direct benut worden.

Hoofdstuk 5 Ambities voor de leefomgeving

In dit hoofdstuk met ambities werkt u met pijlers. We behandelen in deze zienswijze de relevante pijlers.

D *1 Wonen en voorzieningen* De huisvesting van arbeidsmigranten blijft in veel gemeenten een lastig dossier. U legt de verantwoordelijkheid in de eerste plaats neer bij de werkgevers die gebruik maken van de diensten van deze migranten. Dit onderschrijven we. Echter stelt u verder weinig eisen behalve een menswaardige huisvesting. Over deze beperkte hoeveelheid eisen maken we ons zorgen. Want dit biedt ruimte voor afwenteling. Zo is het mogelijk om arbeidsmigranten die op het bedrijventerrein ingezet worden, gehuisvest worden in het buitengebied. Geen lusten maar wel eventuele lasten. Het lijkt ons meer dan redelijk dat u ook eisen stelt aan een relatie tussen de locatie waar de migranten werkzaam zijn en waar ze gehuisvest worden.

Op het thema wonen willen in het bijzonder aandacht vragen voor de woonsituatie op agrarische bedrijven in de fase rond de bedrijfsoverdracht. Veel agrarische bedrijven zijn familiebedrijven en vaak is er een fase dat zowel opvolger als overdrager actief zijn op het bedrijf. En het is praktisch als beiden op het erf wonen. Daarom vragen we u om ruimte te bieden aan tijdelijke woonoplossingen ter ondersteuning van de transitieperiode rond de bedrijfsoverdracht.

D *2 Gezond, sociaal en veilig* Binnen deze pijler maken we ons vooral zorgen over het thema geurhinder. U geeft aan de geurhinder in balans te willen brengen met de leefomgeving met daarbij ruimte voor de agrarische sector. Dit klinkt natuurlijk mooi maar de praktijk is vaak lastig. Want de praktijk is vaak dat andere ruimtelijke ontwikkelingen groeien binnen de invloedcirkels van het agrarische bedrijf. Daarbij komt dat normen naar verwachting strenger worden en dat de beleving van burgers soms anders is dan wettelijke normen. We twijfelen er niet over dat u de beste intenties heeft. Maar we maken ons wel zorgen over hoeveel van die goede intenties daadwerkelijk waargemaakt kunnen worden.

D *3 Agrarisch gebied, water, bodem en landschap* We waarderen dat onderdeel van deze pijler is dat u het beste voor heeft met het agrarische familiebedrijf en dat u waar mogelijk deze wilt ondersteunen om een antwoord te kunnen geven op de opgaven die op de agrarische sector af komen. Zelfs wanneer dit buiten uw eigen verantwoordelijkheid als gemeente ligt. Dit bevestigd dat u de waarde van de agrarische sector voor de gemeente inziet.

De uitwerking van de plannen voor het veenweidegebied gaan grote gevolgen hebben voor het veenweidegebied in de gemeente Staphorst. We waarderen het dat u het voornemen heeft om in een actualisatie van de Omgevingsvisie de uitkomst van het koplopersproject Buut'n gebied Rouveen te betrekken. Hiermee geeft u erkenning aan de ondernemers binnen dit project die het initiatief hebben getoond om zelf een stap vooruit te zetten. (Misschien ten overvloede: we willen u ook nog wijzen op de activiteiten die binnen de VIP-NL proeftuin plaatsvinden). Ook willen we onze waardering uitspreken over uw nuchtere kijk op het veenweidedossier. De agrarische sector blijft inderdaad de drager van het veenweidegebied en waar het veenpakket al dun is moeten we zoals u stelt niet buitensporige maatregelen gaan nemen.

D *4 Energie en klimaat* De ambitie is om in 2025 aardgasvrij te zijn. Hiervoor is een rol voor mestvergisting weggelegd. Hier ligt zeker potentie en we onderschrijven dat de mestvergisters hierin een belangrijke rol kunnen spelen. Maar we willen er ook op wijzen dat het niet altijd mogelijk is om het gas uit een mestvergister als groen gas of biogas te benutten. Dit zit hem in het gegeven dat biogas opwaarderen naar groen gas kostbare investering vraagt. En ook bestaat lang niet altijd de mogelijkheid

om biogas rechtstreeks te benutten. In die situaties kan het gas omgezet worden in elektriciteit en daarmee naast zon en wind een bijdrage leveren aan de ambitie van 'energieneutraal in 2050'. Om de potentie van mestvergisting te benutten vragen we u om waar nodig extra inzet te plegen op het faciliteren van de vergunningverlening, kennisdeling maar ook op het realiseren van de benodigde infrastructuur en het eventueel bij elkaar brengen van partijen (leveranciers-afnemers).

Wanneer het gaat over de opwek van zonne-energie dan onderschrijven we geheel de ambitie dat er geen landbouwgrond opgeofferd moet worden voor zonnevelden. Landbouwgrond is schaars en er zijn andere locaties voor de opwek van zonne-energie beschikbaar.

D *5 Sterke lokale economie* Op het gebied van toerisme en recreatie (§5.6.2) wordt onder andere ingezet op fietsen in het buitengebied. Wij snappen dit vanuit het oogpunt dat het buitengebied prachtig is. Maar we maken ons wel zorgen over de verkeersveiligheid waarbij fietsers en landbouwverkeer doorgaans gebruik maken van dezelfde wegen. Dit kan gevaarlijke situaties opleveren. We vragen om bij invulling van deze ambitie nadrukkelijk het aspect verkeersveiligheid mee te nemen.

Er wordt een organische groei van het circulair energielandschap nagestreefd tot 30 ha(§5.6.3). Het huidige vastgestelde landschap is 24 ha groot. We vragen ons af waar deze groei tot 30 ha vandaan komt? Liggen hier al concrete ambities van grondeigenaren? Of moet de groei tot maximaal 30 ha als een harde grens voor de komende decennia gezien worden?

Algemeen n.a.v. diverse pijlers De gemeente Staphorst is een ondernemende gemeente en dat betekend dat er veel ambities zijn. Dat er veel ambities zijn is positief. Tegelijkertijd hebben deze ambities wel een gemeenschappelijk kenmerk wat ons zorgen baart. Namelijk dat de meeste ambities ten kosten gaan van het areaal landbouwgrond. En dat terwijl de landbouw voor alle opgaven waar ze mee te dealen heeft juist de grond zo hard nodig heeft. We snappen dat dit voor u ook een dilemma is. Maar tegelijkertijd willen we u oproepen om ook kritisch te blijven. Geef in de afweging bij ruimtelijke plannen het verlies aan areaal landbouwgrond een zwaardere weging en kijk naar creatieve ruimtebesparende oplossingen.

Hoofdstuk 6 Gebiedsgerichte doorkijk en visiekaart

In dit hoofdstuk wordt per deelgebied een doorkijk gemaakt. Bij de doorkijk van een aantal deelgebieden willen wij graag een aantal opmerkingen maken.

Staphorst zuid (§6.1.2) Dit deelgebied staat vrij ruim ingetekend. We willen u vragen om hier kritisch naar te kijken en waar mogelijk delen toe te voegen aan het deelgebied 4 (Platteland).

Een ander aspect is dat weidevogels in dit gebied volgens de gemeente een lagere prioritering hebben dan volgens de provincie. Met alles wat in dit gebied gepland staat is deze andere kijk op de prioritering ook niet verwonderlijk. Echter zouden we u wel willen vragen om zo snel mogelijk met de provincie in overleg te gaan zodat de gemeentelijke en provinciale visie niet conflicterend met elkaar zijn.

Platteland (§6.1.5) In deze paragraaf gaat het onder andere over het veenweidegebied. In hoofdstuk 5 bij pijler 3 hebben we onze visie hierop al met u gedeeld. Daarom zullen wij dat hier niet nogmaals herhalen. Waar we wel een opmerking over willen maken is dat hier specifiek over het behouden van de melkveehouderij in het veenweidegebied gesproken wordt. Op andere plaatsen in de visie wordt een bredere definitie gehanteerd en naar onze mening zou hier in zijn algemeenheid over de 'agrarische sector' gesproken kunnen worden.

Tot slot

Wij willen u tot slot complimenteren voor uw visie. Het ademt terecht een positieve grondhouding uit ten opzichte van de agrarische sector. Een sector die de drager is van een groot deel van het grondgebied van de gemeente Staphorst en ook verweven zit in de gemeenschap. We hopen dat de punten uit deze zienswijze inspiratie geven voor een nog verdere verbetering van de ontwerp-Omgevingsvisie. We willen graag met u in gesprek blijven als het gaat over voorliggende visie of komende actualisaties van de visie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Secretaris LTO Noord afdeling West Overijssel
D [redacted]*@ltonoord.nl*

19

Beste [redacted]

[redacted] oktober jl.
Hierbij een samenvatting op schrift met de onderwerpen die we besproken hebben.

Wij bewoners van Rouveen-West (buurtschap De Boompies) hechten aan een fijne leefomgeving, voor ons, maar ook voor de generaties na ons. Een leefomgeving die ons is nagelaten door generaties voor ons. Dat is op enkele plaatsen langs 'de streek' nog duidelijk te zien. Het vormt, samen met de bewoners, de cultuur en economie de ziel van Staphorst. Zoals bijvoorbeeld de oude binnenstad met haar architectuur en geschiedenis voor een belangrijk deel de ziel van Zwolle vormt. We maken ons zorgen over het behoud ervan.

We volgen het nieuws en de beraadslaging vanuit de gemeente Staphorst. Komende decennia zal Staphorst, en dus ook ons deel van het dorp, veranderen. Wij juichen (economische) ambitie toe, maar hechten ook aan traditie, cultuur, natuur en een fijne leefomgeving omdat we ervan overtuigd zijn dat dit belangrijke pijlers onder de economische ambities moeten zijn. In Staphorst gaan traditie en ambitie immers hand in hand: het een kan niet zonder het ander.

Centraal staat voor ons de vraag:
Hoe geven we ons dorp door aan onze kinderen en kleinkinderen?
De keuzes van nu hebben impact op de leefomgeving van hen.

We hebben dat besproken aan de hand van deze onderwerpen:

1. **Het behoud van het dorpsgezicht en de monumentale waarde van 'de streek', en met name buurtschap 'De Boompies' met vele (rijks)monumentale boerderijen.**

   Hoe gaan we verrommeling, verschraling en nivellering (ten opzichte van andere bebouwing) tegen en hoe blijft 'de streek' het kroonjuweel van Staphorst? Zijn politici en beleidsmakers zich er voldoende van bewust dat in de monumentale boerderijen de wortels liggen van de groeiende en bloeiende economie van nu en in toekomst? En dat het op sommige plaatsen langs de Streek in razendsnel tempo verdwijnt? Het dorpsgezicht en de monumentale waarde van de streek is in de afgelopen eeuwen ontstaan en vraagt om langetermijnvisie en consistent beleid over wat er wel niet aan de streek kan en mag om het door te kunnen geven aan de geslachten na ons.

2. **De 'verindustrialisering' van ons platteland door het verdwijnen van unieke landschapskenmerken maakt het tot een strakgetrokken polderlandschap.**

   Sloten worden gedempt, eeuwenoude zandpaden verhard, begroeiing verwijderd. Het leidt tot het verdwijnen biodiversiteit en de sporen in het landschap die zo kenmerkend zijn voor ons platteland én die ons, net als de streek, het verhaal van onze voorouders vertellen.

3. **De drukker wordende snelweg (A28) en zorgen over fijnstofuitstoot en geluidsoverlast**

Het is reeds bekend dat de geluidsnormen in een deel van Rouveen-West overschreden worden. Geldt dat ook voor de fijnstofnormen? Wat zijn voor omwonenden de gevolgen voor fysieke en mentale gezondheid, zijn daar onderzoeken naar geweest, en zo niet, kunnen die gedaan worden? De reële verwachting is dat de verkeersdrukte zal toenemen en ook verbreding van de A28 is in de (nabije) toekomst niet uit te sluiten. Zijn, ter bevordering van het dorpsgezicht, de gezondheid en het wooncomfort, verkenningen mogelijk voor het realiseren van een (groene) geluidswal die tevens als buffer tegen fijnstof fungeert?

4. **De lange termijnplannen (industriële) activiteiten op de gronden achter de snelweg, tussen de A28 en Nieuwleusen**

   Wat is de langetermijnvisie voor dit deel van Staphorst, en wat zijn de gevolgen voor de leefbaarheid van omwonenden, nu er een energie-industrie-terrein komt (bij Van Reel), er plannen zijn voor nieuwe windmolens, het bestaande munitiedepot fors wordt uitgebreid en er een doorkijk is voor uitbreiding van het industrieterrein richting de Lichtmis?

5. **Huisvesting voor (en beheersing van) arbeidsmigranten nabij de Lichtmis, plus de gevolgen voor de leefomgeving**

   Hoe wordt dit aantal beheerst, kan en gaat er uitgebreid worden en wat zijn de gedachten en overwegingen van de gemeente Staphorst inzake overlast voor de nabije omgeving, hoe blijven wij als omwonenden aangehaakt, geïnformeerd mochten en wijzigingen komen qua plannen? In hoeverre worden de ondernemers die van deze arbeidsmigranten profiteren verantwoordelijk gehouden voor een goede huisvesting van deze werknemers? Het ligt in de lijn der verwachting dat de projectontwikkelaar niet stopt na het afronden van dit project, maar zal inzetten op uitbreiding op hetzelfde terrein. Is daar al over nagedacht en hoe staat de gemeente daarin?

Voornoemde punten hebben onderling samenhang en hebben direct te maken met de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn van de gemeente Staphorst, oftewel: de omgevingsvisie. De komende jaren moeten er stevige knopen doorgehakt worden over ruimtelijke ordening in de gemeente Staphorst om alle ambities die er zijn waar te maken. Juist dan is het van groot belang dat we het unieke stukje Nederland dat de streek is koesteren en bewaren. Het is enorme kracht van Staphorst, het zijn de wortels die stevigheid geven aan de Staphorster gemeenschap, óók aan de ondernemers.

Wij zijn van mening dat het behoud van het dorpsgezicht en de cultuurhistorische waarde van de streek een toetssteen zou moeten waaraan alle visies, beleid en nota's getoetst moeten worden. Het is de kurk waarop al wat Staphorst groot heeft gemaakt drijft. Het is de enige tastbare verbinding met onze wortels voor ons en voor hen die na ons komen. Dat vraagt om duidelijke keuzen en consequent uitvoeren van het beleid dat uit die keuzes

voortkomt. Het betekent ook dat niet alles kan en dat je wellicht het beschermen van dat wat kwetsbaar en waardevol is moet prevaleren boven enkel economische groei.

We dagen de bestuurders uit om aan de hand van hun toekomstvisie voor Staphorst een verbeelding te maken van het Staphorst zoals het er in 2050 uit zou zien zodat ook zichtbaar is wat de impact van de keuzes van nu is.

20

Gemeente Staphorst
T.a.v. Burgemeester en Wethouders
[redacted]
[redacted]

IJhorst, 28 januari 2026

Onderwerp: Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Staphorst 2.0

Geachte [redacted]

Graag maak ik gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de'Ontwerp Omgevingsdvisie Staphorst 2.0'.

Probeer duidelijke taal te spreken
Allereerst wil ik u vragen om beter te letten op uw taalgebruik in de inleidende hoofdstukken van de visie, zodat ook minder geletterden de stukken enigszins kunnen begrijpen. Een greep uit de gebruikte termen: 'het fysieke domein', sturingsfilosofie, of de volgende zin op pagina 10 van de visie : '*Als bestaand beleidskader moet worden aangepast, worden bouwstenen voor het beleid gemaakt, waarbij het strategische gedeelte van het beleid wordt opgenomen in de omgevingsvisie en de doorwerking en maatregelen als zelfstandig element in de bouwsteen worden geformuleerd*'. Voor jullie misschien heel logisch maar ik haak met mijn HBO-opleidingsniveau wel een beetje af. Zoek op youtube even naar [redacted] Nederland is te hoog opgeleid' en je begrijpt wat ik bedoel. Ook de bijgevoegde figuren om de boel wat op te leuken raken kant nog wal zoals ze nu zijn opgenomen en dienen meer uitleg te krijgen onder de figuren. Gewoon even twee of drie zinnen uitleg. Zeker omdat gevraagd wordt om input uit de samenleving en u dit samen wilt doen met de inwoners, moet u toegankelijke taal blijven spreken, ook als het gaat om een visie, wat een bepaalde mate van abstractheid heeft.

Omgevingsvisie politiek gedreven?
In de nabije toekomst hebben we geen sectoraal beleid meer, maar wordt gewerkt met een omgevingsvisie, waarin de ambities zijn verwerkt in omgevingsprogramma's. Hoe kan ervoor gezorgd worden dat alle sectoren voldoende aandacht krijgen in Staphorst. De gemiddelde Staphorster geeft niet zo veel om de Schepping, maar is vooral geïnteresseerd in bedrijvigheid en veel ruimte voor de landbouw en nog meer winstbejag. Hoe kan sturing gegeven worden (ook in de prioritering van ambities) dat natuur niet het onderspit delft bij een dominante politieke rol voor de SGP in deze gemeente? In mijn optiek is natuurversterking en natuurherstel een zeer urgent verhaal, met de hoogste prioriteit. Ik verwacht niet dat de politiek daar ook zo over denk in Staphorst.

Participatieproces bij actualisatie omgevingsvisie
Kunt u aangeven hoe ver de rol in participatie kan gaan bij een dergelijk proces? Is het betrekken, aanhoren en dan de politieke wil volgen, of is er vanuit de ambtenaren echt ruimte om plannen te veranderen naar de wensen van betrokken personen of werkgroepen? En hoe kan dat er dan uitzien?

Grondbeleid en kostenverhaal
Bij de realisatie van natuur, vergroten natuurareaal of versterken van het landschap zal vrij snel aan te tonen zijn dat het een maatschappelijke waarde heeft. Het financieel rendement zal minder

snel inzichtelijk gemaakt kunnen worden. Betekent dat natuur daarmee in de visie altijd het onderspit delft?

Beschrijving kernkwaliteiten

Algemeen: Voeg een legenda toe aan de gebruikte kaar op pg.20. Nu te onduidelijk.

Dakzandgebied -Jonge heideontginningslandschap:

- Belangrijke kwaliteit zijn de zandwegen in dit gebied. Deze worden steeds zeldzamer door verdere asfaltering en de toepassing van halfverharding, terwijl zandwegen ontzettend belangrijk zijn voor insecten, waaronder, vele in bodemnestelende wilde bijen die sterk onder druk staan. Vanuit de Nationale Bijenstrategie moeten overheden binnen het kader van de Europese Natuurherstelwet de afname van insecten in 2030 een halt hebben toegeroepen. Daarvoor zijn juist ook de lagere overheden verantwoordelijk.
- Waarom is specifiek in de te behouden kwaliteiten 'de eikenrijen op perceelsgrenzen tussen de Beugelerveldweg en de bosrand van het Staphorsterbos' opgenomen? Dit lijkt haast een voorsortering op plannen die de gemeente heeft of plannen die de gemeente wil tegenhouden (bijv. compensatie van bos ivm de komst van een grootschalig munitiedepot). Men kan dit weglaten, want dit wordt in basis gedekt met het eerst genoemde punt en hoeft derhalve niet specifiek genoemd te worden.
- Indien zeer specifieke zaken ingebracht kunnen worden, wil ik voorstellen om de laanstructuur aan beide zijden van de Burgemeester van Wijngaardenstraat in het buitengebied op te nemen als kernkwaliteit door dat het functioneert als ecologische corridor van het IJhorsterbos, ten noorden van de Koedrift via het Carstensbos naar de Zwarte Dennen. Ik zou dit graag opgenomen zien. Mede omdat een eventuele toename van verkeer over de Burgemeester van Wijngaardenstraat te verwachten is met een nieuwe op-afrit bij de A28. Dit mag geen gevolgen hebben voor deze eeuwenoude laanstructuur met hoge ecologische waarde. Ditzelfde geldt voor de laanstructuren aan de Heerenweg. Mogelijk kan in de visie worden opgenomen dat behoud van oude laanstructuren een hogere prioriteit heeft, dan de snelheid op deze wegen. Een verlaging van de maximum snelheid is dan een logisch gevolg.

Dorpen en linten

- Vaak worden verbindingen met het landschap bij nieuwbouw uiteindelijk toch geschrapt vanwege tegenvallende ontwikkelkosten. De keuze is dan vrij snel gemaakt om toch die paar extra huizen te plaatsen (vaak te dicht op bestaande groen structuren) om de ontwikkelkosten te dekken. Hierdoor verdwijnt speel en leefgroen voor kinderen en bewoners. Hoe kan de visie dit beter borgen in de uitvoering?

Ons Ondernemerschap

- Voldoende ruimte voor bedrijven. Maar denk ook goed na over hoe je deze bedrijventerreinen inricht. Met een klein beetje meer ruimtebeslag kan je hier werken aan 'Werklandschappen' een afwisseling van waterpartijen, bomen en groen, waar het in de pauze goed vertoeven is. Dit resulteert in minder ziekteverzuim, een hogere productie, betere werksfeer, grotere aantrekkingskracht op werkzoekenden die graag werken in een mooie omgeving, ipv de traditionele, versteende bedrijventerreinen.

Zondagsrust

- Omdat IJhorst binnen de gemeente Staphorst een bijzondere plek inneemt (vrijzinniger, andere bevolking en meer gericht op De Wijk), zie ik graag een aanvulling bij de te behouden: We beschouwen de zondag als dag van rust, bezinning en ontspanning, *maar*

staan activiteiten buiten Staphorst/Rouveen/Punthorst wel toe om tegemoet te komen aan anders denkenden in de gemeente.

- *Ook wordt het financieel noodlijdende zwembad van Staphorst op zondag opengesteld voor recreatief zwemmen, om zodoende een gezonde exploitatie mogelijk te maken, waardoor het zwembad niet nodeloos gesponsord hoef te worden met gemeenschapsgeld.*

Principes voor ons gezamenlijk handelen

Principe 3 Beschermen onze ruimtelijke kernkwaliteiten....

- 3e bullet vind ik erg zwak geformuleerd. Hier moet komen te staan dat verwijderde beplanting ruimhartig gecompenseerd dient te worden. Beplanting welke binnen 5 jaar afsterft dien opnieuw aangeplant te worden (ingeboet) en nazorg te krijgen net zo lang totdat de compensatie volledig voltooit is. Dit wordt ook gehandhaafd door het bevoegd gezag/vastgelegd in een contract met boeteclausules bij het niet uitvoeren of tegenhouden van de compensatie-opgave.
- Na realisatie van de compensatie-opgave de compensatie onder een GBD-contract laten vallen voor een goed beheer voor de komende 21 jaar.

Principe 4 Faciliteren lokale behoefte....

- Laatste bullet: We leveren een belangrijke bijdrage aan de nationale veiligheid met het Staphorsterbod aan defensie. Dit graag aanvullen met:, *waarbij we optimaal inzetten voor compensatie van het areaal natuur binnen de gemeentegrenzen (percelen met bestemming ondernemen met natuur en water).*

Ambities fysieke leefomgeving

Ruimte voor initiatieven...

- Ruimere mogelijkheden toestaan voor opdelen van woningen/tweede wooneenheid maken in grote boerderijen. De begrenzing door XXXm3 is niet meer van deze tijd, waarin we kleiner moeten wonen en daarmee minder energie gebruiken. Zeker in tijden van woningnood moet de gemeente ruimhartiger omgaan met (splitsing/inwoon)initiatieven van burgers in grote woningen.

D 5: Sterke lokale economie 5.5.2.

- Graag toevoegen: IJhorstermarkt

Gebiedsgericht doorkijk en visiekaart

5. Deelgebieden Reestdal en Boswachterij Staphorst

- De visie geeft het volgende aan: *De kernkwaliteiten van landschap en natuur moeten behouden worden en het areaal landbouw dient beschermd te worden.*
  Dit is een vooringenomen stelling die reeds voorsorteert op de komst van het munitiedepot en de wettelijke compensatieplicht die daaraan ten grondslag ligt t.a.v. het areaal bos dat hiervoor moet wijken. Het kan niet anders dan dat hier gronden van landbouw voor opgeofferd worden. Als het niet in de gemeente Staphorst is, dan is het wel elders, want de wettelijke verplichting is er. Met het Staphorsterbod moet de Staphorsterpolitiek ook door de zure appel heen bijten en compensatie van verloren natuur aansluitend op het Staphorsterbos mogelijk maken en deze compensatie niet overhevelen naar agrariërs in andere gemeenten in de provincie.
  Graag zie ik dat het beschermen van het areaal landbouw hier verwijderd wordt. Het is ook inconsistent t.o.v. het landbouwareaal dat nodig is voor de realisatie van

bedrijventerreinen tussen Zwolle en Staphorst. Daar wordt niets genoemd over beschermen van het landbouwareaal.

Hopend met bovenstaande punten bij te dragen aan een visie die minder politiek verweven is en bijdraagt aan een duurzame leefomgeving die groen is en ook Biodivers.

Met vriendelijke groet,

Industriële Contact Club
Staphorst

ICC Staphorst - Visiedocument

– Input voor de Omgevingsvisie Staphorst –

Aanleiding

De gemeente Staphorst werkt op dit moment aan de actualisatie van de Omgevingsvisie. Vanuit de ICC Staphorst bestaat de wens om vanuit lokaal ondernemerschap een constructieve bijdragete leveren aan deze visie. Als vertegenwoordiger van ondernemers met een sterke lokale binding wil de ICC haar perspectief meegeven op de ruimtelijke en economische ontwikkeling van onze gemeente.

Missie en uitgangspunten ICC Staphorst

SAMEN VOOR ONDERNEMEND STAPHORST

Verbinden – Versterken – Vertegenwoordigen – Collectief faciliteren

De ICC hecht aan duurzame samenwerking tussen ondernemers, overheid en inwoners. We streven ernaar om de economische vitaliteit van Staphorst te versterken, passend bij de identiteit van onze dorpen, en steeds in samenhang met maatschappelijke behoeften. Daarbij staat een praktische, uitvoerbare en gezamenlijke aanpak centraal.

Kernobservaties vanuit ondernemersperspectief

Op basis van gesprekken met lokale ondernemers en relevante beleidsstukken signaleert de ICC de volgende centrale thema's:

- Groeidruk op bedrijventerreinen: zowel kwantitatief als kwalitatief groeit de vraag naar bedrijfsruimte.
- Behoefte aan terreinen met hogere milieucategorie (3.2 en hoger): voor moderne bedrijfsvoering en doorontwikkeling van lokale bedrijven.
- Sterke lokale verankering: ondernemers kiezen graag voor vestiging in het eigen dorp; dit versterkt sociale cohesie, binding en leefbaarheid.
- Ruimte voor toekomstbestendige sectoren: met name circulariteit, energie, innovatie enduurzame productie.

Industriële Contact Club
Staphorst

Gebiedsgerichte visie – toelichting op de GIS-kaart 'Ondernemend Staphorst' (24 november 2025)

De Baarge – transformatie en revitalisatie

Het huidige bedrijventerrein De Baarge kent een gemengde structuur waarbij wonen en werken door elkaar lopen. Dit leidt steeds vaker tot knelpunten:

- verouderde bebouwing en bedrijfsopvolging die stilvalt;
- bedrijfswoningen die worden ingezet voor bijvoorbeeld arbeidsmigranten;
- verminderde leefbaarheid en onduidelijkheid in functie.

Visie ICC Staphorst:

Revitaliseren en transformeren van het gebied tussen de Gemeenteweg en de J.C. van Andelweg van industrie naar **woningbouw**.
Hiermee draagt de gemeente substantieel bij aan de woningbouwopgave, aansluitend bij bestaande woonstructuren.
Aan de spoorzijde wordt een **groene parkzone** voorgesteld, waarin ruimte ontstaat voor een mogelijk toekomstig **station** als impuls voor mobiliteit en bereikbaarheid. Deze zone kan tevens fungeren als **buffer tussen spoor en woongebied**.
Bestaande bedrijven die willen meewerken aan deze transformatie zouden een **voorkeurspositie** moeten krijgen bij nieuwe bedrijfsgebieden elders in Staphorst.

Bullingerslag – uitbreiden, maar monofunctioneel

Voor het gebied Bullingerslag wordt uitbreiding mogelijk geacht, maar niet in een gemengd wonen-werkenconcept.

Visie ICC Staphorst:

Uitbreiding uitsluitend voor bedrijfsfuncties, geen woonfuncties. Ontwikkelen als **duurzaam en groen bedrijventerrein**, met aandacht voor waterberging, klimaatadaptatie, landschappelijke inpassing en beleving.

Esch V en industriezone langs de A28 – langetermijnstrategie

Met de verwachte realisatie van de nieuwe afslag en tunnel ontstaat een strategisch kans moment.

Visie ICC Staphorst:

Fasering van uitbreidingen langs de A28 richting Zwolle, in plaats van richting de J.J. Gorterlaan en de spoorlijn. Ontwikkel een duidelijke **industriezone langs de A28**, met ruimte

voor hogere milieucategorieën. Hiermee blijft structureel aanbod van kwalitatieve bedrijfslocaties beschikbaar voor huidige en toekomstige ondernemers. De zone sluit logisch aan op de bedrijventerreinen van Zwolle en Nieuwleusen en versterkt de regionale economische structuur.

Cell II – cluster voor circulair en energie gerelateerd ondernemen

Het gebied tussen de Lichtmis en de Spoordijk is reeds aangewezen als onderdeel van het Circulair Energielandschap.

Visie ICC Staphorst:

Ruimte bieden voor bedrijven en initiatieven rondom **circulariteit, energieopwekking, energieopslag en duurzame innovatie**. Het gebied ontwikkelen als toekomstgericht cluster dat aansluit bij regionale energie- en klimaatdoelen.

Slot – uitnodiging tot samenwerking

De ICC Staphorst gaat graag het gesprek aan met de gemeente om deze visie verder toe te lichten. Wij denken graag mee over keuzes die bijdragen aan een **leefbaar, duurzaam en ondernemend Staphorst**, waarin ruimte is voor groei, innovatie én behoud van onze lokale identiteit.

Samen kunnen we bouwen aan een sterke toekomst voor onze gemeenschap en ons ondernemersklimaat.

Staphorst, 25 november 2025

Bestuur ICC Staphorst

Bronnen

– Omgevingsvisie Staphorst, Kuiper Compagnons (8 januari 2018, nr. 616.104.10)

– Programmeringsafspraken bedrijventerreinen Regio West-Overijssel 2023–2026 (1 april 2023)

22

[redacted]

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: woensdag 28 januari 2026 21:02
Aan: [redacted]
Onderwerp: Zienswijze omgevingsvisie Staphorst

Beste r[redacted]

Van uw collega [redacted] begrijp ik dat u projectleider bent voor de omgevingsvisie van de gemeente Staphorst. Vandaag is de laatste dag dat zienswijzen ingediend kunnen worden. Hierbij laat ik weten dat waterschap Drents Overijsselse Delta een pro forma zienswijze indient en daarmee vraagt de zienswijze twee weken later, uiterlijk 11 februari aan u te versturen. De zienswijze zal vanuit ons bestuur aan het college van B&W gericht worden. De brief met de pro forma zienswijze mail ik morgen. Deze staat getekend in een systeem bij WDOD waar ik niet bij kan. Vandaar dat het morgen wordt.
Hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Misschien goed om binnenkort een keer kennis te maken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Drents Overijsselse Delta
uw waterschap

Waterschap Drents Overijsselse Delta
[redacted]
T.+31 6 23514312

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

D Art. 5.1 lid 1 sub d

Deze informatie betreft persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 (bijzondere persoonsgegevens) of paragraaf 3.2 (persoonsgegevens van strafrechtelijke aard) van de UAVG